

Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü
Türkiyat Araştırmaları Anabilim Dalı
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Programı

**YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRENEN ÖĞRENCİLERİN
KOMPOZİSYONLARINDAKİ
EK YANLIŞLARI VE NEDENLERİ**

Esra Altıntop

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2016

**YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRENEN ÖĞRENCİLERİN
KOMPOZİSYONLARINDAKİ
EK YANLIŞLARI VE NEDENLERİ**

Esra ALTINTOP

Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü
Türkiyat Araştırmaları Anabilim Dalı
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Programı

Yüksek Lisans Tezi

Ankara-2016

KABUL VE ONAY

Esra Altıntop tarafından hazırlanan “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Kompozisyonlarındaki Ek Yanlıları ve Nedenleri” başlıklı bu çalışma, 10/06/2016 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Fatih SAKALLI (Başkan)

Doç. Dr. Bülent GÜL (Danışman)

Yrd. Doç. Dr. Murat ERSÖZ

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Yunus KOÇ

Enstitü Müdürü

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 16/06/2016

Tez Başlığı / Konusu: YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRENEN ÖĞRENCİLERİN KOMPOZİSYONLARINDAKİ EK YANLIŞLARI VE NEDENLERİ

Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 141 sayfalık kısmına ilişkin, tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 10 'dur.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç
- 4- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

16/06/2016
ESRA ALTINTOP

Adı Soyadı: ESRA ALTINTOP
Öğrenci No: N13129771
Anabilim Dalı: TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
Programı: YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ
Statüsü: Y.Lisans Doktora Bütünleşik Dr.

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR

DOÇ. DR. BÜLENT GÜL

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Kompozisyonlarındaki Ek Yanlıları ve Nedenleri

ORIGINALITY REPORT

10%

SIMILARITY INDEX

9%

INTERNET SOURCES

2%

PUBLICATIONS

3%

STUDENT PAPERS

PRIMARY SOURCES

1	turuz.info Internet Source	1%
2	dergipark.ulakbim.gov.tr Internet Source	1%
3	www.turkishstudies.net Internet Source	1%
4	Submitted to Ataturk Universitesi Student Paper	1%
5	turkoloji.cu.edu.tr Internet Source	1%
6	www.achiq.org Internet Source	1%
7	openaccess.inonu.edu.tr:8080 Internet Source	<1%
8	www.manas.kg Internet Source	<1%
9	www.tubar.com.tr Internet Source	<1%

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntı ya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kağıt ve elektronik kopyalarının Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşiv lerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim/Raporum sadece Hacettepe Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

10.06. 2016

Esra ALTINTOP

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans çalışmamın bir ürünü olan bu tezin ortaya çıkmasında Danışmanım Doç. Dr. Bülent GÜL'e desteğinden dolayı teşekkürlerimi sunarım. Onun yönlendirmeleri, hoşgörüsü ve fikirleri bu tez çalışmasının tamamlanmasında ve ortaya çıkmasında önemli bir etkidir.

Çalışmamın başından sonuna kadar benden hiç bir desteğini esirgemeyen, her koşulda sevgisi ile yanımda olan değerli eşim Tayfun ALTINTOP'a kalpten teşekkür ediyorum. Maddi ve manevi emeğini asla esirgemeyen, her zaman yanımda hissettiğim sevgili ailem; değerli babam Mustafa Kemal UZUN, sonsuz destekçim annem Hatice UZUN ve biricik kardeşim Hamit UZUN'a teşekkür ederim.

Tez süresi boyunca yanyana olduğum dostlarım, duygudaşlarım ve yol arkadaşlarım olan Yasemin KÖKSAL'a, Duygu ELMAS DİNDAR'a ve Azize ÖZDEMİR'e en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

ÖZET

ALTINTOP, Esra. *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Kompozisyonlarındaki Ek Yanlışları ve Nedenleri*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2016.

Herhangi bir yabancı dil öğrenirken, insanlar bazı zorluklarla karşılaşarak hatalar yapmaktadır. Türkçe öğrenen yabancılar da pek çok zorlukla karşılaşmaktadır. Son yıllarda Türkiye'ye gelerek Türkçe öğrenmeye çalışan yabancıların da bu zorluklarla karşılaştığı bilinmektedir. Çalışmamızın temelinde yabancıların Türkçe öğrenirken ek seviyesinde nasıl zorluklarla karşılaştıkları, çekim ve yapım eklerinde ne tür hatalar yaptıkları ve bu hataları tekrarlamamaları için neler yapılabileceği yer almaktadır.

Çalışmamızda Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazılı anlatım kâğıtlarındaki çekim ve yapım ekleri yanlışları tespit edilmiş, yanlışlar gruplandırılmış; bu yanlışların sebepleri saptanmaya ve yanlışlara çözüm önerileri getirilmeye çalışılmıştır. Çalışmada, çekim ve yapım eklerinin görevleri de vurgulanmıştır. İsim çekim ekleri; çokluk eki, isim hal ekleri, iyelik ekleri, ilgi ekleri, soru ekleri ve isim tamlaması ekleri olarak; fiil çekim ekleri ise zaman ekleri, haber ve dilek kipleri, şahıs ekleri, olumsuzluk ekleri olarak ele alınmıştır.

Çalışmamızın veritabanını Gazi Üniversitesi TÖMER'de ve Erciyes Üniversitesi ERSEM'de Temel, Orta ve Yüksek seviyelerde Türkçe öğrenmiş 290 öğrencinin yazılı anlatım kâğıtları oluşturmaktadır. Her iki Türkçe öğretim merkezinde öğrenim görmüş öğrenciler farklı ülkelerden gelen farklı dilleri konuşan öğrencilerdir.

Çalışmamızın sonucunun hem Türkçe öğrenen hem de öğretmenlere fayda sağlayacağı ümit edilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Yapım eki, Çekim eki, Ek hataları, İD Türkçe Öğretimi.

ABSTRACT

ALTINTOP, Esra. *The Students' Who Learning Turkish As A Foreign Language Annex Wrongs And Reasons In Their Compositions*, Master Thesis, Ankara, 2016.

When learning any foreign language, people encounter some difficulties and they make mistakes. Turkish foreign learners are also faced with many difficulties. In recent years, foreign workers came to Turkey to study Turkish is also known to face these challenges. On the basis of our study is how foreigners who are learning Turkish encounter difficulties, and what kind of mistakes they do in constructive suffixes and inflectional suffixes and what will do for foreigners to not repeat these mistakes.

In our study, constructive suffixes and inflectional suffixes in writing papers of foreign students learning Turkish have been identified wrongs, wrongs have been grouped, we tried to determine the reasons for these mistakes and we tried to give solutions. The study are also emphasized constructive and inflectional suffixes' tasks. In our study we categorize noun suffixes like that; plural suffixes, noun conditions, possessive suffixes, genitive suffixes, interrogative suffixes and noun phrase. We categorize verb suffixes like that; tense's suffixes, subjunctives, personal suffixes and negative suffixes.

The database of our study compose of 290 Turkish students have learned in basic, intermediate and high-level form of writing paper in Gazi University TOMER and Erciyes University ERSEM. These students are from different countries speaking different languages.

It is hoped that the results of our study will benefit to both the learner and Turkish teachers.

Keywords: Constructive suffixes, Inflectional suffixes, Annex errors, Turkis as a second language.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR	ix
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM : GİRİŞ	1
1.2. Tezin Konusu.....	2
1.3. Tezin Amacı.....	2
1.4. Tezin Önemi.....	3
1.6. Yöntem.....	3
1.7. Tezin Kapsamı.....	3
2. BÖLÜM: DİL NEDİR?	4
2.1. Dillerin Sınıflandırılması.....	5
2.2. Türkçenin Ek Özellikleri.....	9
3. BÖLÜM: YAZILI ANLATIM KAĞITLARININ İNCELENMESİ	10
3.1. Türkçe Öğrenen Yabancı Öğrencilerin Yazılı Anlatım Çalışmalarının İncelenmesi.....	10
3.1.1. Çekim Ekleri ve Çekim Ekleri ile İlgili Yapılan Yanlışlar.....	11

3.1.1.1 .İsim Çekim Ekleri ve İsim Çekim Ekleriyle İlgili Karşılaşılan Yanlışlıklar.....	11
3.1.1.1.1. Çokluk Ekleri ve Çokluk Ekleri ile İlgili Karşılaşılan Yanlışlıklar	12
3.1.1.1.2. İsim Hal Ekleri ve İsim Hal Ekleri ile İlgili Karşılaşılan Yanlışlıklar	17
3.1.1.1.2.1. Özne Hâli.....	20
3.1.1.1.2.2. Nesne Hâli	22
3.1.1.1.2.3. Yerde Bulunma Hâli.....	29
3.1.1.1.2.4. Zamanda Bulunma Hâli	33
3.1.1.1.2.5. Zamanda Sınırlandırma Hâli	37
3.1.1.1.2.6. Birliktelik-Beraberlik Hâli	39
3.1.1.1.2.7. Hedef Hâli.....	43
3.1.1.1.2.8. Yönelme Hâli	43
3.1.1.1.2.9. Sebep Hâli	52
3.1.1.1.2.10. Vasıta Hâli.....	52
3.1.1.1.2.11. Nasıllık Hâli	53
3.1.1.1.2.12. Görelilik Hâli.....	54
3.1.1.1.2.13. Benzerlik Hâli	55
3.1.1.1.2.14. Karşılıklılık Hâli.....	55
3.1.1.1.3. İyelik Ekleri ve İyelik Ekleri İle İlgili Karşılaşılan Yanlışlıklar	57
3.1.1.1.4. İlgi Ekleri ve İlgi Ekleri İle İlgili Karşılaşılan Yanlışlıklar	63
3.1.1.1.5. Soru Ekleri ve Soru Ekleri İle İlgili Karşılaşılan Yanlışlıklar	65
3.1.1.2. Belirtili ve Belirtisiz İsim Tamlamaları ve Karşılaşılan Yanlışlıklar	65
3.1.1.2.1. Belirtili İsim Tamlamaları ve Karşılaşılan Yanlışlıklar	66
3.1.1.2.2. Belirtisiz İsim Tamlamaları ve Karşılaşılan Yanlışlıklar	70
3.1.1.2. Fiil Çekim Ekleri ve Fiil Çekim Ekleriyle İlgili Karşılaşılan Yanlışlıklar	72
3.1.1.2.1. Zaman Ekleri	73
3.1.1.2.1.1. Haber Kipleri.....	73
3.1.1.2.1.2. Dilek Kipleri ve Dilek Kipleri ile İlgili Karşılaşılan Yanlışlıklar..	77

3.1.1.2.2. Şahıs Ekleri ve Şahıs Ekleri ile İlgili Karşılaşılan Yanlışlıklar.....	81
3.1.1.2.3. Olumsuzluk Eki ve Olumsuzluk Eki İle İlgili Karşılaşılan Yanlışlıklar.....	85
3.1.2. Yapım Ekleri Ve Yapım Ekleri İle İlgili Yapılan Yanlışlar	87
3.1.2.1. İsimden İsim Yapan Ekler	88
3.1.2.2. Fiilden İsim Yapan Ekler	94
3.1.2.3. İsimden Fiil Yapan Ekler	96
3.1.2.4. Fiilden Fiil Yapan Ekler	96
4. BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER.....	97
KAYNAKÇA.....	108
EKLER.....	112
EK 1: Öğrenci Kağıtları.....	112

KISALTMALAR

ERSEM: Erciyes Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

TÖMER: Türkçe Öğretim Merkezi

K: Katılımcı

I. BÖLÜM

GİRİŞ

Son yıllarda Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin daha fazla önem kazandığı görülmektedir. Bu yüzden Türkçenin öğretimi konusunda çeşitli öğretim kitapları yazılmış ve yöntemler geliştirilmiştir.

Her yıl Türkiye'ye ticaret, evlilik, tatil, eğitim gibi nedenlerden yüzlerce yabancı gelmektedir. Türkiye'ye gelen yabancılar dışında dünyanın pek çok yerinde yabancılar Türkçe öğrenmek istemektedir. Türkçenin Avrupa Birliği'nde resmi dil olarak kabul edilmesiyle birlikte Türkçe'ye olan talebin artacağı düşünülmektedir.

Herhangi bir yabancı dil öğrenirken, insanlar bazı zorluklarla karşılaşarak hatalar yapmaktadır. Türkçe öğrenen yabancılar da pek çok zorlukla karşılaşmaktadır. Son yıllarda Türkiye'ye gelerek Türkçe öğrenmeye çalışan yabancıların da bu zorluklarla karşılaştığı bilinmektedir. Çalışmamızın temelinde yabancıların Türkçe öğrenirken ek seviyesinde nasıl zorluklarla karşılaştıkları, çekim ve yapım eklerinde ne tür hatalar yaptıkları ve bu hataları tekrarlamamaları için neler yapılabileceği öneri niteliğinde yer almaktadır.

Türkçe Altay dil grubunda yer alır ve tipik bir bağlantılı dildir. Sabit bir köke, çeşitli görevler üstlenen biçimbirimlerin gelmesiyle yeni kelimeler türetilir. Türkçenin bu yapı özelliği, yabancı dil olarak öğreniminde bazı zorluklara sebep olmaktadır. Bu yüzden ekler Türkçenin öğreniminde çok önemli bir yer tutar. Çalışmamızın amacı yabancı dil olarak Türkçe'yi öğrenenlerin çekim ve yapım eklerini öğrenirken hangi hataları yaptıklarını yazılı anlatımları üzerinden incelemek, bu hatalarla ilgili değerlendirmeler yapmak, hataları dikkate alarak hataların giderilmesine yönelik çözüm önerileri sunmaktır.

1.1. TEZİN KONUSU

Çalışmamızda Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazılı anlatım kâğıtlarındaki çekim ve yapım ekleri yanlışları tespit edilmiş, yanlışlar gruplandırılmış, bu yanlışların sebepleri saptanmaya ve yanlışlara çözüm önerileri getirilmeye çalışılmıştır. Çalışmada, çekim ve yapım eklerinin görevleri de ayrıca ele alınmıştır. İsim çekim ekleri; çokluk eki, isim hal ekleri, iyelik ekleri, ilgi ekleri, soru ekleri ve isim tamlaması ekleri olarak; fiil çekim ekleri ise zaman ekleri, haber ve dilek kipleri, şahıs ekleri, olumsuzluk ekleri olarak ele alınmıştır.

1.2. TEZİN AMACI

Bu çalışmanın amacı yabancı öğrencilerin Türkçeyi ek kurallarına uygun kullanmaları ve anlatım bozukluklarına sebep olan yanlışları ortadan kaldırmaya çalışmaktır. Bu bağlamda öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki çekim ve yapım eki yanlışlarının değerlendirilmesi, en çok ve en az yapılan yanlışların tespiti ve bu yanlışlara çözüm önerileri getirilmiştir. Bununla birlikte çekim ve yapım eklerinin Türkçe'deki önemi ve yabancılara öğretiminin önemi vurgulanmıştır.

Çalışmamızda aşağıdaki sorulara cevap bulunmaya çalışılacaktır:

1. Değişik ülkelerden Türkçe öğrenmek için gelen yabancıların yazılı anlatımlarında görülen çekim ve yapım eki yanlışları nelerdir?
2. Yapılan ek yanlışlıklarının oranları nelerdir?
3. Öğrencilerin en çok ve en az zorlandıkları ekler hangileridir?
4. Yapılan çekim ve yapım eki yanlışlarının sebepleri neler olabilir?
5. Yanlışlıkların giderilmesi için çözümler ve yöntemler nasıl olmalıdır?

1.3. TEZİN ÖNEMİ

Araştırmamızdan elde edeceğimiz sonuçların; tezimizin konusu ile ilgili çok fazla çalışma yapılmadığı için bu alanda çalışanlara yardımcı olacağı düşünülmektedir. Dünya dili olmak için ülke sınırlarını aşmak gerekir. Türk dilini daha doğru öğretmek hataları en az seviyeye indirmek daha etkili bir iletişim sağlar. Bu sebeple araştırmamızda yapılan yanlışlara getirilmeye çalışılacak olan çözüm önerilerinin yabancı öğrencilere ve Türkçeyi yabancı dil olarak öğreten öğretmenlere faydalı olacağı ve buradan hareketle Türkçenin en önemli dilbilgisi konularından olan çekim ve yapım eklerinin önemini kavranması umut edilmektedir.

1.4. YÖNTEM

Araştırmamızın yöntemi nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi tekniğidir. Öncelikle konu ile ilgili literatür taraması yapılmış, bu konuda çalışan araştırmacıların fikirleri ve yapıtlarından faydalanılarak isim ve çekim ekleri ile ilgili yapılan hatalar ana başlıklara ayrılmıştır. Daha sonra tespit edilen yanlışların olası yüzdeleri hesaplanmış, bu yanlışlar dilbilgisi açısından değerlendirilerek yanlışlara çözüm önerileri getirilmeye çalışılmıştır.

1.5. TEZİN KAPSAMI

Çalışmamızın veritabanını Gazi Üniversitesi TÖMER’de ve Erciyes Üniversitesi ERSEM’de Türkçe öğrenmiş 290 öğrencinin yazılı anlatım kâğıtları oluşturmaktadır. Her iki Türkçe öğretim merkezinde öğrenim görmüş öğrenciler farklı ülkelerden gelen farklı dilleri konuşan öğrencilerdir. İncelenen öğrenci kâğıtları, her seviyeden onar kâğıt olmak üzere ekler bölümünde verilmiştir.

II. BÖLÜM

DİL NEDİR?

Dilin tanımı birçok araştırmacı tarafından farklı şekillerde yapılmıştır. Dil, bireyler arasında anlaşmayı sağlayan toplumsal bir sistemdir.

Doğan Aksan dili, insanın edinmiş ve edinmekte olduğu tüm bilgileri, ortaya koyduğu bütün eserleri, anılarını, iç ve dış dünyası ile ilgili çok çeşitli sorunlarını içine alan ve birçok bilimleri çerçeveleyen bir varlık olarak tanımlar (Aksan'dan aktaran Akdoğan, 1993: 7).

Ergin, dil için, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örölmüş içtimai bir müessesedir tanımını yapmıştır (Ergin'den aktaran Özkan, 1992: 3).

Yani dil seslerden, düşüncelerden oluşan, bir milletin birliğini ve varlığını sağlayan, konuşulduğu toplumun kültürünü yansıtan bir iletişim sistemidir.

Dil sadece konuşma sistemi değildir. Konuşulan her dilin ayrı bir yazı dili de vardır. Yazı dili, o dilin sistemini ve kurallarını gösterir. Konuşma dili sürekli yenilenebilir ve gelişebilir, yazı dilindeki kurallar ise çok sık değişmez. Bir ülkede farklı şiveler, lehçeler ve ağızlar bulunabilir. Bu konuşma dilinde farklılıklara yol açar. Yazı dili ise ortak tek bir dildir.

Konuşma dili zamana ve teknolojiye bağımlı olarak değişme gösterir. İçinde bulunulan zamana göre konuşma diline yeni kelimeler ve farklı anlamlar eklenebilir. Fakat yazı dili ile bir ülkenin tarihi, kültürel yapısı gibi konular araştırılıp çok eski veya yeni sabit bilgilere ulaşılabilir.

Sonuç olarak bir milletin ya da ülkenin hem konuşma hem de yazı dili, o milletle ya da ülkeyle ilgili sosyal, kültürel, siyasi, tarihi kaynaklara ulaşma imkânı ve onları tanıma imkânı sunmaktadır.

2.1. DİLLERİN SINIFLANDIRILMASI

Diller her topluluğun kendi yapısına göre biçim alan sistemlerdir. Bu yüzden dünyada bulunan topluluk ya da millet sayısı kadar dil vardır denebilir. Yeryüzünde hala keşfedilmeyen yerler olduğunu düşünürsek bu dillerin sayısını kesinleştirmenin zor olduğunu görürüz. Fakat dil alanında yapılan çeşitli çalışmalar dünyada yaşayan veya ölü olan 3000'in üzerinde dil olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Bugün yeryüzünde konuşulan dillerin hepsinin bir sistemi vardır. Eski dillerin yeni dillerle karşılaştırılması sonucu ortaya diller arası akrabalıklar olduğu çıkmıştır. Böylece aynı ana dilden gelen diller birbirleri ile akraba sayılmış ve dil ailelerini oluşturmuşlardır (Korkmaz, 2009: 62).

Şu an dünyada yazılan ve konuşulan diller I.Yapı akrabalığı, II. Köken akrabalığı olarak iki gruba ayrılmıştır.

Yapı akrabalığı grubundaki diller üçe ayrılır.

1) Tek Heceli Diller: En karakteristik örnekleri Tibetçe ve Çince'dir. Bu grupta Vietnam dili, Afrika ve Endonezya dilleri ile bazı Himalaya dilleri yer alır. Bu gruptaki dillerin en belirgin özelliği tek heceli olmalarıdır. Kelimeler ek almaz ve çekime girmezler. Cümle içinde yer değiştirerek anlam değişikliği sağlarlar. Çince'de olduğu gibi tonlama çok önemlidir. Kelimeler değişikliğe uğramadıkları için anlam farkı ton ile verilir. Değişik kavramlar oluşturmak için değişik kelime birleşimleri ile kelime grupları oluşturulur.

2) Eklemeli Diller: Bu gruba Altay dillerinden Türkçe, Moğolca, Mançu-Tunguzca ve Korece; Ural dillerinden Fince, Samoyetce, Macarca gibi diller ile bazı özellikleri ile Japonca, bazı Asya ve Afrika dilleri girer.

Bu gruptaki dillerde kelime kökleri sabittir. Kelime köklerine çeşitli ekler getirilerek yeni kelimeler ve yeni anlamlar türetilir. Yeni anlamlı kelimeler yapım ekleri ile oluşturulur. Kelimeler arasındaki geçici anlam bağlantıları da çekim ekleri ile oluşturulur.

3) Çekimli Diller: Bu gruba Sami dil ailesi girer. Çekimli dillerin karakteristik örneği Arapçadır. Arapçada vezin diye adlandırılan belli kalıplar vardır. Bu dil grubunda dillerde bir veya birden fazla heceli kökler ve ekler bulunur. Kökler çekime girerken ve yeni kelimeler türetilirken köklerdeki ünlüler değişir. Bu durum tekil ve çoğul durumlarda görülür. Bazı çekimli dillerde kökün ünlü sesleri değişir fakat yeni türetilen kelime ile kelime kökü arasında ses bakımından ilgi bağı devam eder. Bu grubun tipik örneği olan Arapçada ünlü kırılması olayı vardır. Türemiş veya çekime giren sözcüklerde bazı kök ünsüzleri değişmez, sadece bazı ünlüler değişir.

Örneğin: tekil çoğul

asker asakir (askerler)

sebep esbab (sebepler)

Bu gruptaki bazı dillerde de çekimlenen kök tamamen değişir. Örneğin Hint-Avrupa dil ailesinden olan İngilizcede böyle bir özellik vardır.

Örneğin: go → went → gone

Köken akrabalığı bakımından dilleri Zeynep Korkmaz altıya ayırır. Bu sınıflama aynı dil ailesinde yer alan milletlerin aynı kökenden geldiğini göstermez. Aynı soydan

olmayan fakat aynı dil grubundan olan dilleri konuşan milletler arasında bir kültür bağının olduğu da bir gerçektir.

Sonuç olarak ortak bir kökenden olup aralarında soy birliği olmadan birbirinden türemiş diller, konuşuldukları toplumda bazı değişimler geçirirler. Örneğin Fransızca ve Romanca Latince'den türemiştir.

Köken akrabalığı bakımından gruplanan diller şunlardır:

1) Hint-Avrupa Dil Ailesi: Asya ve Avrupa olmak üzere iki büyük kolu

vardır. **a. Avrupa Kolu**

1. Cermen Dilleri: Almanca, İngilizce, Flemenkçe, İskandinav dilleri

2. Roman Dilleri: Anadil: Latince. Fransızca, İtalyanca, İspanyolca, Portekizce, Rumence.

3. Slav Dilleri: Rusça, Bulgarca, Lehçe, Sırpça, Slovakça.

4. Yunanca, Arnavutça, Keltçe

b. Asya Kolu

1. Hint-İran Dilleri: Hintçe, Farsça, Ermenice, Eski Anadolu, Toharca.

2) Hami-Sami Dil Ailesi: Bu dil ailesinde ölü bir dil olan Akkadça, Aramca, İbranice, Arapça ile Libya Berber dilleri yer alır.

3) Bantu Dil Ailesi: Orta ve Güney Afrika'da konuşulan dilleri kapsar.

4) Çin-Tibet Dil Ailesi: Çince, Tibetçe, Birmanca, Siyamca bu gruptadır.

5) Kafkas Dilleri: Kuzey ve güney olarak ikiye ayrılır. Yapı bakımından diğer dil ailelerinden çok farklıdırlar. Bu gruptaki diller Gürcüce ve Lazca'dır.

6) Ural-Altay Dil Ailesi:

Ural Dil Ailesi: Ural-Altay dil grubunun Ural kolunu oluşturur. Ural dil kolu da kendi içinde Fin-Uygur ve Samoyet olarak ikiye ayrılır.

Samoyet Kolu: Çeşitli dallar ve Samoyetçe

Fin-Uygur Kolu: Fince, Estonca, Lapça, Macarca, Ugurca.

Altay Dil Ailesi: Ural-Altay dil grubunun Altay koludur. Altay dil ailesinin en önemli dilleri: Türkçe, Moğolca, Mançu-Tunguzca, Korece, Japoncadır. Altay dil ailesi içinde Moğolca Türkçeye en yakın dildir.

Altay dil ailesinin özellikleri şöyle sıralanabilir:

1. Ural-Altay dil ailesindeki diller eklemeli dillerdir.
2. Bu diller ön ek alan diller değildir. Hepsi sondan eklemelidir.
3. Altay dillerinde cinsiyet yoktur. Bu nedenle kelimeler şekil değişikliğine uğramaz.
4. Sayı sıfatlarından sonra tekil isimler gelir.
5. Diller arasında aynı kökten gelen ortak ekler bulunur. Bu özellik en fazla Türkçe ile Moğolca arasında vardır.
6. Altay dilleri eklemeli diller olduğu için kelime kök ve gövdelerinde değişiklik olmaz. Zengin bir ek sistemi olduğu için türetme yeni eklerle yapılır.
7. Cümle kuruluşunda özne genellikle başta fiil sondadır.
8. Altay dillerinde soru eki bulunur.
9. Ural-Altay dilleri arasındaki yakınlık köken bağından çok yapı birliğine dayanır.

2.2. TÜRKÇENİN EK ÖZELLİKLERİ

Ek tek başına kullanılmayan ve bir anlamı olmayan fakat köklerle birleşince onlara yeni anlamlar katan şekillerdir. Türkçe şekil bakımından sürekli gelişen dillerden biridir. Dillerde üç çeşit ek vardır. Bunlar; ön ek, iç ek, son ektir. Türkçe sondan eklemeli bir dildir. Eklemeli dillerde kökler aynı kalır. Ekler köklere gelerek kelimeler genişletilir. İsmi veya fiilin anlamının genişlemesi için ekler kullanıldığından, bu şekiller Türkçede ayrı bir önem arz eder. Türkçede ekler çekim ve yapım ekleri olarak ikiye ayrılır.

Türkçe yapım ekleri bakımından çeşitliliğe sahip bir dildir. Yapım ekleri köklere, yine köklerle ilgili eklerin getirilerek, kök ve oluşan yeni kelime arasında anlam ilişkisi kurmayı sağlayarak yeni kelimeler türetirler.

Çekim ekleri kök ve gövdelere gelerek onların anlamlarını değiştirmeden onlara işlev kazandırır. Çekim eklerinin kullanım alanları çok geniştir.

Daha önce de bahsedildiği gibi çok az da olsa ön eklerle türetilen kelimelere örnekler bulunmaktadır. Sıfatlarla pekiştirme yaparken sıfatın aldığı ses ön ek olarak örnek gösterilebilmektedir. Örneğin; mas + mavi-masmavi, pes-pembe-pestembe gibi.

Çok fazla ek olduğu için çok fazla kelime türetilir. Eklerin kelimelere gelmesi farklı anlamlar ortaya çıkarmaktadır.

Yapım ve çekim eklerinin kullanımı şöyledir:

Kök + yapım eki + çekim eki

Göz + lük + çü + lük + ten (Gencan, 1979: 62)

III. BÖLÜM

3.1. TÜRKÇE ÖĞRENEN YABANCI ÖĞRENCİLERİN YAZILI ANLATIM ÇALIŞMALARININ İNCELENMESİ

3.1.1 Çekim Ekleri Ve Çekim Ekleri İle İlgili Yapılan Yanlışlar

Çekim ekleri, adlar ile adlar veya adlar ile fiiller arasında geçici ilişkiler kuran eklerdir. (Korkmaz, 2009: 22). Çekim eki, sözcüğün anlamını, çeşidini değiştirmez; tümcedeki görevini belirtir (Gencan, 1979: 60).

“Çekim terimiyle ifade edilen kavramı karşılamak üzere, çeşitli dil bilgisi kitaplarında ‘çekim’, ‘tasrif’, ‘bükün’, ‘çekimleme’ ve ‘üretme’ gibi terimlerin kullanıldığı görülmektedir. Bu terimler, ‘yapım’, ‘türetme’, ‘türem’, ‘iştikak’, ‘türeme’, ‘üretim’, ‘söz yapma’, ‘sözcük yapımı’ terimlerinden farklı olarak, bazen de onların zıt anlamlısı olarak kullanılmaktadır. ‘Yapım’ ve benzeri terimlerin isim ve fiil yapımını birlikte ifade etmesi gibi, ‘çekim’ terimi de isim ve fiil çekimini karşılayan bir terimdir. Genel anlamıyla, ‘yapı, türetme ve anlamla ilgili olmayıp, kelime ve kelime gruplarını cümle içinde isler duruma getiren kelime ve kelime grupları arasındaki çeşitli münasebetleri sağlayan sekil ve ekler’, bu terimin anlamı alanı içinde yer alırlar.

Çekim terimi, fiil ile ilgili olduğu zaman *fiil çekimi* isim ile ilgili olduğu zaman da *isim çekimi* şeklinde ifade edilmektedir.

3.1.1.1.İsim Çekim Ekleri ve İsim Çekim Ekleriyle İlgili Karşılaşılan Yanlışlıklar

Eklendiği ismi cümle içinde diğer isimlere veya fiillere bağlayan ya da onların çokluk, soru veya iyelikli hâllerini yapan ekler isim çekim ekleri diyebiliriz. (Baran, 2006: 19).

Bazı araştırmacıların isim çekim eklerini nasıl ele aldıklarına değinelim.

Özçelik-Erten: “İsimlerin kendi aralarında, edatlar ve fiillerle olan ilişkilerine çekim diyebiliriz. İsimler bu eklerle birlikte kullanım sahasına çıkarlar.” Açıklamasını yaptıktan sonra isim çekim eklerini durum ekleri, iyelik ekleri, çokluk eki ve soru eki olmak üzere dört başlık altında sunar. Durum eklerini ise yalın durum, ilgi, yükleme, yönelme, bulunma, ayrılma, araç-birliktelik ve eşitlik durumu olmak üzere sekiz durumda inceler (Özçelik-Erten'den aktaran Baran, 2006: 12).

Korkmaz, işletme eklerini çokluk, iyelik, aitlik, soru ve ad çekimi ekleri başlıklarıyla inceler. Aitlik ekinin aynı zamanda yapım eki olduğunu belirtir. Ad çekimi (durum gösterme) eklerini ise yalın durum, ilgi, yükleme, yönelme, bulunma, çıkma, vasıta ve eşitlik durumu başlıklarıyla ele alır (Korkmaz'dan aktaran Baran, 2006: 12).

Biray, çekim bölümünde çokluk eki, iyelik ekleri, aitlik eki, hâl ekleri ve soru ekini inceler. Hâl eklerini ise yalın hâl; ilgi, yükleme, yönelme, bulunma, çıkma, vasıta, eşitlik ve sınırlama hâli olmak üzere dokuza ayırır. Araştırmacıların genel olarak inceledikleri durum ekleri arasında pek görmediğimiz sınırlama hâliyle ilgili şu açıklamayı yapar: “Türkiye Türkçesi yazı dilinde sınırlama hâli bugün -a /-e kadar, -a+dek, -a /-e değin formülüyle yapılmaktadır. Eski Türkçede -gaça, -geçe olan bu ek ğ ve g’si düşmüş hâlde bugün bazı ağızlarda yaşamaktadır. ğaça / -geçe -ğâ / -ge yönelme hâli eki -ça / -çe eşitlik eki ” (Biray'dan aktaran Baran, 2006: 14).

Hengirmen, çekim ekleri kısmında adlara gelen çekim eklerinin iyelik, ad durum ekleri ve ilgi eki olmak üzere üç bölümde incelenebileceğini belirtir. Çokluk ve soru eklerini “Adlara ve Eylemlere Gelen Çekim Ekleri” başlığıyla ele alır. “Adlar ve Ad Durum Ekleri” başlığı altında, ad durum eklerini yalın durum (nominative); belirtme (accusative), yönelme (dative), kalma (lokative), çıkma (ablative), tamlayan (genitive) durumu olarak altıya ayırır (Hengirmen'den aktaran Baran, 2006: 11).

Bu bilgilere ve açıklamalara paralel olarak isim çekim ekleri aşağıda belirtildiği şekilde dört grupta incelenecektir:

1. Çokluk eki
2. İsim hal eki
3. İyelik ekleri
4. İlgî ekleri
5. Soru ekleri

3.1.1.1.1. Çokluk Ekleri ve Çokluk Ekleri ile İlgili Karşılaşılan Yanlışlıklar

Çokluk eki, birçok isim olduğunu göstermek için kullanılır. Eklendiği ismi herhangi başka bir kelimeye bağlamaz. En dar kapsamlı isim çekim ekidir. İyelik eklerinden önce gelir.

Annem resimlere bakıyor.

Bu kitaplar kimin?

İncelenen öğrenci kâğıtlarına bakıldığında çoğul eklerinde Orta ve Yüksek Türkçe kurlarında yanlışlıklar yapıldığı görülmüştür. İsimlere ve fiillere getirilen çokluk eklerinde ekin eksik kullanıldığı tespit edilmiştir. Çokluk ekinde yanlış kullanımlar da görülmektedir. Çokluk eki getirilmemesi gereken yerlerde çoğul eki kullanılmıştır. Öğrenci kâğıtlarındaki çokluk eki hataları kurlara ayrılarak aşağıda verilmiştir.

	İncelenen Kâğıt	Yanlış Sayısı
Temel Türkçe	61	-
Orta Türkçe	80	16
Yüksek Türkçe	130	9

Orta Türkçe Seviyesi Çokluk Eki Yanlılıkları

K16: Dünyamızda her tür insanlar yaşıyor.

Dünyamızda her tür **insan** yaşıyor.

K24: Burada sadece Türklar ve çok yabancılarıyla buluşum.

Burada sadece **Türkler** ve yabancılarla buluştum.

K27: Dünyada bazı insanlar var ki onun hayatında kötü şeyler geliyor zurunda kalıyor ve düşünmüyor.

Dünyada bazı insanlar var ki **onların** hayatında kötü şeyler oluyor ve onlar hiç düşünmüyor.

K29: Çünkü her insanlar senden bir yanlış bekliyorlar.

Çünkü her **insan** senden bir yanlış bekliyor.

K36: Fakat düşündükten sonra yanlış düşük bir ihtimal olacak çünkü her açılardan baktım ve hangi doğru hangi yanlış bildim.

Fakat düşündükten sonra yanlış düşük bir ihtimal olacak çünkü her **açıldan** baktım ve hangisi doğru hangisi yanlış bildim.

K37: Bu mecazi dünyada her insan biliyorlar.

Bu mecazı dünyadaki her insan **biliyor**.

K47: Çünkü o ne yapıyor yani ben kabul ediyorum ve zamanlarla bu davranışlar alışacağım ve sonra aynı davranışlar yapacağım.

Çünkü o ne yaparsa ben kabul ediyorum ve **zamanla** bu davranışlara alışacağım ve sonra aynı davranışları göstereceğim.

K55: Bu ülkelerde insanlar çok ağlıyor çünkü güven yok ve umutsuz.

Bu ülkelerde insanlar çok acı çekiyor çünkü güvenleri yok ve **umutsuzlar**.

K58: Birinci devlet araç lazım ve bunlar araç ucuz fiyat ve temiz.

Birincisi devlete araç lazım ve bu **araçlar** ucuz fiyatlı ve temiz olmalı.

K62: Günümüzde internette çok şeyler var.

Günümüzde internette çok **şey** var.

K69: Savaştan nedeniyle Suriye'de ve başka ülkelerde okulların bazıları kapatıldı.

Savaş nedeniyle Suriye'de ve başka ülkelerde okulların **bazıları** kapatıldı.

K73: Son yıllarda (çok) dünyada çok fazla hastalıklar var.

Son yıllarda dünyada çok fazla **hastalık** var.

K77: Sonunda yabancı bir ülkelere yasmak için gitseydik, olumlu ve olumsuz hayatın özellikleri gözlerimizin önünde koymalıyız.

Sonunda yabancı bir **ülkeye** yaşamak için gitseydik, olumlu ve olumsuz hayatın özelliklerini gözlerimizin önüne koymalıyız.

K81: Bizim ÷lkemde insanlar çok ama üniversitesi az.

Bizim ÷lkemizde insanlar çok ama **üniversiteler** az.

K83: Günümüzde eğitim için çok az insanlar kitaplar kullanıyor.

Günümüzde eğitim için çok az **insan** kitapları kullanıyor.

K91: Bu üniversitede çok kitaplar var.

Bu üniversitede çok **kitap** var.

Yüksek Türkçe Seviyesi Çokluk Eki Yanlılıkları

K4: İyi kalbiniz var çevrene iyi insan var.

İyi bir kalbiniz varsa çevrenizde iyi **insanlar** vardır.

K4: Hayalimizi çok farklı ünlü olmak ya da çok para kazanır ya da başarılı olmak.

Hayallerimiz çok farklı; ünlü olmak ya da çok para kazanmak ya da başarılı olmak.

K7: Bunlar çok zor bir soru.

Bunlar çok zor **sorular**.

K23: Ne zaman hayallerin kuruyorsun, onun gerçekleştirmeye çalışıyorsun, vazgeçmiyorsun demek ki hayatın devam ediyorsun.

Ne zaman hayaller kuruyorsun, **onları** gerçekleştirmeye çalışıyorsun, vazgeçmiyorsun demek ki hayatına devam ediyorsun.

K39: Ama tüm kurduğumuz hayal mutlaka gerçekleşmedi.

Ama tüm kurduğumuz **hayaller** hiç gerçekleşmedi.

K48: Başarılı yolları birinden biri farklı metot vardır.

Başarı yollarının birbirinden farklı **metotları** vardır.

K107: Hayatta mutlu olmalıyız, küçük sorun için sinirli olmamalıyız.

Hayatta mutlu olmalıyız, küçük **sorunlar** için sinirli olmamalıyız.

K109: Hayya ve Khadje Pakistanda ayrı üniversitesinde okudu ve beraber Erasmus kazandı.

Hayya ve Khadje Pakistanda ayrı **üniversitelerde okudular** ve beraber Erasmus kazandılar.

K126: Bazı insan söylüyor: müzik ruhun gıdası, bence gerçekten kitap okumayı ruhun gıdasıdır.

Bazı **insanlar** şöyle söylüyor: "Müzik ruhun gıdasıdır." Bence gerçekten kitap okumak ruhun gıdasıdır.

Yanlış Kullanım: Bazı öğrenci kâğıtlarında çokluk ekinin gereksiz kullanımından kaynaklanan hatalar olduğu tespit edilmiştir.

K1: Büyük insanlar her zaman büyük hayallere sahipler oldu.

Büyük insanlar her zaman büyük hayallere **sahip** oldu.

K50: Her bir ders saatlerini öğrencilerin istediği gibi keyifli yapmaya çalışırdım.

Her bir ders **saatini** öğrencilerin istediği gibi keyifli yapmaya çalışırdım.

K91: Her insanların özelliklerini var, herkesine yetecek kadar akli var.

Her **insanın** özelliklerii var, herkesin kendine yetecek kadar akli var.

K93: Elbette her baba anneler çocuklarını çok seviyorlar.

Elbette her baba **anne** çocuklarını çok **seviyor**.

K115: Toplantımız iki gün sürdü malesef sadece bir kaç cümleler anlayabildim.

Toplantımız iki gün sürdü malesef sadece bir kaç **cümle** anlayabildim.

3.1.1.1.2. İsim Hal Ekleri ve İsim Hal Ekleri ile İlgili Karşılaşılan Yanlışlıklar

Varlıkların birbiriyle olan hareket ve oluş ilişkileri dilde bu ilişkileri kurabilecek vazife unsurlarının oluşmasına yol açmıştır. Bu unsurla dilin yapısına göre ekler (bitişen vazife unsurları) şeklinde olabileceği gibi kelimeler (ayrık vazife unsurları) şeklinde veya bunların bir birleşimi şeklinde de görülebilirler. Türkçede de birçok dilde olduğu gibi bu ilişkileri kurabilecek hem ekler hem de kelimeler mevcuttur. Bu ilişkileri kurmak üzere isimlere getirilen eklerle 'isimlerin hâle göre çekim ekleri' diyoruz (Albayrak, 2010: 101).

Prof. Dr. Zeynep KORKMAZ, "hal" terimini kullanmayı uygun gördüğü "hal kategorisi" için şunları kaydetmektedir: İsmi cümle içinde bulunduğu dilbilgisi şekli; yalın ve eklerle genişletilmiş olarak aldığı geçici durum. Türkçe'de isimler yalın, yükleme, ilgi, bulunma, yönelme, çıkma hallerinde bulunurlar (Mert, 2003: 26).

Adlar tümce içinde ekler yardımı ile görev alırlar. Bu ekler adların tümce içindeki durumunu belirler. Bu bakımdan adlara gelen söz konusu eklerle "hal" ya da "durum" ekleri denir. Adların görevini durum ekleri belirler. Türkçede anlam ilişkisi kurmaya yarayan durum ekleri şunlardır: 1) Yalın durum, 2) Tanılayan durumu -ın / -nin, 3) Yükleme durumu -I / -yı, 4) Yaklaşma durumu -a / -ya, 5) Bulunma durumu -de / da, 6) Ayrılma durumu -dan, 7) Eşitlik durumu -ca, 8) Araçlı durum -n, 9) İlgi eki. (Mert, 2003: 26)

Alyılmaz, Orhun Yazıtlarının Söz Dizimi adlı eserinde, konuyu *Kavram İlişkileri / Hal ve Hal Çekimi* başlığı altında, anlam ağırlıklı işlevsel bir bakış açısıyla değerlendirmiş ve şu kategorilere yer vermiştir: Belirten Hali, Belirtilen Hali, Nesne Hali (Belirtisiz Nesne Hali, Belirtili Nesne Hali), Bulunma Hali (Zamanda Bulunma Hali, Mekânda (Yerde) Bulunma Hali), Ayrılma Hali, Çıkışlık Hali, Yönelme Hali, Birliktelik Beraberlik Hali, Karşılıklılık Hali, Hedef Hali, Sebep Hali, Vasıta Hali, Görelilik Hali, Nasıllık Hali, Nicelik Hali (Kesin Değer Hali, Yaklaşık Değer Hali), Karşılaştırma

Hali, Sınırlandırma Hali, Benzetme Hali, Seslenme Hali(Alyılmaz'dan aktaran Mert, 2003: 27).

Günay Karaağaç 2009 yılında yayımlanan Türkçenin Söz Dizimi adlı eserinin “Ekli ve Edatlı Hal Çekimi” başlıklı bölümünde hal kategorisiyle ilgili bilgi verdikten sonra Efrasiyap Gemalmaz ve öğrencilerinin yapmış olduğu sınıflandırmanın bir benzerine yer vermekte ve bu tasnif içinde yer alan her kategoriye örneklerle ayrıntılı olarak açıklamaktadır.

İsimler, söz öbekleri ve cümleler içinde, başka söz, niteleyici ve ögelerle değişik ilişkiler içinde bulunurlar. İşte varlık ile varlık ve varlık ile eylem ilişkilerinin adlarına, Türkçede isim hal ekleri ve çekim edatları diyoruz. Bu çekim ve ek edatları, bütün diller gibi Türkçenin de başlıca söz yapıştırıcılarıdır. Bunlar isim-isim, isim-fiil ilişkisini sağlamakta, sözleri bir araya getirmekte kullanılan başlıca ögelerdir. Türkçe, eski devirlerden beri isim çekimini eklerle, edatlarla ve bazen de hem ek hem edatlarla yapmaktadır:

1. Yalın hal(nominative)
2. İlgî hâli(genetive)
- 3.Yapma hâli (accusative)
- 4.Yaklaşma hâli(dative)
5. Bulunma hâli (locative)
- 6.Uzaklaşma hâli (ablative)
- 7.Vasita hâli (instrumental)
- 8.Eşitlik hâli (equative)

9.Yön hâli (directive)

10.Sebeup hâli (causative)

11. Karşılaştırma hâli (comparative)

12. Benzerlik hâli (similative)

13. Sınırlama hâli (terminative, limitative) (Alyılmaz, 2010: 111–112)

İsim hâlleri konusu farklı bilim adamları tarafından farklı sınıflandırmalarla ele alınmaya çalışılmıştır. Yukarıda dikkatlere sunulan "hâl kategorisi"nin tarif, tasnif ve izahlarında da görüldüğü gibi, Türkçenin grameriyle ilgili çalışmalarda (birkaçı hariç) konu genellikle şekil açısından ve ek seviyesinde ele alınmış; konuyla ilgili terimlerde de birlik sağlanamamıştır (Mert, 2003: 27).

Görüldüğü üzere ismin yaklaşık olarak beş ve dokuz hâlinden bahsedilmektedir.

Bu bilgiler ışığında yabancı öğrencilerin en çok yanlış yaptığı kategorilerden biri olan ismin hâlleri kategorisinde yapılan yanlışlıklar aşağıdaki başlıklar altında incelenecektir:

1.Özne Hâli

2.Nesne Hâli

3.Yerde Bulunma Hâli

4.Zamanda Bulunma Hâli

5.Zamanda Sınırlandırma Hâli

6.Birliktelik-Beraberlik Hâli

7.Hedef Hâli

8. Yönelme Hâli

9. Sebep Hâli

10. Vasıta Hâli

11. Nasıllık Hâli

12. Görelik Hâli

13. Benzerlik Hâli

14. Karşılıklılık Hâli

3.1.1.1.2.1. Özne Hâli

İsmin özne hali yalın hal olarak da adlandırılır. Özne halinde isim ek almaz. Özne halindeki kelimeler iyelik veya çoğul eklerinden birini ya da bir kaçını alırlar.

Kardeşim cam kırdı.

Otobüs durakta durmadı.

Hafta sonu caddeler ve mağazalar çok kalabalık.

Özne hali yanlışlıkları Temel ve Orta Türkçe kurlarında görülmektedir. Temel kur seviyesinde özne halinde kullanılan sözcüklere yönelme ve bulunma hal ekinin getirildiği görülmüştür.

Orta Türkçe kurunda özne halinde bulunması gereken kelimelere nesne hal eki getirildiği görülmüştür.

İncelenen kâğıtlardaki özne hali yanlışlıkları aşağıdaki gibidir:

	İncelenen Kâğıt	Yanlış Sayısı
Temel Türkçe	61	3
Orta Türkçe	80	6
Yüksek Türkçe	130	-

Temel Türkçe Seviyesi Özne Hali Yanlışlıkları

K49: Mesela genellikle Cumartesi arkadaşlarımla pikniğe yapıyorum.

(Mesela genellikle Cumartesi arkadaşlarımla **piknik** yapıyorum.)

K52: Tömer'e saat dokuzda başlıyor iki buçukta batıyor.

(**Tömer** saat dokuzda başlıyor iki buçukta bitiyor.)

K59: O zaman Ankara'da çok soğuk bunun için hasta oldum.

(O zaman **Ankara** çok soğuktan bunun için hasta oldum.)

Orta Türkçe Seviyesi Özne Hali Yanlışlıkları

K4: Yani arkadaşların birinci türünden ise sen de onların gibisin.

Yani arkadaşların birinci türden ise sen de **onlar** gibisin.

K8: Doğduktan sonra hayatını başlıyor ve bir sürü zorluk ve problemle karşılaşacağız.

Doğduktan sonra **hayat** başlıyor ve bir sürü zorluk ve problemle karşılaşacağız.

K10: Ama insanların düşüncelerini söylerken, bazen bir kötü sıkıntıda düşerler.

Ama **insanlar** düşüncelerini söylerken, bazen kötü bir sıkıntıya düşerler.

K17: Bazen insanlara aklında ne gelirse konuşuyorlar, fakat duruma göre dikkatli olmuyor.

Bazen **insanlar** aklına ne gelirse konuşuyorlar, fakat duruma göre dikkatli olmuyorlar.

K21: Eğer daha iyi olmak isterseniz sizin yanınız iyi arkadaşınız olmak mecbursunuz.

Eğer daha iyi olmak isterseniz **siz** iyi arkadaşınızın yanında olmaya mecbursunuz.

K82: O sorunu çözmek için sadece bir yol vardır, o yolu insanlar cep telefon çok fazla kullanmamalılar ve birlikte yaşamalılar.

O sorunu çözmek için sadece bir yol vardır, o **yol**; insanlar cep telefonunu çok fazla kullanmamalılar ve birlikte yaşamalılar.

3.1.1.1.2.2. Nesne Hâli

“Bu hâl, yüklemi geçişli olan bir cümlede, öznenin yaptığı işten etkilenen varlığı, nesneyi bildirir.” (Albayrak, 2010: 103). Belirtme durumu kullanılarak kurulan bir cümlede anlam kargaşası olmaz.

Ben Türkçe’yi çok seviyorum.

Yeni ayakkabımı herkese gösterdim.

Bu filmi hiç beğenmedim.

Nesne hali ile ilgili yapılan yanlışlıklar üç seviyede de çeşitli şekillerde görülmektedir. Temel Türkçe seviyesinde belirtme eki getirilmesi gereken kelimelere ek getirilmediği tespit edilmiştir. Öğrenciler nesne hal eki alması gereken kelimeleri eksik yazmışlardır.

Orta Türkçe seviyesinde belirtme ekinin eksik kullanımından kaynaklanan hatalar ve belirtme eki yerine –den/-dan dan çıkma hal eki getirilerek yapılan yanlışlıklar görülmüştür. Ekin yanlış kullanımından kaynaklanan hatalar da görülmektedir.

Yüksek Türkçe seviyesinde belirtme ekinin eksik kullanımından kaynaklanan, belirtme eki yerine yönelme ve bulunma eklerinin kullanılmasıyla ortaya çıkan hal eki yanlışlıkları tespit edilmiştir.

İncelenen kâğıtlardaki nesne hali yanlışlıkları aşağıdaki gibidir.

	İncelenen Kâğıt	Yanlış Sayısı
Temel Türkçe	61	4
Orta Türkçe	80	15
Yüksek Türkçe	130	17

Temel Türkçe Seviyesi Nesne Hali Yanlışlıkları

K16: Günler Perşembe, Cuma, cumartesi, Pazar ders var.

(Perşembe, Cuma, Cumartesi, Pazar **günleri** ders var.)

K54: Alışveriş yapmak için büyük alışveriş merkezler var, orada fiyatları çok iyi.

(Alışveriş yapmak için büyük alışveriş **merkezleri** var, orada fiyatlar çok iyi.)

K55: Biz Ankara çok sevdim.

(Biz **Ankara'yı** çok sevdik.)

K56: Her hafta sonu yemek yapıyorum çünkü yemek yapmak çok seviyorum.

(Her hafta sonu yemek yapıyorum çünkü yemek **yapmayı** çok seviyorum.)

Orta Türkçe Seviyesi Nesne Hali Yanlılıkları

K14: Eğer biz zorluklar arkadaşlar gibi görüyoruz zorlukların sonuçta biz galip olacağız.

Eğer biz **zorlukları** arkadaşlar gibi görürsek zorlukların sonucunda biz galip olacağız.

K19: Ölmekten sonra fare de çok kötü hissetmiş çünkü en önemli cevap aslandan alamamış.

Öldükten sonra fare de çok kötü hissetmiş çünkü aslandan en önemli **cevabı** alamamış.

K20: Bazen onlara düşüncelerimiz söylemek çok tehlikeli bir şey.

Bazen onlara **düşüncelerimizi** söylemek çok tehlikeli bir şey.

K23: Hangi rahatlı hangi rahatsız? Hangi zararlı hangi zararsız?

Hangisi rahat hangisi rahatsız? **Hangisi** zararlı hangisi zararsız?

K25: Bana göre insanın düşünceleri söylemeye mecbur değil ama söylemeden önce düşünmek o gerçekten zorundadır.

Bana göre insan **düşüncelerini** söylemeye mecbur değil ama söylemeden önce gerçekten düşünmek zorundadır.

K36: Fakat düşündükten sonra yanlış düşük bir ihtimal olacak çünkü her açıdan baktım ve hangi doğru hangi yanlış bildim.

Fakat düşündükten sonra yanlış düşük bir ihtimal olacak çünkü her açıdan baktım ve **hangisi** doğru **hangisi** yanlış bildim.

K36: Herkes aklına ne gelen hemen söylüyor.

Herkes aklına **geleni** hemen söylüyor.

K37: Yani öncelikle bir konu konuşmadan önce düşünmeyi lazım demektir.

Yani öncelikle bir **konuyu** konuşmadan önce düşünmek lazım demektir.

K42: İnsanlar evde, işte, komşularla ve arkadaşlarla çok konuşuyorlar ve vakti geçiriyorlar.

İnsanlar evde, işte, **komşularıyla** ve **arkadaşlarıyla** çok konuşuyorlar ve vakit geçiriyorlar.

K45: Fakat arkadaşımız seçtiğimizde dikkat etmeliyim çünkü arkadaş birbirin etkilenir.

Fakat **arkadaşımızı** seçerken dikkat etmeliyiz çünkü arkadaşlar birbirinden etkilenir.

K46: Lise bittikten sonra aynı üniversite kazandık, aynı bölüm ve bu şey bizim için büyük bir sürpriziydi.

Lise bittikten sonra aynı **üniversiteyi** ve aynı bölümü kazandık, bu bizim için büyük bir sürprizdi.

K52: Zorluklar hayat baş ettmk öğrenir.

Zorluklar hayatla baş **etmeyi** öğretir.

K54: Trafik kazasının sebebi araba aşırı hız sürmektedir.

Trafik kazasının sebebi **arabayı** aşırı hızlı sürmektir.

K79: Mesela yeni arkadaşlarla tanışmak, o ülkenin özel kültürleri bilmek, tecrübelerden öğrenmek, ana dilinden başka dil öğrenmek, eğitim ve hayat şartları geliştirmek vb.

Mesela yeni arkadaşlarla tanışmak, o ülkenin özel **kültürlerini** bilmek, tecrübeler edinmek, ana dilden başka dil öğrenmek, eğitim ve hayat **şartlarını** geliştirmek vb.

K80: Bence bu sorundan çözmek için güzel bir hükümet ve plan lazım. Bence bu sorundan çözmek için güzel bir hükümet ve plan lazım.

Bence bu **sorunu** çözmek için güzel bir hükümet ve plan lazım.

Yanlış Kullanım:

K46: O çok çalışkandı ve hep iyi sıfatlar onda vardı.

O çok **çalışkandı** ve hep iyi sıfatlar onda vardı.

Yüksek Türkçe Seviyesi Nesne Hali Yanlışlıkları

K3: O dans ve müzik seviyor.

O **dansı** ve **müziği** seviyor.

K10: Öncelikle başarılı olmak için yapılacak gereken şeylerden biri gelecekte planlamaktır.

Öncelikle başarılı olmak için yapılması gereken şeylerden biri **geleceği** planlamaktır.

K11:Düşünmaktan sonra herşey başarıyoruz.

Düşündükten sonra her **şeyi** başaracağız.

K15:Ve en önemli herkes iyi insan mı?

Ve en **önemlisi** herkes iyi insan mı?

K24: İnsan kendine çok yüksek bir yerde görür.

İnsan **kendini** çok yüksek bir yerde görür.

K28: Bu sebeple üniversite bitirince öğretmen olacağım.

Bu sebeple **üniversiteyi** bitirince öğretmen olacağım.

K30: Çevredeki yaşayan insanların benim sayemde tebessümleri görürsem, ülkem için faydalı olursam, mutlu olurum.

Çevremde yaşayan insanların benim sayemde **tebessümlerini** görürsem, ülkem için faydalı olursam, mutlu olurum.

K31: Nasıl bu problemler çözmek bu çok önemlidir.

Bu problemlerin nasıl **çözüleceği** çok önemlidir.

K49: Bunun sonucu olarak özgür iradesini kendi elleriyle teslim edişi anlatıyor Kafka.

Bunun sonucu olarak özgür iradesini kendi elleriyle teslim **edişini** anlatıyor Kafka.

K73: Böyle bu toplum ve ülke bağımsız ve dolayısıyla mutlulukları yitirir.

Böylece bu toplum ve ülke **bağımsızlığını** ve dolayısıyla **mutluluklarını** yitirir.

K76: Umarım öğrencilerimiz çok şeyler icat edecekler ve onun ülkeleri geliştirecekler.

Umarım öğrencilerimiz çok şeyler icat edecekler ve onlar **ülkelerini** geliştirecekler.

K77: Teknoloji ile işlerimiz ve derslerimiz daha kolay ve çabuk yapabiliriz ama bana göre bu resim öğrenciyi yapatığını iyi değil çünkü onun aklı hiç çalışmıyor.

Teknoloji ile **işlerimizi** ve **derslerimizi** daha kolay ve çabuk yapabiliriz ama bana göre bu öğrencinin yaptığı resim iyi değil çünkü onun akli hiç çalışmıyor.

K86: Herkes kendisinde iyi arasın ve içindek yetenek çıkarsın yoksa yerinde kalacak.

Herkes kendisinde **iyiyi** arasın ve içindeki **yeteneği** çıkarsın yoksa yerinde sayacak.

K95: Bazı insanlar da kendine bağımsızlığını kaybetmişler, zaten hayatımız şimdi internetten kontrol alıyoruz.

Bazı insanlar da kendi bağımsızlıklarını kaybetmişler, zaten **hayatımızı** şimdi internetten kontrol ediyoruz.

K101: Ankara'da kimse tanıımıyordum. O yüzden oraya sadece bir gün kaldım ve gezdim.

Ankara'da **kimseyi** tanıımıyordum. O yüzden orada sadece bir gün kaldım ve gezdim.

K109: Hayya ve Khadje Pakistanda ayrı üniversitesinde okudu ve beraber Erasmus kazandı.

Hayya ve Khadje Pakistan'da ayrı üniversitelerde okudu ve beraber **Erasmus'u** kazandı.

K117: Gezmeyi boyunca bir rehber vardı, o Çanakkale'nin savaşı ve önemli yerler bize anlattı.

Gezi boyunca bir rehber vardı, o Çanakkale **Savaşı'nı** ve önemli **yerleri** bize anlattı.

Yanlış Kullanım: Nesne hal eki kullanılmaması gereken yerde kullanılmıştır.

K120: Oradaki otobüsleri bizim için bekliyordu.

Oradaki **otobüsler** bizim için bekliyordu.

3.1.1.1.2.3. Yerde Bulunma Hâli

Yerde bulunma hali eylemin nerede yapıldığını gösterir. Ne zaman ve nasıl sorularına cevap verir.

Bahçede kedi var.

Beni bir bakışta anladı.

Yerde bulunma hali yanlışlıkları üç seviyede de görülmüştür. Yerde bulunma hal ekinin getirilmesi gereken yerlerde hal ekinin hiç yazılmadığı ya da kelimeye yönelme ve ekeylem eki getirilerek yapılan yanlışlıklar olduğu tespit edilmiştir.

Orta ve Yüksek Türkçe seviyelerinde ekin yanlış yerde kullanımından doğan hatalar bulunmaktadır.

İncelenen kâğıtlardaki yerde bulunma hali yanlışlıkları aşağıdaki gibidir.

	İncelenen Kâğıt	Yanlış Sayısı
Temel Türkçe	61	6
Orta Türkçe	80	4
Yüksek Türkçe	130	8

Temel Türkçe Seviyesi Yerde Bulunma Hali Yanlılıkları

K8: Ben Ersem öğrenciyim. Bir çocuk var.

(Ben **Ersem'de** öğrenciyim. Bir çocuğum var.)

K11: Al-Anbar şehirdir yaşıyorum.

(Al-Anbar **şehrinde** yaşıyorum.)

K28: Bugün ben mutsuz çünkü benim anne, benim erkek kardeş ve benim sevgiyim Amerika'nın var.

(Bugün ben mutsuzum çünkü benim annem, erkek kardeşim ve sevgilim **Amerika'dalar**.)

K48: Benim için güzel değildi çünkü benim ülkem hava sıcak.

(Benim için güzel değildi çünkü benim **ülkemde** hava sıcak.)

K51: Ben sekiz ay önce Ankara okumaya karar verdim.

(Ben sekiz ay önce **Ankara'da** okumaya karar verdim.)

K6: Biz Mısır'da Kahire oturuyoruz.

(Biz Mısır'da, **Kahire'de** oturuyoruz.)

Orta Türkçe Seviyesi Yerde Bulunma Hali Yanlılıkları

K11: Çünkü her zaman ve her mekan en az bir arkadaşını sahip olacaksın.

Çünkü her zaman her **mekanda** en az bir arkadaşına sahip olacaksın.

K76: Hayatım iyi ve doğru insanları yoldan gidiyorum ve takip ediyorum.

Hayatta iyi ve doğru insanların yolundan gidiyorum ve onları takip ediyorum.

K85: Bunun için eğer bir ülke iyi olmak ister o zaman teknoloji ve eğitim en yüksek seviye gerek.

Bunun için eğer bir ülke iyi olmak isterse o zaman **teknolojide** ve **eğitimde** en yüksek seviyede olmak gerek.

K88: Ne zaman el ele oluyoruz o zaman doğru yolu yürüyoruz.

Ne zaman el ele oluyoruz o zaman doğru **yolda** yürüyoruz.

Yanlış Kullanım: Bazı kâğıtlarda yerde bulunma hal ekinin yanlış kelimelerde kullanıldığı görülmüştür.

K80: Belki gelecekte bir problemde olursan onlar yardım edecekler.

Belki gelecekte bir **problem** olursa onlar yardım edecekler.

K89: Ben şimdide okuyorum.

Ben **şimdi** okuyorum.

Yüksek Türkçe Seviyesi Yerde Bulunma Hali Yanlışlıkları

K4: İyi kalbiniz var çevrene iyi insan var.

İyi bir kalbiniz varsa **çevrenizde** iyi insanlar vardır.

K8: Bu demek ki eğer biz bu yolları vazgeçseydik başarılı almayacağız ve en düşük seviye kalacağız.

Bu demek ki eğer biz bu yollardan vazgeçseydik başarılı olmayacaktık ve en düşük **seviyede** kalacaktık.

K14: Bu temelden sonra hayat başarılı başlıyor.

Bu temelden sonra **hayatta** başarı başlıyor.

K15: Gemiyle bir sorun çıktı ve bir saat sonra batacak.

Gemide bir sorun çıktı ve gemi bir saat sonra batacak.

K16: Bu problemler başarı olmak için mücadelesine bir sıkıntı yaratabilir.

Bu problemler başarılı olma **mücadelesinde** bir sıkıntı yaratabilir.

K25: Bu insanlar hayata durmadan çalışıyorlar.

Bu insanlar **hayatta** durmadan çalışıyorlar.

K27: Okulkan benim hocam bana sordu “hayattaki senin hayal neyi”

Okuldayken benim hocam bana “Bu hayatta senin hayalin nedir?” diye sordu.

K101: Ankara’da kimse tanıımıyordum. O yüzden oraya sadece bir gün kaldım ve gezdim.

Ankara’da kimseyi tanıımıyordum. O yüzden **orada** sadece bir gün kaldım ve gezdim.

Yanlış Kullanım:

K35: Örneğin başarılı insanlar bir listede yapıyorlar.

Örneğin başarılı insanlar bir **liste** yapıyorlar.

K124: Biraz sonar Mersin merkez’de gittik.

Biraz sonar Mersin **merkeze** gittik.

K127: Bende bu meslekte 6 sene emeğim var ve bir çok şeyler şahit oldum.

Benim bu meslekte 6 senelik emeğim var ve bir çok şeylere şahit oldum.

3.1.1.1.2.4. Zamanda Bulunma Hâli

Zamanda bulunma hali eylemin yapıldığı zamanı gösterir.

Okullar 7 Ekim’de açılıyor.

Her sabah saat 6’da kalkarım.

Okuldan sonra yemeğe gideceğiz.

Servis yediye çeyrek kala geliyor.

Alyılmaz -In görev ögesini “zamanda bulunmayı ifade eden görevli elemanlar” kategorisinde değerlendirir ve örneklendirir (Alyılmaz'dan aktaran Albayrak, 2010: 115).

Banguoğlu ise -In görev ögesinin zaman bildiren zarf oluşturması ile ilgili olarak şunları belirtir: “Eski Türkçede adın kimin, bilelik hâli ve onun daha yeni birleşigi kimleyn hâli dilimizde çoğu zaman zarfları olan kelimeler bırakmışlardır” (Banguoğlu'ndan aktaran Albayrak, 2010: 115).

Yazın yeni bir ev alacağız.

Kışın kayak yapmaya gidecek.

Zamanda bulunma hali ile ilgili yapılan yanlışlıklarda Temel Türkçe seviyesinde ekin kullanılması gerektiği yerde hiç kullanılmadığı tespit edilmiştir. Zamanda bulunma hal eki hiç belirtilmemiştir.

Orta Türkçe seviyesinde ekin yanlış yerde kullanıldığı; Yüksek Türkçe seviyesinde ise yine bazı kâğıtlarda ekin hiç yazılmadığı tespit edilmiştir. Bazı kâğıtlarda da ek yanlış yerde kullanılmıştır.

Ekleme: Bazı kâğıtlarda *eskiden* zaman zarfının *eskide* şeklinde kullanıldığı görülmüştür.

İncelenen kâğıtlardaki zamanda bulunma hali yanlışlıkları aşağıdaki gibidir.

	İncelenen Kâğıt	Yanlış Sayısı
Temel Türkçe	61	8
Orta Türkçe	80	5
Yüksek Türkçe	130	4

Temel Türkçe Seviyesi Zamanda Bulunma Hali Yanlışlıkları

K7: Eve akşam altı dönüyorum.

(Eve akşam **altıda** dönüyorum.)

K31: Dersler saat 8:15 başlıyor. Dersler saat 15:00 bitiyor. Ben saat 16:00 eve geliyorum ve ödevlerimi yapıyorum.

(Dersler saat **8:15'te** başlıyor. Dersler saat **15:00'da** bitiyor. Ben saat **16:00'da** eve geliyorum ve ödevlerimi yapıyorum.)

K32: Saat on bire uyuyorum. Hafta sonu saat dokuz kalkıyorum.

(Saat on **birde** uyuyorum. Hafta sonu saat **dokuzda** kalkıyorum.)

K32: Saat on bire pazarı gidiyorum alışveriş yapıyorum./2

(Saat on **birde** pazara gidiyorum alışveriş yapıyorum./2)

K33: Ben hafta içi sabah yedi uyanıyorum sonra evim temiz yapıyorum.

(Ben hafta içi sabah **yedide** uyanıyorum sonra evimde temizlik yapıyorum.)

K34: Saat dokuz ders başlıyorum ve saat iki buçuk ders bitiyorum.

(Saat **dokuzda** derse başlıyorum ve saat iki **buçukta** dersi bitiyorum.)

K38: Saat 8'e evden çıkıyorum gidiyorum TÖMER'da.

(Saat **8'de** evden çıkıyorum TÖMER'e gidiyorum.)

K40: Hafta sonu saat sekize uyandım.

(Hafta sonu saat **sekizde** uyandım.)

K44: Üniversiteye girdikten sonra ben bir yıl iki kez eve dönüyorum.

(Üniversiteye girdikten sonra ben bir **yılda** iki kez eve giderdim.)

Orta Türkçe Seviyesi Zamanda Bulunma Hali Yanlılıkları

K2: Eğer biz zorlukları hayatın gençlik dönemde istedik ve karşılaştık hayatın yaşlılık dönemi mutluluk geleceğiz.

Eğer biz zorluklarla hayatın gençlik döneminde karşılaşırsak hayatın yaşlılık **döneminde** mutlu olacağız.

K16: Benim gibi arkadaşlarım hayat hedefleri var ve onlar için çok çalışıyorlar.

Benim gibi arkadaşlarımın **hayatta** hedefleri var ve onlar için çok çalışıyorlar.

K19: Ölmekten sonra fare de çok kötü hissetmiş çünkü en önemli cevap aslandan alamamış.

Öldükten sonra fare de çok kötü hissetmiş çünkü aslandan en önemli cevabı alamamış.

K50: Çünkü o hayatı iki bölüm oldu. Sabahtan akşamüstüne okulda kalıyor ve sadece akşam de o evi kalıyor.

Çünkü onun hayatı iki bölüm oldu. Sabahtan akşamüstüne kadar okulda kalıyor ve sadece **akşam** evde kalıyor.

K83: Eskide eğer bir araştırma varsa en kolay metot kitaptan bilgiler aramıştır.

Eskiden eğer bir araştırma yapacaksak en kolay metot kitaptan bilgiler aramaktı.

Yanlış Kullanım:

K5:Devlet onun aileye her ayda para verirmiş.

Devlet onun ailesine her **ay** para verirmiş.

K23: Bu yüzden her kişi bir işi yapmaktan önce düşünmeli ve her şeylerden dikkat etmesi lazım.

Bu yüzden her kişi bir işi yapmadan **önce** düşünmeli ve her şeye dikkat etmeli.

Yüksek Türkçe Seviyesi Zamanda Bulunma Hali Yanlışlıkları

K3: Yemek sonra kitap yazar.

Yemekten sonra kitap yazar.

K27: Bence gelecek zaman ben ülkenim başbakan olacağım.

Bence **gelecekte** ben ülkemın başbakanı olacağım.

K84: Eski zamanki eğitim insanlar pek ilgilenmiyordu.

Eski **zamanlarda** insanlar eğitimle pek ilgilenmiyordu.

K133: Önce gitmedikte bana sordu “nereye istersin” ama cevap vermedim.

Gitmeden önce bana “nereye istersin” diye sordu ama cevap vermedim.

Yanlış Kullanım:

K137: Ben kitaplar okumasın çok çok seviyorum, Bu yüzden her günde ve her akşamta kitap okurum.

Ben kitap okumayı çok çok seviyorum. Bu yüzden her **gün** ve her **akşam** kitap okurum.

3.1.1.1.2.5. Zamanda Sınırlandırma Hâli

Zamanda sınırlandırma hali eylemin başladığı zamandan bittiği zamana kadar olan süreyi gösterir.

Çok uzun zamandır sinemaya gitmiyorum.

Yazdan itibaren yeni bir işte çalışıyorum.

Akşam beşten altıya kadar spor yapıyoruz.

İncelenen kâğıtlarda –e/-a kadar ve –den beri yapılarının kullanımıyla ilgili yanlışlıklar görülmüştür. Ekin yanlış yerde kullanımından kaynaklanan yanlışlıklar da tespit edilmiştir.

İncelenen kâğıtlardaki zamanda sınırlandırma hali yanlışlıkları aşağıdaki gibidir.

	İncelenen Kâğıt	Yanlış Sayısı
Temel Türkçe	61	3
Orta Türkçe	80	2
Yüksek Türkçe	130	2

Temel Türkçe Seviyesi Zamanda Sınırlandırma Hali Yanlışlıkları

K23: Saat 8:15 dan 15:00 e kadar ders var.

(Saat **8:15'den 15:00'a kadar** ders var.)

K31: Pazartesi Çarşambaya kadar dersim yok. Perşembe günü pazara kadar derse gidiyorum.

(**Pazartesi'den Çarşamba'ya kadar** dersim yok. Perşembe **gününden** pazara **kadar** derse gidiyorum.)

K47: Dört ay beri Gazi Tömer'de Türkçe öğreniyorum.

(Dört **aydan beri** Gazi Tömer'de Türkçe öğreniyorum.)

Yanlış Kullanım:

K59: Ben üç aydan beri geldim.

(Ben **üç ay önce** geldim.)

Orta Türkçe Seviyesi Zamanda Sınırlandırma Hali Yanlılıkları

K50: Çünkü o hayatı iki bölüm oldu. Sabahtan akşamüstüne okulda kalıyor ve sadece akşam de o evi kalıyor.

Çünkü onun hayatı iki bölüm oldu. Sabahtan akşamüstüne **kadar** okulda kalıyor ve sadece akşam evde kalıyor.

K91: Çocuklukken beri Hukuk okumayı istiyorum.

Çocukluk**tan beri** Hukuk okumayı istiyorum.

Yanlıı Kullanım:

K60: Çünkü on üç yıldan önce başlayan ve hala devam eden bu problem geçtikçe daha artıyor ve zor oluyor.

Çünkü **on üç yıl önce** başlayan ve hala devam eden bu problem gün geçtikçe daha artıyor ve zor oluyor.

Yüksek Türkçe Seviyesi Zamanda Sınırlandırma Hali Yanlılıkları

K121: Yıllardan beri okumaya başladım. Okurken hiç sıkılmıyorum.

Yıllar **önce** okumaya başladım. Okurken hiç sıkılmıyorum.

K122: Yemek yemekten sonar temizlik yaptık sonra sahile gittik.

Yemek **yedikten sonra** temizlik yaptık sonra sahile gittik.

3.1.1.1.2.6. Birliktelik-Beraberlik Hâli

Birliktelik-Beraberlik hâli bir eylemin başkalarıyla beraber-birlikte yapıldığını gösterir.

Hafta sonu babamla yüzmeye gittik.

Ablamla birlikte pasta yapıyoruz.

Ailesiyle çok iyi anlaşılıyor.

Her üç seviyede birliktelik-beraberlik hal eki ile ilgili yanlışlıklar görülmüştür. Ek eksikliğinden kaynaklanan hatalar, görevli ekin yerine yönelme veya nesne hali eki kullanımından kaynaklanan yanlışlıklar tespit edilmiştir.

Orta ve Yüksek Türkçe seviyelerinde ekin yanlış yerde kullanımından doğan hatalar yapılmıştır.

İncelenen kâğıtlardaki birliktelik-beraberlik hali yanlışlıkları aşağıdaki gibidir.

	İncelenen Kâğıt	Yanlış Sayısı
Temel Türkçe	61	5
Orta Türkçe	80	8
Yüksek Türkçe	130	7

Temel Türkçe Seviyesi Birliktelik-Beraberlik Hali Yanlışlıkları

K10: Hafta içi bounca dersler maşğulum.

(Hafta içi boyunca **derslerle** meşgulüm.)

K13: Baze öğleden sonraları akardaşları buluşuyoruz.

(Bazen öğleden sonraları **arkadaşlarla** buluşuyoruz.)

K18: Orada benim ailem yaşıyoruz.

(Orada ben **ailemle** yaşıyorum.)

K29: Her akşam ailem konuşuyorum sonra saat 10:00da gezmek gidiyorum.

(Her akşam **ailemle** konuşuyorum sonra saat 10:00'da gezmeye gidiyorum.)

K55: Benim ailem çok mutluyuz çünkü Türkiye'ye geldik.

(Biz **ailemle** çok mutluyuz çünkü Türkiye'ye geldik.)

Orta Türkçe Seviyesi Birliktelik-Beraberlik Hali Yanlılıkları

K24: Burada sadece Türklar ve çok yabancılarıyla buluşum.

Burada sadece Türkler ve **yabancılarla** buluştum.

K26: İnsanlar her yere gidiyor veya her insanlara konuşuyor bu yüzden onun seçtim.

İnsanlar her yere gidiyor veya her **insanla** konuşuyor bu yüzden onu seçtim.

K38: Sinirlenirken kimse konuşmayın.

Sinirliyken **kimseyle** konuşmayın.

K43: Leyela her gün babaannesi oynamış.

Leyla her gün babaannesi **ile** oynamış.

K48: Bu yüzden sadece iyi insanlar seçiyorum ve onlara sohbet ediyorum.

Bu yüzden sadece iyi insanlar seçiyorum ve **onlarla** sohbet ediyorum.

K49: Ama şimdi yeni bir arkadaşı Türkiye'de tanıştım.

Ama şimdi yeni bir **arkadaşla** Türkiye'de tanıştım.

K51: Düşünceleri söylemek iyidir ve başka insanlarda düşüncelerimi paylaşmak çok iyidir.

Düşünceleri söylemek iyidir ve başka **insanlarla** düşüncelerimi paylaşmak çok iyidir.

K52: Zorluklar hayat baş ettmk öğrenir.

Zorluklar **hayatla** baş etmeyi öğretir.

Yanlış Kullanım: Bazı kâğıtlarda yönelme hal eki yerine birliktelik-beraberlik hal ekinin kullanıldığı görülmüştür.

K57: Öğretmenler öğrencilerle dersi başka bakış açısında anlatabilir.

Öğretmenler **öğrencilere** dersi başka bakış açısından anlatabilir.

K28: Dün kantindeki bir insan benim arkadaşımın şaka yaptı.

Dün kantinde biri benim **arkadaşıma** şaka yaptı.

Yüksek Türkçe Seviyesi Birliktelik-Beraberlik Hali Yanlışlıkları

K32: Bence başarılı olmak eğitimle çok çalışma ve tecrübeyle alakası vardır.

Bence başarılı olmanın eğitimle, çok **çalışmayla** ve **tecrübeyle** alakası vardır.

K70: Mesela öğrenciler okullara ipad ya da telefonla gelir. Kitaplar okumayı bırakır ve sadece teknoloji ilgilenir.

Mesela öğrenciler okullara ipad ya da **telefonla** gelirler. Kitap okumayı bırakır ve sadece teknoloji **ile** ilgilenirler.

K84: Eski zamanki eğitim insanlar pek ilgilenmiyordu.

Eski zamanlarda insanlar **eğitimle** pek ilgilenmiyordu.

K87: Bu resimde hocaynan öğrenci görüyoruz.

Bu resimde hoca **ile** öğrencisini görüyoruz.

K101:Gezmeden önce şu şehirlerin ilgili hiç bir şey bilmiyordum ama şimdi bildim.

Gezmeden önce şu **şehirlerle** ilgili hiç bir şey bilmiyordum ama şimdi biliyorum.

K115:İstanbul'a giderken havaalanında bir İspanyolcalı buluştum.

İstanbul'a giderken havaalanında bir İspanyol **ile** buluştum.

K134: Çocukken baban her hafta sonu gezerdik ve çok mekanlar gördük.

Çocukken **babamla** her hafta sonu gezerdik ve çok yerler gördük.

Yanlış Kullanım: Ekin gereksiz kullanımıyla ortaya çıkan yanlışlıklar vardır.

K38: Yabancı dille öğreniyor ve farklı bir kültür görüyor.

Yabancı **dil** öğreniyor ve farklı bir kültür görüyor.

K131: İlk önce öğrencilerimle arkadaş gibi davranacağım.

İlk önce **öğrencilerime** arkadaş gibi davranacağım.

3.1.1.1.2.7. Hedef Hâli

Hedef hali fiilin amacını bildirir. Hiçbir seviyede hedef hali ile ilgili bir hata tespit edilmemiştir.

3.1.1.1.2.8. Yönelme Hâli

Yönelme hali cümlede kime, neye, kaça, nereye, ne zamana sorularına cevap vererek fiilin yöneldiği yeri gösterir. Cümledeki görevi dolaylı tümleçtir.

Öğretmen bize bakıyor.

Türkiye'ye geçen yaz geldik.

Ödevim akşama bitmiş olur.

Bu kitabı 10 liraya aldım.

Hal eki yanlışlıkları içinde en çok yanlış yapılan kategorilerden biri yönelme halidir. Her seviyede yönelme hal eki yerine belirtme, yerde bulunma, birliktelik hal eklerinin kullanımından kaynaklanan yanlışlıklar tespit edilmiştir. Özellikle Temel Türkçe seviyesinde görevli ek yerine çoğunlukla bulunma hal eki kullanıldığı görülmüştür. Temel Türkçe seviyesinde öğrencilerin yönelme hali ile bulunma halinin özelliklerini ve kullanım yerlerini karıştırdıkları ya da anlamadıkları düşünülmektedir.

İslioğlu yaptığı doktora çalışmasında şunları söyler: Çekim ekleri içinde isim hal eklerinin en fazla yapılan yanlış sınıflaması içinde ilk sırada yer almasının sebebi anlatım içinde kullanım yerinin çok geniş olmasıdır. Türkçe sondan eklemeli bir dildir. Dolayısıyla cümleleri oluşturan sözcüklerin birer yığın olmasını engelleyen biçim birimler eklerdir. Basit bir cümle içinde dahi birden fazla adın durum eki kullanma gerekliliği bu konuda yapılan yanlış sayısını arttırır. Kullanım sayısı arttıkça yanlış sayısı buna bağlı olarak artmıştır. Öğrenciler nerdeyse tüm adın durum eklerini birbiriyle karıştırmışlardır. En fazla birbiriyle karıştırılan ekler bulunma ve yönelme durumu ekleri, yönelme ve çıkma durumu ekleri, yönelme ve nesne durumu ekleridir (İslioğlu, 2015, s. 271).

İslioğlu tezinde 51 tane öğrenci kâğıdından faydalanmıştır ve bizim tezimizde ortaya çıkan sonuçlarla örtüşen sonuçlar bulmuştur. İslioğlu'nun çalışması sonucunda da en fazla hata yüzdesinin isim çekim eklerinde olduğu görülmektedir. Her iki tezde de isim çekim ekleri kategorisinden hal ekleri grubunda yapılan yanlışlar çoğunluktadır. Öğrenciler hangi adın durum eklerini kullanacaklarından emin olmadıkları zaman her hangi bir adın durum eki kullanmamayı tercih etmişlerdir. Ayrıca adın durum ekleri arasındaki farkları ve yönelme, bulunma, çıkma, adın durum eklerinin "çekim görevi

olarak" eylem ve yükleme olan ilişkisini kavramakta zorlanmaktadırlar (İslioğlu, 2015, s. 272).

İncelenen kâğıtlardaki yönelme hali yanlışlıkları aşağıdaki gibidir.

	İncelenen Kâğıt	Yanlış Sayısı
Temel Türkçe	61	14
Orta Türkçe	80	19
Yüksek Türkçe	130	16

Temel Türkçe Seviyesi Yönelme Hali Yanlışlıkları

K15: Hafta içi alışveriş gidiyorum.

(Hafta içi **alışverişe** gidiyorum.)

K19: Kayseride geziyorum forumda gidiyorum.

(Kayseri'de geziyorum, **forumu** gidiyorum.)

K20: Sonra ev geldikten sonra banyo yapıyorum.

(Sonra **eve** geldikten sonra banyo yapıyorum.)

K22: Ben her haftamı çok güzel başlıyorum.

(Ben her **haftaya** çok güzel başlıyorum.)

K23: Televizyon izliyorum bazen internette giriyorum./2

(Televizyon izliyorum bazen **internete** giriyorum./2)

K29: Forumda gidiyorum, sık sık kütüphane gidiyorum.

(**Foruma** gidiyorum, sık sık **kütüphaneye** gidiyorum.)

K29: Her akşam ailem konuşuyorum sonra saat 10:00da gezmek gidiyorum./2

(Her akşam ailemle konuşuyorum sonra saat 10:00'da **gezmeye** gidiyorum./2)

K30: Biz iki gün sonra Ankara gideceğim.

(Biz iki gün sonra **Ankara'ya** gideceğiz.)

K34: Pazardan cumaya kadar ben TÖMER gidiyorum.

(Pazardan cumaya kadar ben **TÖMER'e** gidiyorum.)

K37: Saat dokuzda dersim başlıyor ve TÖMER'den sonra yurdum dönüyorum.

(Saat dokuzda dersim başlıyor ve TÖMER'den sonra **yurduma** dönüyorum.)

K38: Saat 8'e evden çıkıyorum gidiyorum TÖMER'da.

(Saat 8'de evden çıkıyorum **TÖMER'e** gidiyorum.)

K39: Saat 4:00'te yurttan dönüyorum.

(Saat 4:00'te **yurda** dönüyorum.)

K51: Ben şimdi Ankara'da çok alıştım ve mutluyum.

(Ben şimdi **Ankara'ya** çok alıştım ve mutluyum.)

K56: Sonra spor salonu gidiyorum çünkü ben kilo vermek istiyorum./2

(Sonra spor **salonuna** gidiyorum çünkü ben kilo vermek istiyorum./2)

K59: Önceki hafta bütün arkadaşlarımla Gölbaşı pikniğe gittik.

(Önceki hafta bütün arkadaşlarımla **Gölbaşı'na** pikniğe gittik.)

Yanlış Kullanım:

K37: Saat sekize buçukta kahvaltı yapıyorum.

(Saat **sekiz** buçukta kahvaltı yapıyorum.)

Orta Türkçe Seviyesi Yönelme Hali Yanlışlıkları

K1: Her zor durum seni öğretiyor yeni şey.

Her zor durum **sana** yeni bir şey öğretiyor.

K10: Ama insanların düşüncelerini söylerken , bazen bir kötü sıkıntıda düşerler.

Ama insanlar düşüncelerini söylerken, bazen kötü bir **sıkıntıya** düşerler.

K11:Hem beni iyi ya da kötü şeyleri öğretebilir, hem de sıkıntıların karşısında beni yardımcı olabilir.

Hem **bana** iyi ya da kötü şeyleri öğretebilir, hem de sıkıntılar karşısında **bana** yardımcı olabilir.

K17: Bazen insanlara aklında ne gelirse konuşuyorlar, fakat duruma göre dikkatli olmuyor.

Bazen insanlar **aklına** ne gelirse konuşuyorlar, fakat duruma göre dikkatli olmuyorlar.

K22: Mutluluk için karşımızla kişiler küçük bir tebessüm yeter.

Mutluluk için karşımızdaki **kişilere** küçük bir tebessüm yeter.

K23: Bu yüzden her kişi bir işi yapmaktan önce düşünmeli ve her şeylerden dikkat etmesi lazım.

Bu yüzden her kişi bir işi yapmadan önce düşünmeli ve her **şeye** dikkat etmeli..

K28: Dün kantindeki bir insan benim arkadaşımın şaka yaptı.

Dün kantinde biri benim **arkadaşıma** şaka yaptı.

K45: Başkasının arkadaşı sigara içiyor zamanla o da sigara alışabilir.

Birinin arkadaşı sigara içiyorsa zamanla o da **sigaraya** alışabilir.

K47: Çünkü o ne yapıyor yani ben kabul ediyorum ve zamanlarla bu davranışlar alışacağım ve sonra aynı davranışlar yapacağım.

Çünkü o ne yapıyorsa ben kabul ediyorum, zamanla bu **davranışlara** alışacağım ve sonra aynı davranışları yapacağım.

K57: Öğrencilerin dersi kendine ulaşmak daha çok zevk veriyor.

Öğrencilerin **derse** kendilerinin ulaşması onlara daha çok zevk veriyor.

K62: Yani öğrenciler yeni şeyler biliyorlar, ayrıca elektronik kütüphaneler çok vardır yani hangi konu ihtiyacın var kısa zamanda olabilir.

Yani öğrenciler yeni şeyler biliyorlar, ayrıca çok elektronik kütüphane var yani hangi **konuya** ihtiyacın varsa ona kısa zamanda ulaşabilirsin.

K67: Diğerleri yurt dışındaya kaçtılar.

Diğerleri yurt **dışına** kaçtılar.

K68: Çocuklar bir ulusun umudu, geleceğidir ve okullarla gönderilmelidir, işlere değildir.

Çocuklar bir ulusun umudu, geleceğidir ve **okullara** gönderilmelidir, işlere değil.

K75: Bence iyi bir insan olmak için başkılara bol bol yardım etmek lazım.

Bence iyi bir insan olmak için **başkalarına** bol bol yardım etmek lazım.

K90: Siz benden üniversitede ne okumayı düşünüyorsun dey soru sorusunuz.

Siz **bana** üniversitede ne okumayı düşünüyorsun diye bir soru sordunuz.

K90: Peki birisi benden neden doktor olmak istiyorsun diye soru sorsa ben böyle cevap veririm.

Peki birisi **bana** neden doktor olmak istiyorsun diye soru sorsa ben böyle cevap veririm.

K92: Şimdi ben TÖMER’de öğrenciyim ve YÖS sınavı hazırlanıyorum.

Şimdi ben TÖMER’de öğrenciyim ve YÖS **sınavına** hazırlanıyorum.

K93: Benim için ağır bir zorluk, böyle bir zorluğun altında kendimi atmam.

Benim için ağır bir zorluk, böyle bir zorluğun **altına** kendimi atmam.

K95: Çünkü biz yabancıyız bizi çok inanmıyorlar.

Çünkü biz yabancıyız **bize** çok inanmıyorlar.

Yanlış Kullanım:

K55: Dünyada bütün insanlara barış yaşamak istiyorlar ama nasıl?

Dünyada bütün **insanlar** barış yaşamak istiyorlar ama nasıl?

Yüksek Türkçe Seviyesi Yönelme Hali Yanlışlıkları

K1: Ben de bu ünlü şairine katılıyorum.

Ben de bu ünlü **şaire** katılıyorum.

K2: İnsan dünyada geliyor ve hemen onun problemleri başlıyor.

İnsan **dünyaya** geliyor ve hemen onun problemleri başlıyor.

K12: O yüzdü tembelliği başarının en büyük düşmanı diyebiliriz.

O yüzdü **tembelliğe** başarının en büyük düşmanı diyebiliriz.

K13: Herkes bu deyim kulağında küpe yapsın ve hayatta başarı kazanmak için çalışsın.

Herkes bu deyim **kulağına** küpe yapsın ve hayatta başarı kazanmak için çalışsın.

K19: Onun yolunda taş koyan insanlardan uzak durması lazım.

Onun, **yoluna** taş koyan insanlardan uzak durması lazım.

K24: Hayal kırıklığına uğrayanlar yine de hayal ederek hayatını devam ediyor.

Hayal kırıklığına uğrayanlar yine de hayal ederek **hayatına** devam ediyor.

K40: Ben onunla yüzde yüz katılıyorum.

Ben **ona** yüzde yüz katılıyorum.

K43: Lisans mezuniyet olduktan sonra yüksek lisans için yurt dışında okumak karar verdim.

Lisanstan mezun olduktan sonra yüksek lisans için yurt dışında **okumaya** karar verdim.

K52: Onun adı İris, tatlı bir kız, Leo onu her zaman güveniyordu.

Onun adı İris, tatlı bir kızdı, Leo **ona** her zaman güveniyordu.

K56: Okuldayken hemen herkes aptal olduğunu söylerdi fakat kendini güvendi, canını dişlerini tuttu ve çok başarılı oldu.

Okuldayken hemen herkes aptal olduğunu söylerdi fakat **kendine** güvendi, canını **dişine** taktı ve çok başarılı oldu.

K58: Kendi bilgilerini kullanan millet hem kendilerini hem de ülkelerin zefer kazandırırılar.

Kendi bilgilerini kullanan milletler hem **kendilerine** hem de **ülkelerine** zafer kazandırırılar.

K74: Bu yüzden okullar her sınıfta bilgisayar koydular.

Bu yüzden okullarda her **sınıfa** bilgisayar koydular.

K81: Günümüzde dünyadaki okul öğrencilerin çoğu çanta ihtiyaç yok.

Günümüzde dünyadaki okullarda öğrencilerin çoğunun **çantaya** ihtiyacı yok.

K98: Küçük çantamda bazı yemekler ve digger eşyaları gezmek için koydum.

Küçük **çantama** bazı yiyecekleri ve diğer eşyaları koydum.

K103: Öğretmen her zaman bildiğini başkalarına öğretmeye çalışır.

Öğretmen her zaman bildiğini **başkalarına** öğretmeye çalışır.

K108: Bunun sebepten yaşlı insan yeni bir davranmak kazandırmak imkansız gibidir.

Bu sebeple yaşlı bir **insana** yeni bir davranış kazandırmak imkansız gibidir.

Yanlış kullanım:

K23: Sadece ayağına kalk, kendine güven ve yürü.

Sadece **ayağa** kalk, kendine güven ve yürü.

3.1.1.1.2.9. Sebep Hâli

Sebep hali eylemin neden yapıldığını gösterir.

Dün gece erken uyuduğum için ders çalışamadım.

Sebep hali ile ilgili herhangi bir yanlış tespit edilmemiştir.

3.1.1.1.2.10. Vasıta Hâli

Adların araç durumu eylemin hangi araçla işlendiğini, kiminle işlendiğini, nasıl ya da hangi şartlar altında işlendiğini ve ne zaman işlendiğini gösterir (İpek, 2008: 65).

Türkçenin asıl vasıta hali eki “+n” dir. Ancak bu ek, bugün kullanımdan düşmüştür. Bazı kelimelerde kalıplaşmış bir halde yaşamaktadır. (İpek, 2008: 66) Türkiye Türkçesinde içinde “+n” vasıta hal ekini barındıran kelimeler çok azdır. Bu kelimelerdeki “+n” eki, artık bir çekim eki olmayıp yapım eki özelliği göstermeye başlamıştır. Örnek verecek olursak: yazın, kışın, yayan, öğlen, gündüzün, ilkin.

Vasıta hali eki “+n”, Eski Türkçe, Orta Türkçe ve Eski Anadolu Türkçesi dönemlerinde kullanıldıktan sonra, Osmanlıca döneminde kullanımdan düşmüştür. Eski Anadolu Türkçesinde asıl vasıta hali eki “+n” olmakla birlikte, “+la”, “birle”, “ile” şekilleri de kullanılmıştır. “+n” eki kullanımdan düşünce, onun yerini “ile” edatı almıştır. Türkiye Türkçesinde “ile” son çekim edatı ve onun ekleşmiş “+la / le” şekilleri vasıta hali görevinde kullanılmaktadır. (İpek, 2008: 66)

Babam iş seyahatine uçakla gitti.

Çocuklar bilgisayarla oynuyor.

Küçük çocuk yemeği kaşıkla yemeyi öğrenmiş.

Vasıta hal eki yanlışlığı en az görülen yanlışlıklardandır. Orta ve Yüksek Türkçe seviyelerinde birer kâğıtta tespit edilmiştir. Orta Türkçe seviyesinde nesne hal ekinin eksik kullanımından kaynaklanan yanlış vasıta hal ekinin de yanlış kullanımına sebep olmuştur. Yüksek Türkçe seviyesinde ise gereksiz kullanımdan kaynaklanan bir yanlış vardır.

İncelenen kâğıtlardaki vasıta hali yanlışlıkları aşağıdaki gibidir.

	İncelenen Kâğıt	Yanlış Sayısı
Temel Türkçe	61	-
Orta Türkçe	80	1
Yüksek Türkçe	130	1

Orta Türkçe Seviyesi Vasıta Hali Yanlışlıkları

K91: Ben Addise Ababa Üniversitesinde Hukuk bölümü savcı olmayı amaçla okumak istiyorum.

Ben Addise Ababa Üniversitesi'nde Hukuk bölümünü savcı olmak **amacıyla** okumak istiyorum.

Yüksek Orta Türkçe Seviyesi Vasıta Hali Yanlışlıkları

K79: Teknolojik ilerlemesi iki farklı temel amaçla için kullanılmaktadır.

Teknolojik ilerleme iki farklı temel amaç **için** kullanılmaktadır.

3.1.1.1.2.11. Nasıllık Hâli

Nasıllık hali eylemin nasıl ve ne şekilde, hangi yolla yapıldığını gösterir.

Yatağını güzelce topladı.

Evimin önünden bir araba hızlıca geçti.

İncelenen kâğıtlarda sadece Orta Türkçe seviyesinde hal ekinin yanlış yerde kullanımından kaynaklanan bir tane yanlış rastlanmıştır.

	İncelenen Kâğıt	Yanlış Sayısı
Temel Türkçe	61	-
Orta Türkçe	80	1
Yüksek Türkçe	130	-

Orta Türkçe Seviyesi Nasıllık Hali Yanlılıkları

K11: Bu dünyada bütün insanlar yalnızca yaşamazlar.

Bu dünyada bütün insanlar **yalnız** yaşamazlar.

3.1.1.1.2.12. Görelilik Hâli

Görelilik hali bir işin, hareketin bir şeye uygun olarak, bir şey uyarınca, gereğince yapıldığını bildirir (Albayrak, 2010: 133).

Benim için bugün çok önemli bir gün.

Yabancı öğrenciler için kalacak bir ev bulmak gerekiyor.

İncelenen kâğıtlarda görelilik hal eki ile ilgili herhangi bir yanlış tespit edilmemiştir.

3.1.1.1.2.13. Benzerlik Hâli

Benzerlik hali üzerine geldiği isim ya da isim soylu kelime ya da kelime gurubu ile bir şeyin niteliğini anlatmak için o niteliği taşıyan bir kavramı örnek göstererek eylemi benzerlik bakımından belirli kılan haldir. (Albayrak, 2010: 134)

Türkçe ile Çince birbirinden çok farklı dillerdir.

Annemin çantası ile benimki çok benziyor.

İncelenen kâğıtlarda benzerlik hal eki ile ilgili herhangi bir yanlış tespit edilmemiştir.

3.1.1.1.2.14. Karşılıklılık Hâli

Karşılıklılık hali eylemin karşılıklı yapıldığını gösterir.

Yan komşu ile yolda karşılaştık ve selamlaştık.

Türklerle daha çok iletişim kurarak Türkçemi geliştirmek istiyorum.

Bu sözden sonra onunla bakıştık.

Sayıcı az olmakla birlikte üç seviyede de bazı karşılıklılık hal eki yanlışlıkları tespit edilmiştir. Bu yanlışlıklar ekin hiç kullanılmamasından ve görevli ek yerine nesne hal eki kullanılmasından kaynaklanan yanlışlardır.

	İncelenen Kâğıt	Yanlış Sayısı
Temel Türkçe	61	3
Orta Türkçe	80	2
Yüksek Türkçe	130	1

Temel Türkçe Seviyesi Karşılıklılık Hali Yanlılıkları

K36: Saat altıda TÖMER’de ders çalışıyorum sonra benim ailem konuşuyorum ve arkadaşım.

(Saat altıda TÖMER’de ders çalışıyorum sonra ben **ailemle** ve **arkadaşım**la konuşuyorum.)

K40: Ben arkadaşım konuştum sonra bazen ben Kızılay gittim.

(Ben **arkadaşım**la konuşuyorum sonra bazen Kızılay'a gidiyorum.)

K48: Nadiren ben telefonla ailemi konuşuyoruz.

(Nadiren ben telefonda **ailemle** konuşuyorum.)

Orta Türkçe Seviyesi Karşılıklılık Hali Yanlılıkları

K1: Bilim adamlar zorlukları karşıtı.

Bilim adamları **zorluklarla** karşılaştı.

K35: Hayatımızdaki çok kötü insanlar var ve hepsi konuşmalıyım ama konuşursam dikkat ediyorum.

Hayatımızda çok kötü insanlar var ve **onlarla** konuşurken dikkat ediyorum.

Yüksek Türkçe Seviyesi Karşılıklılık Hali Yanlılıkları

K18: Ayrıca, o işi yaptığımız zamanda, herhangi bir problemi karşıladığımızda moralimiz bozulmamalı.

Ayrıca, o işi yaptığımız zaman, herhangi bir **problemle** karşılaştığımızda moralimiz bozulmamalı.

3.1.1.1.3. İyelik Ekleri ve İyelik Ekleri İle İlgili Karşılaşılan Yanlışlıklar

Türkçe, iyeliğin çok güçlü yaşandığı bir dildir. “Türkçede iyelik ifadesi için, zamir çekimleri yanında yine zamirlerin ekleşmiş biçimleri olan iyelik eklerinden de yararlanır” (Karaağaç 2012: 327). Türkçede birinci ve ikinci şahıs ekleri, sadece zamirlerle kullanılmakta ve ilgili şahıs zamirinin mülkiyetini göstermektedir. Üçüncü şahıs iyelik eki ise kullanım ve kavram alanı bakımından diğer iyelik ekleriyle kıyaslandığında daha geniştir.

İyelik ekleri bir nesnenin “ben”, “sen”, “o”, “biz”, “siz”, “onlar” gibi şahıslara ait olduğunu gösteren eklerdir. Bu eklerin üçü teklik ve üçü çokluk olmak üzere altı türü bulunmaktadır (Kürüm, 2015: 84).

İyelik ve iyelik çekimi ile ilgili araştırmacılar tarafından farklı görüşler öne sürülmüştür. Korkmaz iyelik eklerini “- Im, -In, -sI, -ImIz, -InIz, -IArI” olarak sıralar. Gemalmaz, konuyla ilgili olarak *Türkçede İsim Tamlamalarının Derin Yapısı* adlı makalesinde şunları belirtir:

“Belirtili isim tamlamalarında belirten ögenin gizli olduğu, yani kodlanmasına gerek görülmediği durumlarda **belirten eki (+ilg/he)** de gizli kalacağından kodlanmayacak, yani /.+ø./ olacaktır.

Aksi hâlde, belirtili isim tamlamalarında belirten eki (**+ilg/he**), Türkçede “**ilgi hâli** (=genitif) **eki**” adını verdiğimiz, “/...+(y)A ait olan/” anlamındaki bir sıfat fiilin kalıntısı olarak düşünebileceğimiz ve /+nñ/ şeklinde temsil edebileceğimiz ektir. Belirtili isim tamlamalarının tamlananı (belirtileni) durumundaki belirtisiz isim tamlamalarında tamlayan (niteleyen) gizlendiğinde, yani bunun kodlanmasına gerek görülmediğinde de tamlanan (nitelenen) doğal olarak tamlanan (nitelenen(+nnn)) ekini ve belirtmiş olduğu kabul edilerek belirten ekini, yani ilgili **iyelik ekini** (ekleşmiş iyelik sıfatını (**+iye=+s+k+ilg/+he**)) alır (Gemalmaz'dan aktaran Albayrak, 2010: 93).

Ergin (2003), iyelik kavramını “İsmin kendisine tabi olan unsurlarla, kendisinin ilgili bulunduğu kelimelerle münasebetini ifade eden gramer kategorisi” şeklinde tanımlar. Ayrıca iyeliğin şekli bir bağıllık, bir aidiyet, bir mülkiyet gösterdiğini birçok dilde mülkiyet ifadesinin ismin mülkiyet şekli yerine bir kelime grubu ile karşılandığını ve mülkiyet ifadesi için isimlere iyelik gösteren çekim eklerinin getirildiğini belirtir. Ergin,

aynı eserinde Türkçede mülkiyet eklerinin şahıslara göre ayrı ayrı şekillerde belirlediğini, isimlerin iyelik kategorisi için geniş bir ekler sistemi olduğunu vurgular ve Türkçede iyelik kategorisinin bir ismin çekim şekli ile ifade edildiğini ve bu şeklin çekim ekinin de iyelik ekleri olduğunu belirtir.

Ediskun, bu ekler için “belirtileni kişi zamiri olan isim takımlarında belirtilene ulanan ve o belirtilenin ben, sen, o, biz, siz, onlar’dan biriyle ilgisi ve ilişkisi olduğunu anlatan ekler” şeklinde bir tanım yapar (Ediskun, 1992: 167).

Tanımlardan hareketle, iyelik eklerinin şahsın sahip olduğu varlığın tamamını veya bütünü bir parçasını belirttiği ve bu belirtmenin de ismin karşıladığı nesnenin ait olduğu kişiyi göstermek biçiminde gerçekleştiği söylenebilir (Kürüm, 2015: 77-78).

	Teklik	Çokluk
1. şahıs:	+(I)m, +(U)m	+(I)mIz, +(U)mUz
2. şahıs:	+(I)n, +(U)n	+(I)nIz, +(U)nUz
3. şahıs:	+(I), +(U); +sI, +sU	+lArI

İncelenen kâğıtlarda iyelik ekleri ile ilgili 1./2. ve 3. Tekil Şahıs ekleri ile 1. Çoğul Şahıs ekinin kullanımında yanlışlıklar görülmüştür. 2. ve 3. Çoğul Şahıs eklerinde yanlış rastlanmamıştır.

Kâğıtlarda tespit edilen iyelik eki yanlışları, ekin hiç kullanılmamasından ve isimden fiil yapan –ma ekinin yerine –mak ekinin kullanılmasından kaynaklanmıştır.

Yüksek Türkçe seviyesinde yanlışların çoğu iyelik ekinin yanlış yerde kullanılmasıyla ortaya çıkmıştır.

İncelenen kâğıtlarda iyelik çekimleri ile ilgili yanlışlıklar aşağıda verilmiştir.

	İncelenen Kâğıt	Yanlış Sayısı
Temel Türkçe	61	9
Orta Türkçe	80	9
Yüksek Türkçe	130	7

Temel Türkçe Seviyesi Teklik Şahıs İyelik Eki Yanlışlıkları

K2: Ben evliyim üç çocuk var.

(Ben **evliyim**, üç **çocuğum** var.)

K4: Büyük ablamın adı Eman, yirmi sekiz yaşındasınız, evliyim.

(Büyük ablamın adı Eman, yirmi sekiz yaşında, evli.)

K10: Yüksek lisans iki sene sürüyorum.

(Yüksek **lisansım** iki sene sürecek.)

K11: Baba iş öğretmen ama anne ev hanımı.

(Babamın işi öğretmenlik ama **annem** ev hanımı.)

K12: Hadeel yüksek lisans öğrenci.

(Hadeel yüksek lisans **öğrencisi**.)

K28: Bugün ben mutsuz çünkü benim anne, benim erkek kardeş ve benim sevgiyim Amerika'nın var.

(Bugün ben mutsuzum çünkü benim **annem**, erkek **kardeşim** ve **sevgilim** Amerika'dalar.)

K41: Ben bir öğrenci, Gazi Tömerde Türkçe okuyor.

(Ben bir **öğrenciyim**, Gazi Tömer'de Türkçe **okuyorum**.)

K55: Benim ailem çok mutluyuz çünkü Türkiye'ye geldik.

(Ben ailemle çok **mutluyum** çünkü biz Türkiye'ye geldik.)

K57: Ben çok mutlu çünkü Ankara'da yaşıyorum.

(Ben çok **mutluyum** çünkü Ankara'da yaşıyorum.)

K57: Hayatının her zaman güzel çünkü her şeye var.

(**Hayatım** her zaman güzel çünkü her **şeyim** var.)

Orta Türkçe Seviyesi Teklik Şahıs İyelik Eki Yanlılıkları

K21: Hayatımızda arkadaşlarımız olduğun için kime seçiyoruz çok önemli şey çünkü arkadaş olmaktan sonra onlar bizim ikinci ailemiz olabilecekler.

Hayatımızda arkadaşlarımız **olduğu** için kimi seçtiğimiz çok önemli çünkü arkadaş olduktan sonra onlar bizim ikinci ailemiz olacaklar.

K23: Gitmemden önce ben düşünüm lazım.

Gitmeden önce benim **düşünmem** lazım.

K34: Biz şimdi misafiriz anne baba'dan ayrıldık. Yabancı ülkesinde fakülte okuyoruz.

Biz Şimdi misafiriz, anne **babamızdan** ayrıldık. Yabancı bir ũlkede fakũlte okuyoruz.

K37: Yani önce kendim kendine saygı verir.

Yani önce **kendi** kendine saygılı ol.

K53: Genelde her insanın hayatında başka güvenli ve dostlu insan ihtiyacın var.

Genelde her insanın hayatında başka güvenilir ve dost insanlara **ihitiyacı** vardır.

K80: Her insan kendi ũlkende daha çok rahat ve mutlu oluyor.

Her insan kendi **ũlkesinde** daha çok rahat ve mutlu oluyor.

K81: Bizim ũlkemde insanlar çok ama ũniversitesi az.

Bizim **ũlkemizde** insanlar çok ama ũniversiteler az.

K92: Benim rũyamı gerçekteŐtirmek için Özenle alıŐacađım.

Ben rũyamı gerçekteŐtirmek için Özenle alıŐacađım.

K39: Her insanlar söylemeden Önce dŐŐnmek lazım.

Her insanın söylemeden Önce **dŐŐnmesi** lazım.

Yanlış Kullanım:

K8:BaŐısını kaldırmıŐ ve Őnũne bakmış, hiçbir zaman arkasında bakmamıŐ.

BaŐını kaldırmıŐ ve Őnũne bakmış, hiçbir zaman arkasına bakmamıŐ.

Yũksek Tũrke Seviyesi Teklik Şahıs İyelik Eki Yanlışlıkları

K7: İyi bir dostum kŐtũ veya gũzel bir durumda her zaman yanındadır.

İyi bir **dost** kötü veya güzel bir durumda her zaman yanındadır.

K20: Yani hayatta kendisine güven ve çok çalışmak çok önemli.

Yani hayatta **kendine** güven ve çok çalışmak çok önemlidir.

K27: Ama sonra benim hayal değiştirdim.

Ama sonra **ben** hayalimi değiştirdim.

K31: Bence her insan bir problem çözmek için çalışma gerekiyor.

Bence her insanın bir problemi çözmek için **çalışması** gerekiyor.

K41: Aşağıdaki benim başarılı öyküsü anlatmak istiyorum.

Aşağıda **ben** başarı öykümü anlatmak istiyorum.

K44: Ama siz kendinize güvenip çalışsınız şu dilin ya da öğrenmek istediğiniz dilinizin altın anahtarını elinize alacaksınız.

Ama siz kendinize güvenip çalışsanız bu dilin ya da öğrenmek istediğiniz dilin altın anahtarını elinize alacaksınız.

K47: Engellerim yaşadım ama asla hayallarım vazgeçmedim.

Engeller yaşadım ama asla hayallarımdan vazgeçmedim.

Yanlış Kullanım:

K89: Eğer biz bilgimize üretmezsek geri kalabiliriz ve yeni şeyler keşfetmemeyiz.

Eğer biz **bilgi** üretmezsek geri kalabiliriz ve yeni şeyler keşfedemeyiz.

3.1.1.1.4. İlgî Ekleri ve İlgî Ekleri İle İlgili Karşılaşılan Yanlışlıklar

İlgî hâli, bir ismin bir isimle ilgisi olduğunu, kendisinden sonra gelen bir isme tâbi olduğunu gösteren hâl şeklinde tanımlanır. İlgî hâli eki, eklendiği ismin anlamına belirtme, sahiplik, mensubiyet, ilgî vb. anlamlar kazandırır. Bu anlamların hepsi, ekin içinde bulunduğu ismi ilgilendirir ve ek, diğer hâl eklerinde olduğu gibi münasebet kurmaz, bağlantı yapmaz (Karahan, 2011: 5).

Belirtili ad tamlamalarında ilk kelimeye eklenen ekin ilgî, ikinci kelimeye eklenen ekin de iyelik eki olduğu varsayılır. İyelik eklerinin kişi ve sayı olarak sahip olanı veya ait olunanı; ilgî ekinin (yazarın deyimiyle tamlayan eki) ise belirlilik anlamını aktardığını belirtir (Benzer, 2012: 1055).

Aşağıda verilen örneklere bakıldığında koyu renkli yazılan ekler (-m, -n, -sı, -ız, -ı) kendisinden önceki sözcükle ilgî kuruyor, italik biçimde yazılan ekler de kendisinden sonraki ismin kime ait olduğunu gösteriyor.

(ben- <i>im</i>) baba- m - <i>ın</i>	cüzdan- ı
(sen- <i>in</i>) baba- n - <i>ın</i>	cüzdan- ı
(o-n- <i>un</i>) baba- sın - <i>ın</i>	cüzdan- ı
(biz- <i>im</i>) baba- mız - <i>ın</i>	cüzdan- ı
(siz- <i>in</i>) baba- nız - <i>ın</i>	cüzdan- ı
(onlar- <i>ın</i>) baba- sın - <i>ın</i>	cüzdan- ı

	İncelenen Kâğıt	Yanlış Sayısı
Temel Türkçe	61	4
Orta Türkçe	80	-
Yüksek Türkçe	130	-

Temel Türkçe Seviyesi İlgili Eki Yanlılıkları

K2: Eşim meslek öğretmen.

(Eşimin mesleği öğretmenlik.)

K5: Evimiz üç oda var.

(Evimizin üç odası var.)

K9: Evimiz bahçe var.

(Evimizin bahçesi var.)

K11: Baba iş öğretmen ama anne ev hanımı.

(Babamın işi öğretmenlik, annem ev hanımı.)

3.1.1.1.5. Soru Ekleri ve Soru Ekleri İle İlgili Karşılaşılan Yanlışlıklar

Soru eki, genel olarak kendinden önceki kelimedenden ayrı yazılır. Soru ekinin ek sıralamasındaki yeri, isim çekim eklerinin hepsinden sonradır. Bütün isim çekim eklerine getirilebilir (Baran, 2006: 31). Soru eki cümleye soru anlamı katan ektir.

Soru eki ismin soru şeklini yapan işletme ekidir. İsim fiile soru şeklinde bağlanmak için daima sonuna soru eki alır. Demek ki soru eki ismi daima fiile bağlayan bir ektir.

Soru eki belki daha çok fiil işletme ekidir. Bu ek edat menşeli olup sonradan ekleşmiştir. Aslında ne olursa olsun, soru eki muhakkak ki hem isimleri, hem fiilleri işleklik sahasına alan umumî bir işletme eki durumundadır. Türkçenin bu umumî işletme eki bütün şekil ve hâlleriyle bütün isim çeşitlerini, bütün edatları, bütün fiilleri işleklik sahası içine alır. Kelime guruplarında ve cümlede hangi kelime soru şeklinde belirtilmek isteniyorsa o kelimeye soru eki getirilir. Fakat dediğimiz gibi, getirildiği ismi muhakkak fiile bağlar. Demek ki bir isim işletme eki olarak soru eki de hâl ekleri gibi ismi fiile bağlayan, böylece cümle yapısını kurmakta vazife gören bir cümle ekidir (Ergin, 2013: 323–324).

Soru eki her zaman isimdeki en son ektir. Kendisinden sonra hiçbir çekim eki gelmez. Kendisi ismin daima en son eki durumunda bulunur. Soru ekinden sonra ek olarak ancak bir fiil şeklinin kısaltmış olan bildirme ekleri gelebilir ki bu da fiilin gelmesi demektir. Soru eki ismin umumî olarak bütün hâl ve şekillerine getirilmektedir. Demek ki soru eki ismin teklik, çokluk, iyelik ve hâl şekillerine getirilebilen, bütün bu şekillerin sorusunu yapan ektir: *taş mı, odun mu, küçük mü, kediler mi, oğlum mu, yüzüğün mü, işten mi, çocuğa mı, ellerinde mi* misallerinde olduğu gibi (Ergin, 2013: 324).

İncelenen kâğıtlarda öğrencilerin soru eklerini doğru kullandığı görülmüş, soru ekleri ile ilgili herhangi bir yanlış tespit edilmemiştir.

3.1.1.2. Belirtili ve Belirtisiz İsim Tamlamaları ve Karşılaşılan Yanlışlıklar

İsim tamlaması aralarında anlam bakımından ilgi olan ve en az iki farklı ismin yan yana gelmesiyle oluşan kelime grubudur. İsim tamlamalarında birinci kelime grubu tamlayan, ikinci kelime grubu tamlanan adını alır. Tezimizde yanlışlık yapılan belirtili ve belirtisiz isim tamlamalarını ele alacağız.

3.1.1.2.1. Belirtili İsim Tamlamaları ve Karşılaşılan Yanlılıklar

Belirtili isim tamlamalarında tamlanan ve tamlayan ek alır. Bu iki kelime grubu arasında belirgin bir anlam bağı bulunur. Tamlayan ilgi eki(-in), tamlanan iyelik eki(-i) alır. İlgi eki tamlamaya sahiplik anlamı verir. Tamlayanı zamir (benim, senin, onun...) olan tamlamalar da belirtili isim tamlamalarıdır.

Öğretmen-in defter-i

Annem-in küpe-si

Benim kitab-ım

Sizin okul-un-uz

Belirtili isim tamlamalarında anlama göre tamlayan veya tamlanana ya da her iki kelime grubuna çoğul eki getirilebilir.

Öğretmenlerin çantaları

Belirtili isim tamlamalarında Orta ve Yüksek seviyede görevli ekin kullanılmamasından kaynaklanan yanlılıklar tespit edilmiştir.

	İncelenen Kâğıt	Yanlış Sayısı
Temel Türkçe	61	1
Orta Türkçe	80	14
Yüksek Türkçe	130	9

Temel Türkçe Seviyesi Belirtili İsim Tamlaması Yanlılıkları

K58: Ankara'nın hava ne güzel ne kötü ama şimdi ben seviyorum.

(Ankara'nın **havası** ne güzel ne kötü ama şimdi ben Ankara'yı seviyorum.)

Orta Türkçe Seviyesi Belirtili İsim Tamlaması Yanlılıkları

K3: Her zorluk sebep var, eğer zorlukları geçiyoruz bizim hedefimiz gerçek olacak.

Her zorluğun **sebebi** var, eğer zorlukları geçiyorsak bizim hedefimiz gerçek olacak.

K13: Her insanları dünyasında her zaman problem var.

Her insanın **dünyasında** her zaman problem var.

K21: Eğer daha iyi olmak isterseniz sizin yanınız iyi arkadaşınız olmak mecbursunuz.

Eğer daha iyi olmak isterseniz siz iyi **arkadaşınızın** yanında olmaya mecbursunuz.

K24: Farklı ülkelerinin insanlar da bazen az aynı olabilir.

Farklı **ülkelerin insanları** da bazen aynı olabilir.

K25: Mesele ben çocukken bende çok iyi bir arkadaş varmış.

Mesela ben çocukken **benim** çok iyi bir **arkadaşım** varmış.

K34: Çünkü bu zorluklar sonuçları iyi olacak ve bu zorluklar arkasında iyi vakit gelecek.

Çünkü bu **zorlukların** sonuçları iyi olacak ve bu zorlukların arkasından iyi günler gelecek.

K44: Tüm insanlar ile arkadaşlar var. Okul arkadaş, yurt arkadaş, iş arkadaş, aynı bina arkadaş arkadaş var.

K44: Tüm **insanların** arkadaşları var. Okul **arkadaşı**, yurt **arkadaşı**, iş **arkadaşı**, aynı bina **arkadaşı** var.

K67: Eğitilmiş insanlar hepsi yurta dışındaya gittiler.

Eğitilmiş **insanların** hepsi yurt dışına gittiler.

K68: Her sorun için nedenleri, etkileri ve çözümleri vardır.

Her **sorunun** nedenleri ve çözümleri vardır.

K69: Küresel ısınma sebebi savaştır.

Küresel **ısınmanın** sebebi savaştır.

K76: Hayatım iyi ve doğru insanları yoldan gidiyorum ve takip ediyorum.

Hayatta iyi ve doğru **insanların yolundan** gidiyorum ve onları takip ediyorum.

K84: Mesela internet keşfet insanlar iletişimi arasındaki çok kolaylaştırdı ama duygularını zayıflattı.

Mesela **internetin keşfi** insanlar arasındaki iletişimi çok kolaylaştırdı ama duygularını zayıflattı.

K91: Bence suç bir ülkenin ekonomiyi olumsuz yönde etkiliyor.

Bence suç bir ülkenin **ekonomisini** olumsuz yönde etkiliyor.

Yüksek Türkçe Seviyesi Belirtili İsim Tamlaması Yanlışlıkları

K5: Bana göre her insanlar çok amaçlar var.

Bana göre her **insanın** çok **amacı** var.

K17: Ben bazı dersler sınavını geçemedim ama arkadaşım hepsini geçti.

Ben bazı **derslerin sınavını** geçemedim ama arkadaşım hepsini geçti.

K45: Her problem çözmesi var.

Her **problemin çözümü** var.

K48: Başarılı yolları birinden biri farklı metot vardır.

Başarı **yollarının** birbirinden farklı **metotları** vardır.

K81: Günümüzde dünyadaki okul öğrencilerin çoğu çanta ihtiyaç yok.

Günümüzde dünyadaki okullarda öğrencilerin **çoğunun** çantaya **ihtiyacı** yok.

K81: Diğer tarafında teknoloji gelişmesi zararlı olabilir.

Diğer taraftan **teknolojinin gelişmesi** zararlı olabilir.

K94: Doğru anne baba da kendi çocuğuna kötülüğü istemiyor.

Doğru anne baba da kendi **çocuğunun kötülüğünü** istemiyor.

K106: Eğer bir kişi biz söylersek sen bu işi yapabilirsin, o kişi kendini özgüveni artıracak ve işi iyi bir şekilde yapar.

Eğer bir kişiye biz sen bu işi yapabilirsin dersek, o **kişinin** kendine **özgüveni** artacak ve işi iyi bir şekilde yapacak.

K119: Vakit iyi ve hızlı geçirdi ve öğle yemek zaman geldi.

Vaktini iyi ve hızlı geçirdi ve **öğle yemeği zamanı** geldi.

3.1.1.2.2. Belirtisizİsim Tamlamaları ve Karşılaşılan Yanlışlıklar

Belirtisiz isim tamlamasında sadece tamlanan iyelik eki (-i) alır. Kalıplaşmış sözcük grubu olabilir. Bu tamlama yapısında iki kelime arasında bir iyelik ilişkisi söz konusu olmayıp ikinci kelimenin bir türü, cinsi ya da çeşidi bilgisi verilir (Benzer, 2012: 1053).

El feneri

Masa örtüsü

Kış mevsimi

Tamlanan ismin bitiş ünlüsüne göre araya yardımcı ünsüzü veya kaynaştırma harfi girebilir.

Portakal suyu

Belirtisiz isim tamlamalarında sadece tamlanan çoğul eki alır.

Çam ağaçları

Belirtisiz isim tamlamalarında Orta Türkçede tamlanan ekinin eksikliğinden kaynaklanan hatalar görülmüştür.

	İncelenen Kâğıt	Yanlış Sayısı
Temel Türkçe	61	-
Orta Türkçe	80	7
Yüksek Türkçe	130	-

Orta Türkçe Seviyesi Belirtisiz İsim Tamlaması Yanlışlıkları

K1: Bilim adamlar zorlukları karşıtı.

Bilim **adamları** zorluklarla karşılaştı.

K2: Eğer biz zorlukları hayatın gençlik dönemde istedik ve karşılaştık hayatın yaşlılık dönem mutluluk geleceğiz.

Eğer biz zorluklarla hayatın gençlik **döneminde** karşılaşırsak hayatın yaşlılık **döneminde** mutlu olacağız.

K44: Tüm insanlar ile arkadaşlar var. Okul arkadaş, yurt arkadaş, iş arkadaş, aynı bina arkadaş arkadaş var.

K44: Tüm **insanların** arkadaşları var. Okul **arkadaşı**, yurt **arkadaşı**, iş **arkadaşı**, aynı bina **arkadaşı** var.

K58: Bu sorun çünkü neredeyse her aile kendini araba kullanıyor.

Bu sorun çünkü neredeyse her aile **kendi arabasını** kullanıyor.

K68: Her sorun için nedenleri, etkileri ve çözümleri vardır.

Her **sorunun** nedeni ve çözümü vardır.

K82: O sorunu çözmek için sadece bir yol vardır, o yolu insanlar cep telefon çok fazla kullanmamalılar ve birlikte yaşamalılar.

O sorunu çözmek için sadece bir yol vardır, o yol; insanlar cep **telefonunu** çok fazla kullanmamalılar ve birlikte yaşamalılar.

3.1.1.2. Fiil Çekim Ekleri ve Fiil Çekim Ekleriyle İlgili Karşılaşılan Yanlışlıklar

Fiil çekiminden önce fiilin tanımıyla başlayalım. Gencan'a göre fiil; varlıkların yaptığı işleri, yargıları ya da onlarla ilgili olan oluşları, zamana ve kişiye bağlayan kelimelerdir. Bir oluş, bir durum gösteren bu sözcüklerin zaman, kip, şahıs, soru, sayı, olumlu ve olumsuz açıdan eylemin anlamını kesinleştirmesine fiil çekimi denir (Akdoğan, 1993: 108). Türkçede fiil çekimi (*verb conjugation*), çeşitli çekim unsurlarının fiille birleşiminden meydana gelir.

Çekim unsurları, a. Şekil ya da zaman ekleri ve b. Şahıs ekleri (ya da zamiri) olmak üzere iki çeşittir. Bu unsurların, fiilin belirtmek istediği şahsa ya da şahıslara, zamana ya da zamanlara ve şekle bağlı olmak kaydıyla, birbirine uyumlu bir şekilde fiille birleştirilmesi gerekir. Bu birleşimin oluşturduğu bütünlük fiil çekimini teşkil eder. Bütünlük olarak andığımız bu kurguyu, fiilin tarzı ya da kipi (*mode, siga*) olarak da dile getirebiliriz. Fiil; bir işin, hareketin sözel ifadesi olan ve esasen bir işin, hareketin ismi olarak dilde mevcut bulunan bir sözcük türüdür. Fiil ile fiile şahıs, şekil ve zaman ifadesi, anlamı ve tarzı kazandıran ilâvelerin birleşiminden oluşan çekimli fiilin sözdizimsel kurgudaki görevi, üstlendiği yüklem olma fonksiyonuyla, içinde bulunduğu cümlenin son yargısını oluşturmak ve cümlenin anlamsal bütünlüğünü sona erdirerek ona netice kazandırmaktır (Berbercan, 2012: 26).

Fiil çekimleri eyleme zaman eki ve şahıs eklerinin getirilmesiyle oluşturulur.

İncelenen kâğıtlarda fiil çekimleri kategorisinde en fazla yanlışın şahıs ekleri ve zaman eklerinde yapıldığı görülmüştür. Dilek kiplerinde ve olumsuzluk ekinde fazla yanlışlık yapılmamıştır.

Temel Türkçe seviyesindeki kâğıtlarda şahıs çekimlerinde yanlışlıklar tespit edilmiştir. Yüksek Türkçe seviyesinde dilek kipleri ile ilgili iki kâğıtta yanlış görülürken, Orta Türkçe seviyesinde daha fazla yanlış saptanmıştır.

Olumsuzluk eki ile ilgili on yanlış tespit edilmiştir. Bunlar görev dışı kullanımdan veya ek eksikliğinden kaynaklanan yanlışlıklardır.

3.1.1.2.1. Zaman Ekleri

Kip kelime anlamı olarak eylemin zaman ve kişi kavramı veren haline denir. Haber kipleri ve dilek kipleri zaman eklerini oluşturur.

3.1.1.2.1.1. Haber Kipleri

Belli bir zaman kavramını taşıyan esas zamanlardır ve beş kiptir. Bunlar; “belirli geçmiş zaman, belirsiz geçmiş zaman, şimdiki zaman, gelecek zaman ve geniş zamandan” oluşur (Doğan, 2007: 42).

Belirli Geçmiş	Belirsiz Geçmiş	Şimdiki Zaman	Gelecek Zaman	Geniş Zaman
gel-di-m	gel-miş-im	gel-i-yor-um	gel-eceğ-im	gel-ir-im
gel-di-n	gel-miş-sin	gel-i- yor-sun	gel-ecek-sin	gel-ir-sin
gel-di	gel-miş	gel-i- yor	gel-ecek	gel-ir
gel-di-k	gel-miş-iz	gel-i- yor-uz	gel-eceğ-iz	gel-ir-iz
gel-di-niz	gel-miş-siniz	gel-i- yor-sunuz	gel-ecek-siniz	gel-ir-siniz
gel-di-ler	gel-miş-ler	gel-i- yor-lar	gel-ecek-ler	gel-ir-ler

İncelenen kâğıtlarda haber kipleri ile ilgili yanlışlıklar aşağıda verilmiştir:

	İncelenen Kâğıt	Yanlış Sayısı
Temel Türkçe	61	4
Orta Türkçe	80	10
Yüksek Türkçe	130	11

Temel Türkçe Seviyesi Haber (Bildirme) Kipleri Yanlışlıkları

K24: Sabah saat 8’de Ersem’e geldim, arkadaşlarımla öğretmenlerimle görüşüm.

(Sabah saat 8’de Ersem’e geldim, arkadaşlarımla öğretmenlerimle **görüşüm**.)

K36: Ben sabah saat altıda kalkıyorum banyo da yaptım.

(Ben sabah saat altıda kalkıyorum banyo **yapıyorum**.)

K43: Cumartesi ben yurt arkadaşlarımla stadyuma gildik.

(Cumartesi ben yurt arkadaşlarımla stadyuma **gittik**.)

K42: Ankara’ya geldiğimden önce Çin’de yaşıyorum ve Şian Yabancı Diller Üniversitesi’nde Türkçe bölümünde okuyorum.

(Ankara’ya gelmeden önce Çin’de **yaşıyordum** ve Şian Yabancı Diller Üniversitesi’nde Türkçe bölümünde **okuyordum**.)

Orta Türkçe Seviyesi Haber (Bildirme) Kipleri Yanlışlıkları

K5: Onun çocuklukta çok güçlü ve zekidir.

O çocukken çok güçlü ve **zekiydi**.

K19: “Aslan her zaman ormanlar kralı adlaşıyor neden ben değilim?” diye fare.

“Aslan her zaman ormanlar kralı oluyor neden ben değilim?” **demiş** fare.

K38: Sessizce düşünmek ve güzel bir fikir kılın.

Sessizce **düşünün** ve güzel bir fikir **bulun**.

K43: Bir varmış bir yokmuş kırmızı başlıklı ad Leyla çok güzel bir kız ve babaanne ile yaşamış.

Bir varmış bir yokmuş kırmızı başlıklı Leyla adında çok güzel bir kız **varmış** babaannesini ile yaşamış.

K66: Libya’da büyük savaş var her gün insanlar öldü.

Libya’da büyük bir savaş var her gün insanlar **ölüyor**.

K75: İnşallah bir gün iyi bir insan oluyoruz.

İNşallah bir gün iyi bir insan **olacağım**.

K76: İyi ve doğru insan hırsız yapmıyor, yalan söylemiyor ve başka insanları kandırmıyor.

İyi ve doğru insan hırsızlık **yapmaz**, yalan söylemez ve başka insanları **kandırmaz**.

K85: Bizim hayatımız eskiden daha kolay daha hızlı daha rahat çünkü bugün teknoloji çok ilerlemiş.

Bizim hayatımız eskiden daha kolay daha hızlı daha **rahattı** çünkü bugün teknoloji çok **ilerledi**.

K90: Siz benden üniversitede ne okumayı düşünüyorsun dey soru sorunuz.

Siz bana üniversitede ne okumayı düşünüyorsun diye soru **sordunuz**.

K93: Mühendisliği hiç sevmem başka bir bölüme aranmak zorundaydım.

Mühendisliği hiç sevmem başka bir bölüm aramak **zorundayım**.

Yüksek Türkçe Seviyesi Haber (Bildirme) Kipleri Yanlılıkları

K6: Eskiden çok başarılı insanlar var.

Eskiden çok başarılı insanlar **vardı**.

K33: Ne yak ki günümüze kadar savaşlar var. Her gün binlerce insan ölür.

Ne yazık ki günümüze kadar savaşlar **vardı**. Her gün binlerce insan **öldü**.

K39: Ayrıca herkesin kurduğu hayallerimi yaşayabiliyordu, hayatımız bile bu çağıma kadar devam etmez.

Ayrıca herkes kurduğu hayalleri yaşayabilseydi, hayatımız bu çağa kadar devam etmezdi.

K45: Çünkü öğretmenlik yok olsaydı şimdi böyle bir hayat yaşayamıyoruz.

Çünkü öğretmenlik olmasaydı şimdi böyle bir hayat **yaşayamıyorduk**.

K83: Hiç bir şey olmayacak çünkü eğer bu öğrenci çalışsaydı başarılı oldu.

Hiç bir şey olmayacak çünkü eğer bu öğrenci çalışsaydı başarılı **olurdu**.

K93: Elbette her baba anneler çocuklarını çok seviyorlar.

Elbette her baba anne çocuklarını çok **sever**.

K97: Geçen sene malesef hiç Türkçe bilmiyorum.

Geçen sene malesef hiç Türkçe **bilmiyordum**.

K101: Gezmeden önce şu şehirlerin ilgili hiç bir şey bilmiyordum ama şimdi bildim.

Gezmeden önce şu şehirlerle ilgili hiç bir şey bilmiyordum ama şimdi **biliyorum**.

K106: Eğer bir kişi biz söylersek sen bu işi yapabilirsin, o kişi kendini özgüveni artıracak ve işi iyi bir şekilde yapar.

Eğer bir kişiye biz sen bu işi yapabilirsin dersek, o kişinin kendine özgüveni **artacak** ve işi iyi bir şekilde **yapacak**.

K118: Kapadokya'daki özel taşlara çok merak ettim, önceden hiç görmemişim bu kadar güzel bu manzarayı.

Kapadokya'daki özel taşları çok merak ettim, önceden hiç bu kadar güzel bir manzara **görmemişim**.

K129: Her gün sabah otelden çıktıktan sonra sokaklarda dolaşıyorduk ve fotoğraflar çekeriydik.

Her gün sabah otelden çıktıktan sonra sokaklarda **dolaşıyorduk** ve fotoğraflar **çekiyorduk**.

3.1.1.2.1.2. Dilek Kipleri ve Dilek Kipleri ile İlgili Karşılaşılan Yanlılıklar

Dilek kiplerinde eklerde zaman anlamı bulunmaz. Bu kiplerde istek anlamı vardır. Fakat dilek kiplerinde zaman kavramının olmayışı, bu çekimdeki eylemlerde zaman kavramının olmadığı anlamına gelmemektedir. Dil birimleri adlandırılırken ilişki kurdukları diğer dil birimlerinden destek alınır. Çünkü en küçüğünden en büyüğüne hiçbir dil birimi iletişimde tek başına kullanılamaz. Her dil birimi gücünü, varlık nedenini başka bir dil birimine borçludur. Bu nedenle, kurdukları cümlelerde zaman ifade eden sözcükler / sözcük öbekleri olsun olmasın dilek kipleriyle çekimlenmiş

eylemler, gelecek zamanı işaret ederler. Bunlara geçmiş zaman kavramını ancak hikâye ve rivâyet ekleriyle verebiliriz (Üstünova, 2004: 687). Dilek kipleri istek, dilek-şart, gereklilik ve emir kiplerini kapsar. Aşağıda örnek olarak dilek kiplerinin basit zamanlı çekim tablosu verilmiştir:

Gereklilik	Dilek-Şart	İstek	Emir
-meli, -malı	-se, -sa	-e, -a	
oku-malı-yı-m	oku-sa-m	oku-y-a-y-ım	-----
oku- malı-sın	oku- sa-n	oku-y-a-sın	oku
oku- malı	oku- sa	oku-y-a	oku-sun
oku- malı-y-ız	oku- sa-k	oku-y-a-lım	-----
oku- malı-sınız	oku- sa-nız	oku--y-a-sınız	oku-y-unuz
oku- malı-lar	oku- sa-lar	oku-y-a-lar	oku-sun-lar

İncelenen kâğıtlarda dilek kipleri ile ilgili yanlışlıklar aşağıda verilmiştir:

	İncelenen Kâğıt	Yanlış Sayısı
Temel Türkçe	61	-

Orta Türkçe	80	11
Yüksek Türkçe	130	2

Orta Türkçe Seviyesi Dilek Kipleri Yanlılıkları

Dilek Şart Kipi Yanlılıkları

K3: Her zorluk sebep var, eğer zorlukları geçiyoruz bizim hedefimiz gerçek olacak.

Her zorluğun bir sebebi var, eğer zorlukları **geçersek** bizim hedefimiz gerçek olacak.

K6: Eğer kendisi iyi olsa iyi bir arkadaş seçecek.

Eğer kendisi iyi **olursa** iyi bir arkadaş seçecek.

K14: Eğer biz zorluklar arkadaşlar gibi görüyoruz zorlukların sonuçta biz galip olacağız.

Eğer biz zorlukları arkadaş gibi **görürsek** zorlukların sonucunda biz galip olacağız.

K20: İlk önce ne söylemek istiyoruz onun hakkındadır emin olmamız gerek.

İlk önce ne söylemek **istiyorsak** onun hakkında emin olmamız gerek.

K61: Eğer insanlar iyi şeyler için teknolojiyi kullanıyorlar fayda veriyor, yoksa çok zarar veriyor.

Eğer insanlar iyi şeyler için teknolojiyi **kullanırlarsa** fayda verir, yoksa çok zarar verir.

K62: Yani öğrenciler yeni şeyler biliyorlar, ayrıca elektronik kütüphaneler çok vardır yani hangi konu ihtiyacın var kısa zamanda olabilir.

Yani öğrenciler yeni şeyler biliyorlar, ayrıca çok elektronik kütüphane var yani hangi konuya ihtiyacın **varsa** kısa zamanda ona ulaşabilirsin..

K66: Keşke Libya'da savaş bitiyor ama olmaz.

Keşke Libya'da savaş **bitse** ama bitmez.

K76: Sonuçta herkes iyi ve doğru insan olabilir sadece kendin istiyor bu mümkündür.

Sonuçta herkes iyi ve doğru insan olabilir sadece kendin **istersen** bu mümkündür.

Gereklilik Kipi Yanlılıkları

K23: Bu yüzden her kişi bir işi yapmaktan önce düşünmeli ve her şeylerden dikkat etmesi lazım.

Bu yüzden her kişi bir işi yapmadan önce düşünmeli ve her şeye dikkat **etmeli**.

K71: O yüzden çocuğa büyüyünce suyun nasıl bir önemli şey olduğunu, nasıl kullandığımız zaman susuzluk olmadığını tekrar ve tekrar anlatmak.

O yüzden çocuğa büyüyünce suyun nasıl bir önemli şey olduğunu, doğru kullandığımız zaman susuzluk olmayacağını tekrar ve tekrar **anlatmalı**.

K85: Bunun için eğer bir ülke iyi olmak ister o zaman teknoloji ve eğitim en yüksek seviye gerek.

Bunun için eğer bir ülke iyi olmak isterse o zaman teknoloji ve eğitimde en yüksek seviyede **olmalı**.

Yüksek Türkçe Seviyesi Dilek Kipleri Yanlılıkları

Dilek Şart Kipi Yanlılıkları

K85: Keşke internet sadece eğitim almak için kullanıyorsak.

Keşke interneti sadece eğitim almak için **kullansak**.

Gereklilik Kipi Yanlılıkları

K90: Teknoloji çok yararlı ama zararlı da. Bu yüzden onu kullanmaya dikkatli olarak ondan faydalanmaya çalışmaktayız.

Teknoloji çok yararlı ama zararlı da. Bu yüzden onu kullanırken dikkatli **olmalı**, ondan faydalanmaya çalışmaktayız.

3.1.1.2.2. Şahıs Ekleri ve Şahıs Ekleri ile İlgili Karşılaşılan Yanlılıklar

Şahıs eylemi kimin yaptığını ifade edendir. Şahıs bir hareketi bir şekil içinde yapan varlık demektir. Onun için şahıs kategorisini karşılayan fiil çekim şekli fiil kök veya gövdesinin bir çekim şekli değil, fiil kiplerinin çekim şeklidir. Bu çekim şekli esas itibariyle fiil kiplerine şahıs çekim ekleri getirmek suretiyle yapılır (Ergin, 2013: 177). Şahıs ekleri temel fiil çekim eklerindedir. Fiil çekimini zaman ekleri ile birleşerek meydana getirirler.

Türkiye'ye çalışmak için geldim.

Her gün yirmi sayfa kitap okurum.

Dün annemle alışveriş yaptık.

Bugün çok mutluyuz.

İncelenen kâğıtlarda şahıs ekleri ile ilgili yanlılıklar aşağıda verilmiştir:

	İncelenen Kâğıt	Yanlış Sayısı
Temel Türkçe	61	7
Orta Türkçe	80	7
Yüksek Türkçe	130	11

Temel Türkçe Seviyesi Şahıs Ekleri Yanlılıkları

K35: Her sabah saat sekiz'e doğru evim çıkıyor TÖMER'e gidiyor. Sonra Kızılay'a gidiyor ve alışveriş yapıyor, bazen sinemaya gidiyor.

(Her sabah saat sekize doğru evimden **çıkıyorum**, TÖMER'e **gidiyorum**. Sonra Kızılay'a gidiyor ve alışveriş **yapıyorum**, bazen sinemaya **gidiyorum**.)

K45: Fakat arkadaşımız seçtiğimizde dikkat etmeliyim çünkü arkadaş birbirin etkilenir.

Fakat arkadaşımızı seçerken dikkat **etmeliyiz** çünkü arkadaşlar birbirinden etkilenir.

K48: Ben boş zamanlarımda arkadaşlarımla sohbet ediyoruz ve televizyon izlemeyi seviyoru.

(Ben boş zamanlarımda arkadaşlarımla sohbet **ediyorum** ve televizyon izlemeyi **seviyorum**.)

K55: Biz Ankara çok sevdim./2

(Biz Ankara'yı çok **sevdim**./2)

K55: Benim ailem çok mutluyuz çünkü Türkiye'ye geldik.

(Ben ailemle çok **mutluyum** çünkü biz Türkiye'ye geldik.)

K58:Boş zamanında ailemle konuşuyor ve arkadaşlarımla sohbet ederim.

(Boş **zamanımda** ailemle **konusuyorum** ve arkadaşlarımla sohbet ediyorum.)

K59:İki hafta sonra ben arkadaşlarımla Gazi Tömer Türkçe dil öğreniyor başladı.

(İki hafta sonra ben arkadaşlarımla Gazi Tömer'de Türkçe dilini öğrenmeye başlayacağım.)

Orta Türkçe Seviyesi Şahıs Ekleri Yanlışlıkları

K9:Ağzımızdan bir yanlış söz çıkarsa o kadar kötü bir duruma düşeceğiz ki sınırsız pişmanlar bile onun yerini dolduramayız.

Ağzımızdan bir yanlış söz çıkarsa o kadar kötü bir duruma düşeceğiz ki sınırsız pişmanlıklar bile onun yerini **dolduramayacak**.

K31: Dil hatası silememiz.

Dil hatasını **silemeyiz**.

K32: Hızlı insanlar iki ana tür var. Bugün ikinci türü konuşacaksınız çünkü çok tehlikeli ve önemlidir.

Hızlı insanların iki türü vardır. Bugün ikinci türü **konusacağız** çünkü ikinci tür çok tehlikeli ve önemlidir.

K45: Fakat arkadaşımız seçtiğimizde dikkat etmeliyim çünkü arkadaş birbirin etkilenir.

Fakat arkadaşımızı seçerken dikkat **etmeliyiz** çünkü arkadaşlar birbirinden etkilenir.

K73: Eğer doğru beslenmezsek hasta olur.

Eğer doğru beslenmezsek hasta **oluruz**.

K86: Türkiye 'ye gitmeden önce ben lisans çalıştım ama hala bitmedim.

Türkiye'ye gitmeden önce ben lisans çalıştım ama hala **bitmedi**.

K94: Çok vaktim vardım o yüzden TÖMER'e üye oldum.

Çok vaktim **vardı** o yüzden TÖMER'e üye oldum.

Yüksek Türkçe Seviyesi Şahıs Ekleri Yanlılıkları

K2: Gerçekten çok şanslısınız ve biraz iletişim kurmayı seviyorsanız çok çok başarılı olacaksınız.

Gerçekten çok şanslısınız ve biraz iletişim kurmayı **seviyorsanız** çok çok başarılı olacaksınız.

K7: Biz bayanlar oldukça duygusal ve konuşmayı çok seviyoruz.

Biz bayanlar oldukça **duygusalız** ve konuşmayı çok seviyoruz.

K9: Öylece gerçekten sevdiğim bir işte başarılı olabiliriz.

Öylece gerçekten **sevdiğimiz** bir işte başarılı olabiliriz.

K21: Mesela gelecekte şöhret bir pilot olmak isterseniz hemen matematikte güçlü olmaya mecbursuz.

Mesela gelecekte şöhretli bir pilot olmak isterseniz hemen matematikte güçlü olmaya **mecbursunuz**.

K23: Hiç bir şey yapmaya istemiyorsuz.

Hiç bir şey yapmak **istemiyoruz**.

K26: Hayal ederk hayatını değiştirebilirsiniz.

Hayal ederek hayatını **değiştirebilirsin**.

K34: Sadece bu durumda kalan ben değil.

Sadece bu durumda kalan ben **değilim**.

K96: Ben ailemle her yıl geziyoruz.

Ben ailemle her yıl **geziyorum**.

K110: İkinci gün Tedmur Restorant'e gidiniz ve en ünlü bir yemeği yediniz.

İkinci gün Tedmur Restorant'e **gittik** ve en ünlü yemeği **yedik**.

K121: Yıllardan beri okumaya başladım. Okurken hiç sıkılmıyorum.

Yıllar önce okumaya başladım. Okurken hiç **sıkılmıyorum**.

K125: Tatil gelir zaman hiç paramın yoktur iki hafta gibi sadece uyumak yemek yemek ve film izlemek.

Tatil geldiği zaman hiç param yoktur iki hafta sadece **uyurum**, yemek **yerim** ve film **izlerim**.

3.1.1.2.3. Olumsuzluk Eki ve Olumsuzluk Eki İle İlgili Karşılaşılan Yanlışlıklar

Türkçede olumsuzluk ekini -mA eki karşılar. Bu ekle olumsuz fiil cümleleri kurulur. Bu ek eylemliklerde, olumlu taban ile eylemlik arasına girer ve eylemin bildirdiği kılış ya da oluşun yapılmadığını /yapılmayacağını anlatılır.

-mA olumsuzluk ekli fiiller –yor şimdiki zaman ekiyle kullanılırken olumsuzluk ekinin ünlüsünün –mı / -mi / -mu / -mü şekilleriyle büyük ünlü uyumuna uyduğu da görülmektedir.

Oku- / oku-ma- / oku-**mu**-yor

yaş-a- / yaş-a-ma- / yaş-a-**mı**-yor (İlhan, 2005: 2)

Temel Türkçe seviyesinde olumsuzluk eki yanlışlığı görülmemektedir. Bunun sebebi Temel seviyede konuların sırası gereği öğrencilerin bu eki kullanmayı henüz öğrenmemiş olmaları olabilir. İncelenen kâğıtlarda Orta ve Yüksek Türkçe seviyelerindeki olumsuzluk eki ile ilgili yanlışlıklar aşağıda verilmiştir.

	İncelenen Kâğıt	Yanlış Sayısı
Temel Türkçe	61	-
Orta Türkçe	80	3
Yüksek Türkçe	130	3

Orta Türkçe Seviyesi Olumsuzluk Eki Yanlışlıkları

K33: Eğer konuşmadan önce düşünürsek çok zarar vereceğiz.

Eğer konuşmadan önce **düşünmezsek** çok zarar vereceğiz.

K59: Günümüzde erkekler ve kadınlar üniversite bittikten önce evlenmek istemiyorlar bu yüzden geç evleniyor.

Günümüzde erkekler ve kadınlar üniversite **bitmeden** önce evlenmek istemiyorlar bu yüzden geç evleniyorlar.

K61: Teknoloji yoksa insanlar hiçbir şey yapabilirler.

Teknoloji yoksa insanlar hiçbir şey **yapamazlar**.

Yüksek Türkçe Seviyesi Olumsuzluk Eki Yanlışlıkları

K29: Bana göre herkes başarılı olmasaydı kendimizi iyi hissetmiyoruz.

Bana göre herkes başarılı **olsaydı** kendimizi iyi hissetmezdik.

K45: Çünkü öğretmenlik yok olsaydı şimdi böyle bir hayat yaşayamıyoruz.

Çünkü öğretmenlik **olmasaydı** şimdi böyle bir hayat yaşayamıyorduk.

K88: Her millet güçlü ve bağımsızlık olmak isterse başka milletlerden hiç bir beklentisi yok olmalıdır.

Bir millet güçlü ve bağımsız olmak isterse başka milletlerden hiç bir beklentisi **olmamalıdır**.

Yanlış Kullanım:

K2: Biraz şans ve çok gayret etmek ve çok çok başarılı olacaksınız.

Biraz şans ve çok gayret etmeyle çok çok başarılı olacaksınız.

3.1.2. Yapım Ekleri Ve Yapım Ekleri İle İlgili Yapılan Yanlışlar

Yapım ekleri, sözcüklerin kök ve gövdelerine gelerek yeni sözcükler türetmek için kullanılır. Korkmaz'a göre, bu yüzden de kelime yapımında kullanılan ve sürekli ilişki kuran ekler ile kelimelere geçici olarak gelen ve geçici anlam bağlantısı kurmaya yarayan ekler, nitelikleri ve işlevleri bakımından birbirinden ayrılır. Birinci gruptakiler yapım ekleri, ikinci gruptakiler işletme ekleri adını alır (Korkmaz'dan aktaran Gedizli, 2012: 3354-55).

Türkçede yapım ekleri dört grupta toplanır:

1. İsimden isim yapan ekler,
2. Fiilden isim yapan ekler,
3. İsimden fiil yapan ekler,
4. Fiilden fiil yapan ekler.

İncelenen kâğıtlarda yapım ekleri kategorisinde isimden isim ve fiilden isim yapım ekleri ile ilgili yanlışlıklar görülmüştür. Bu iki ekle ilgili en fazla yanlışın Yüksek Türkçe seviyesinde yapıldığı tespit edilmiştir. Ekin görev dışı kullanımından kaynaklanan yanlışlar yapılmıştır.

İsimden fiil ve fiilden fiil yapım ekleri ile ilgili herhangi bir yanlış rastlanmamıştır.

3.1.2.1. İsimden İsim Yapan Ekler

Bu ekler, isimlerin kök ve gövdelerine gelerek, isimden yeni isimler yapar. Türkiye Türkçesinde yetmiş üç tane isimden isim yapan ek bulunur. Bu eklerin eklendikleri isimler ve oluşturdukları yeni isimler arasında ileri derecede bir anlam yakınlığı vardır. Yeni oluşan isimler topluluk, yer, meslek, aitlik gibi kavramları ifade eder.

Bu eklerin kullanım alanları çok geniştir, neredeyse tüm isimlere gelebilirler.

İncelenen kâğıtlarda isimden isim yapım ekleri ile ilgili yanlışlıklar aşağıda verilmiştir.

	İncelenen Kâğıt	Yanlış Sayısı
Temel Türkçe	61	6
Orta Türkçe	80	9

Yüksek Türkçe	130	11
---------------	-----	----

Temel Türkçe Seviyesi İsimden İsim Yapım Eki Yanlılıkları

K2: Eşim meslek öğretmen.

(Eşimin mesleği **öğretmenlik**.)

K6: Ablamın adı Nora ablam bir bankacıdır.

(Ablamın adı Nora, ablam bir bankacıdır.)

K6: Abim pilot yapıyor./2

(Abim **pilotluk** yapıyor./2)

K7: Annem adı Vidat. Babam adı Salih onun mesleği öğretmen.

(Annemin adı Vidat. Babamın adı Salih, onun mesleği **öğretmenlik**.)

K33: Ben hafta içi sabah yedi uyanıyorum sonra evim temiz yapıyorum.

(Ben hafta içi sabah yedide uyanıyorum sonra evimde **temizlik** yapıyorum.)

K50: Şimdi ben Ankara'da oturuyorum, burada hayatım çok keyfi ve eğlencili.

(Şimdi ben Ankara'da oturuyorum, burada hayat çok **keyifli** ve **eğlenceli**.)

Orta Türkçe Seviyesi İsimden İsim Yapım Eki Yanlılıkları

K9: Ağızımızdan bir yanlış söz çıkarsa o kadar kötü bir duruma düşeceğiz ki sınırsız pişmanlar bile onun yerini dolduramayız.

Ağızımızdan bir yanlış söz çıkarsa o kadar kötü bir duruma düşeceğiz ki sınırsız **pişmanlıklar** bile onun yerini dolduramayacak.

K12: Evet zorluk mı hiç kim sevmez ama zorluk biz için şanslık ve mutluluk götürebilir.

Evet **zorluğu** hiç kimse sevmez çünkü zorluk bizden şans ve mutluluğu götürebilir.

K35: Özellikle sinirleken çok düşünüyorum.

Özellikle **sinirliyken** çok düşünüyorum.

K40: Fikirler, inançlar, düşünceler bulaşıcı bir hasta gibidir.

Fikirler, inançlar, düşünceler bulaşıcı bir **hastalık** gibidir.

K41: Ben MAher Mohammed, Irakım, 37 yaşındayım.

Ben Maher Mohammed, **Iraklıyım**, 37 yaşındayım.

K43: Bir varmış bir yokmuş kırmızı başlıklı ad Leyla çok güzel bir kız ve babaanne ile yaşamış.

Bir varmış bir yokmuş kırmızı **başlıklı** Leyla adında çok güzel bir kız varmış ve babaannesini ile yaşamış.

K46: Bizim arkadaşlığımız temeli sevmek ve dostluk karşısız ve çıkarsız.

Bizim arkadaşlığımızın temeli **karşılıksız dostluk** ve çıkarsız sevmek.

K54: Trafik kazasının sebebi araba aşırı hız sürmektedir.

Trafik kazasının sebebi arabayı aşırı **hızlı** sürmektir.

K76: İyi ve doğru insan hırsız yapmıyor, yalan söylemiyor ve başka insanları kandırmıyor.

İyi ve doğru insan **hırsızlık** yapmaz, yalan söylemez ve başka insanları kandırmaz.

Yanlış Kullanım:

K4: Yani arkadaşların birinci türünden ise sen de onların gibisin.

Yani arkadaşların birinci **türden** ise sen de onlar gibisin.

K84: Mesela internet keşif insanlar iletişimi arasındaki çok kolaylaştırdı ama duygularını zayıflaştı.

Mesela internetin keşfi insanlar arasındaki iletişimi çok kolaylaştırdı ama **duygularını** zayıflattı.

K7: Son bir sözle: Dostluk 3 çeşitlidir.

Son bir söz: Dostluk 3 **çeşittir**.

K17: Lakin çevremizde dürüstlü, namuslu ve saygılı olmalıyız ama söylemeden önce düşünmemiz lazım.

Lakin çevremize karşı **dürüst**, namuslu ve saygılı olmalıyız ve konuşmadan önce düşünmemiz lazım.

K19: Aslan çok güçlüymiş fakat fare çok akıllı.

Aslan çok güçlüymiş fakat fare çok **akıllı**.

K22: Olumsuzluk düşünceleri söylemek iş yerinde yoğun ve zor.

İş yerinde **olumsuz** düşünceleri söylemek zor.

Yüksek Türkçe Seviyesi İsimden İsim Yapım Eki Yanlışlıkları

K5: Fakir insanlara yardımcı ediyorum.

K5: Fakir insanlara **yardım** ediyorum.

K10: Üstelik başarılı olmak için hayatımızda cesaret olmamız kazım.

K10: Üstelik başarılı olmak için hayatımızda **cesaretli** olmamız lazım.

K14: Bu temelden sonra hayat başarılı başlıyor.

K14: Bu temelden sonra hayatta **başarı** başlıyor.

K16: Bu problemler başarı olmak için mücadelesine bir sıkıntı yaratabilir.

K16: Bu problemler **başarılı** olma mücadelesinde bir sıkıntı yaratabilir.

K21: Mesela gelecekte şöhret bir pilot olmak isterseniz hemen matematikte güçlü olmaya mecbursuz.

K21: Mesela gelecekte **şöhretli** bir pilot olmak isterseniz matematikte güçlü olmaya mecbursunuz.

K26: Neden acaba biz düşünüyoruz çocuklar temizdirler, çünkü onlar hırsız yapmıyorlar veya kötü şeyleri yapmıyorlar mı?

K26: Neden acaba biz düşünüyoruz çocuklar temizdirler, çünkü onlar **hırsızlık** yapmıyorlar veya kötü şeyleri yapmıyorlar mı?

K44: Burs kazanıp yüksek lisans okumak için Türkiye'ye geldim. Bana göre bu bir başarılı oluyor.

K44: Burs kazanıp yüksek lisans okumak için Türkiye'ye geldim. Bana göre bu bir **başarı** oluyor.

K47: Lisedeyken çok çalıştım pek çok şey yaşadım: korku, endişe, hasta.

K47: Lisedeyken çok çalıştım pek çok şey yaşadım: korku, endişe, **hastalık**.

K50: Çünkü benim sınıftaki öğrencilerin hepsi Çin sadece ben Uygur Türküydüm.

K50:Çünkü benim sınıfımdaki öğrencilerin hepsi **Çinliydi** sadece ben Uygur Türküydüm.

K54:Yani mesela bizim çocuklarımız öğretmeliyiz ve beraberine adalet davranıyoruz.

K54:Yani mesela biz çocuklarımıza adaleti öğretmeliyiz ve beraberinde **adaletli** davranmalıyız.

K73: Böyle bu toplum ve ülke bağımsız ve dolayısıyla mutlulukları yitirir.

K73: Böylelikle bu toplum ve ülke **bağımsızlığını** ve dolayısıyla mutlulukları yitirir.

Yanlış Kullanım:

K20: Neden olmasın herkes eşitlikle yaşıyor.

K20: Neden olmasın herkes **eşit** yaşıyor.

K22:Başarılı için para önemli değil, ünlü olmak da sorun değil.

K22:**Başarı** için para önemli değil, ünlü olmak da sorun değil.

K35: Eğer bu kurallardan geçerseniz hayatınızda her şeyin önünüzdeki kolaylıkla olabilir.

K35: Eğer bu kurallardan geçerseniz hayatınızda önünüzdeki her şey **kolay** olabilir.

K37: Başarılılık insana mutluluk verir ve insanı hayatı boyunca hiç bir şeye muhtaç etmez.

K37: **Başarı** insana mutluluk verir ve insanı hayatı boyunca hiç bir şeye muhtaç etmez.

K59:Çünkü bilgi sayesinde hem toplum kolaylıkla gelişiyor mutlu oluyor ve rahatlı yaşıyor.

K59:Çünkü bilgi sayesinde toplum kolaylıkla gelişiyor, mutlu oluyor ve **rahat** yaşıyor.

K71:Bu toplum gerçekten bağımsızlığı bir toplumdur.Her gece çocuklarla kısa bir hikaye okuyun, bazı şeylere anlatın ve çocuğunuzun yatmadan önce hikayenin hakkında konuşun.

K71:Bu toplum gerçekten **bağımsız** bir toplumdur.Her gece çocuklarla kısa bir hikaye okuyun, bazı şeyler anlatın ve çocuğunuzla yatmadan önce hikayenin hakkında konuşun.

K88: Her millet güçlü ve bağımsızlı olmak isterse başka milletlerden hiç bir beklentisi yok olmalıdır.

K88: Bir millet güçlü ve **bağımsız** olmak isterse başka milletlerden hiç bir beklentisi olmamalıdır.

K115:İstanbul'a giderken havaalanıda bir İspanyolcalı buluştum.

K115:İstanbul'a giderken havaalanıda bir **İspanyol** ile buluştum.

K128: Başarılı bir öğrenci okulun deslerini günlükçe çalışıyor ve onun hakkında çeşit çeşit kitapları okuyor.

K128: Başarılı bir öğrenci okulun deslerini **günlük** çalışır ve onun hakkında çeşit çeşit kitapları okur.

3.1.2.2. Fiilden İsim Yapan Ekler

Bu ekler, fiillerin kök ve gövdelerine gelerek, fiillerden isimler türetirler. Türkiye Türkçesinde seksen bir tane fiilden isim yapan ek bulunur.

Korkmaz, zarf-fiil eklerini de bu gruba dâhil eder (Korkmaz, 2003: 67). Yapım ekleri içinde sayısı en fazla olan ekler fiilden isim yapan yapım ekleridir.

İncelenen kâğıtlarda fiilden isim yapım ekleri ile ilgili yanlışlıklar aşağıda verilmiştir:

	İncelenen Kâğıt	Yanlış Sayısı
Temel Türkçe	61	4
Orta Türkçe	80	-
Yüksek Türkçe	130	-

Temel Türkçe Seviyesi Fiilden İsim Yapım Eki Yanlışlıkları

K1: Ama unutuyorlar ki bu hayatta ölecek zamanı çok uzak değil.

K1: Ama unutuyorlar ki bu hayatta **ölüm** zamanı çok uzak değil.

K117: Gezmeyi boyunca bir rehber vardı, o Çanakkale'nin savaşı ve önemli yerler bize anlattı.

K117: **Gezi** boyunca bir rehber vardı, o Çanakkale Savaşı'nı ve önemli yerleri bize anlattı.

K108: Bunun sebepten yaşlı insan yeni bir davranmak kazandırmak imkansız gibidir.

K108: Bu sebeple yaşlı insana yeni bir **davranış** kazandırmak imkansız gibidir.

K111: Ben bugün çok mutluydum çünkü bu Türkiye'ye geldiğimden beri ilk defa gezmek için yola çıkmışumdur.

K111: Ben bugün çok mutluydum çünkü bu Türkiye'ye geldiğimden beri ilk defa gezmek için yola **çıkışım**dı.

3.1.2.3. İsimden Fiil Yapan Ekler

Bu ekler, isim kök ve gövdelerine gelerek, isimlerden yeni fiiller türetilmesini sağlarlar. Türkiye Türkçesinde yirmi tane isimden fiil yapan ek vardır. Bu eklerin en önemli özelliği ise eklendikleri isimlerin kök ve gövdelerini "oluş ve yapış" özelliğinde fiillere dönüştürmeleridir.

İncelenen kâğıtlarda isimden fiil yapım ekleri ile ilgili herhangi bir yanlış tespit edilmemiştir.

3.1.2.4. Fiilden Fiil Yapan Ekler

Bu ekler fiil kök ve gövdelerine gelerek yeni fiiller üretmek için kullanılırlar. Bu ekler fiil köklerine, fiilden yapılmış fiil gövdelerine ve isimden yapılmış fiil gövdelerine eklenirler. Yani fiilden fiil yapma ekleri isimden fiil yapma eklerinden ve fiilden fiil yapma eklerinden sonra gelebilirler. Sayıları azdır. Fakat işleklik dereceleri çekim eklerine yakın bir genişliktedir (Ergin, 2013: 266). Genel olarak bakıldığında ise Türkiye Türkçesinde yirmi bir tane fiilden fiil yapım eki vardır.

Sonuç olarak Türkiye Türkçesinde toplam olarak 195 yapım eki kullanılmaktadır. Bu eklerden 154'ü sözcük kök ve gövdelerini isimleştirirken, geriye kalan 41ekten 20'si isim kök ve gövdelerini, 21'i de fiil kök ve gövdelerini fiilleştirmektedir (Gedizli, 2012: 3354-55).

İncelenen kâğıtlarda fiilden fiil yapım ekleri ile ilgili herhangi bir yanlış tespit edilmemiştir.

IV. BÖLÜM

SONUÇ ve ÖNERİLER

Tezimizin son bölümünde kısaca özetlendirme yapmaya çalışacağız. Araştırmamızda 290 yabancı öğrencinin diploma sınavında ve kur sınavlarında yazdıkları kompozisyon kâğıtlarını inceledik. Bu kâğıtlar farklı konularla ilgili yazılan kompozisyon kâğıtlarıdır.

Tezimizin birinci bölümünde çalışmamızın konusunun, amacının, yönteminin ve kapsamının ne olduğu hakkında bilgiler verdik.

Tezimizin ikinci bölümünde tezimizin konusu ile paralel olarak diller arasında sınıflandırma yaptık ve Türkçenin ek özelliklerinden bahsettik.

Tezimizin amacını oluşturan üçüncü bölümde biçim birim yanlışlarını konulara göre sıraladık ve her konudaki yanlış sayısını çıkararak yanlışlarla ilgili küçük tablolar yaptık.

Tezimizin son bölümünde ise tespit ettiğimiz yanlışlarla ilgili değerlendirmeler, bu değerlendirmeleri içeren tablolar hazırladık.

Yazılı anlatım kâğıtlarının incelenmesi sonucunda konularına göre yanlışlar ve oranları; seviyelere göre en az ve en fazla yapılan yanlışlar; yine seviyelere göre hangi sebeplerden dolayı kaç yanlış yapıldığı ve toplam hata içindeki oranları aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Yazılı anlatım kâğıtlarının taranması sonucunda elde edilen bulgular şöyledir: Çekim ve yapım eklerinde yapılan yanlışların incelenmesinden elde edilen sonuçlara baktığımızda en fazla yanlışın çekim eklerinde yapıldığı görülmektedir. Çekim ekleri grubunda ise en fazla yönelme hal ekinin kullanımında yanlış yapılmıştır.

Türkçedeki ekler yabancı öğrencilerin ana dillerinden çok farklı bir yapıdadır. Eklerin farklı kullanımlarının olmasından ya da bazı dillerde hiç ek bulunmamasından dolayı bu yanlışların yapıldığı düşünülmektedir. Öğrenciler ekleri ya gereksiz kullanmış, ya görevli ek yerine başka bir ek kullanmış ya da hiç kullanmamışlardır.

Aşağıdaki tabloda yapılan yanlışların konularına göre sayıları ve oranları verilmiştir:

Konularına Göre Yanlışlar	Sayı	Oran
Çokluk Ekleri yanlışlıkları	25	%7.1
Özne Hali Eki yanlışlıkları	9	%2.5
Nesne Hali Eki yanlışlıkları	36	%10.3
Yerde Bulunma Eki yanlışlıkları	18	%5.15
Zamanda Bulunma Eki yanlışlıkları	17	%4.8
Zamanda Sınırlandırma Eki yanlışlıkları	7	%2
Birliktelik-Berberlik Eki yanlışlıkları	20	%5.7

Hedef Hali Eki yanlışlıkları	-	-
Yönelme Hali Eki yanlışlıkları	49	%14
Sebep Hali Eki yanlışlıkları	-	-
Vasıta Hali Eki yanlışlıkları	2	%0.5
Nasıllık Hali Eki yanlışlıkları	1	%0.2
Görelilik Hali Eki yanlışlıkları	-	-
Benzerlik Hali Eki yanlışlıkları	-	-
Karşılıklılık Hali Eki yanlışlıkları	6	%1.7
İyelik Ekleri Eki yanlışlıkları	25	%7.1
İlgi Ekleri Eki yanlışlıkları	4	%1.1
Soru Eki yanlışlıkları	-	-
İsim Tamlamaları ek yanlışlıkları	31	%8.8
Haber Kipleri ek yanlışlıkları	25	%7.1
Dilek Kipleri ek yanlışlıkları	13	%3.7

Şahıs Ekleri yanlışlıkları	25	%7.1
Olumsuzluk eki yanlışlıkları	6	%1.7
İsimden İsim yapım eki yanlışlıkları	26	%7.4
İsimden Fiil yapım eki yanlışlıkları	4	%1.1

Aşağıda oluşturulan çizelge öğrencilerin çekim ve yapım eklerini kullanırken Temel, Orta ve Yüksek seviyelerde hangi konularda kaç yanlış yaptığını detaylı göstermektedir.

İsim Çekim Eklerinde Yapılan Yanlışlar

Yanlış Tipi	Temel	Orta	Yüksek
Çokluk eki	-	16	9
Özne hal eki	3	6	-
Nesne hal eki	4	15	17
Yerde Bulunma	6	4	8
Zamanda Bulunma	8	5	4
Zamanda Sınırlandırma	3	2	2
Birliktelik-beraberlik	5	8	7

Yönelme hal eki	14	19	16
Sebep hal eki	-	-	-
Vasıta hal eki	-	1	1
Nasıllık hal eki	-	1	-
Görelilik hal eki	-	-	-
Benzerlik hal eki	-	-	-
Karşılıklık hal eki	3	2	1
İyelik hal eki	9	9	7
İlgi hal eki	4	-	-
Soru eki	-	-	-
Belirtili tamlama eki	1	14	9
Belirtisiz tamlama eki	-	7	-

İsim çekim eklerinde en fazla yanlıştın yönelme ve nesne hal ekinde yapıldığı görülmektedir. Yönelme hal eki birden fazla anlamda kullanıldığı için öğrencilerin en çok bu ekte hata yaptığı söylenebilir. Türkçe’de önemli bir işleve sahip olan nesne hal eki ise İngilizce, Çince gibi dillerde bulunmamaktadır. Arapça’da ise ön ek olarak bulunur. Bu yüzden nesne hal eki yerine başka bir ek kullanılmasından ya da olumsuz

aktarımdan dolayı ekin hiç kullanılmamasından kaynaklanan çok fazla yanlış tespit edilmiştir.

Fiil Çekim Eklerinde Yapılan Yanlışlar

Yanlış Tipi	Temel	Orta	Yüksek
Haber Kipleri	4	10	11
Dilek Kipleri	-	11	2
Şahıs Ekleri	7	7	11
Olumsuzluk Eki	-	3	3

Fiil çekim eklerinde en fazla yanlışın haber kipleri ve şahıs eklerinde yapıldığı görülmektedir. Haber kipleri her dilde değişik biçimlerde kelime ya da ek şeklinde kullanılmaktadır. İncelenen kâğıtlarda zamanların karıştırıldığı; geçmiş zaman yerine geniş zaman ya da şimdiki zaman yerine geçmiş zaman kullanıldığı görülmüştür. Çoğu dilde Türkçedeki çekimleri karşılayacak ek yoktur. Bu yüzden yazılı anlatım kâğıtları incelenen yabancı öğrenciler şahıs eklerini, özellikle "ben ve biz" şahıslarına getirilmesi gereken ekleri birbirlerinin yerine yazmışlardır ya da ekleri hiç kullanmamışlardır.

Yapım Eklerinde Yapılan Yanlışlar

Yanlış Tipi	Temel	Orta	Yüksek
İsimden İsim Y. Eki	6	9	11
Fiilden İsim Y. Eki	4	-	-

Yukardaki tabloya bakıldığında yapım eklerinin öğrenciler tarafından fazla yanlış yapılan bir konu olmadığı görülmektedir. İsimden isim yapım ekinde Temel seviyede yanlış yapılmasının sebebinin öğrencinin henüz başlangıç seviyesinde olduğu için o eki öğrenmemiş olduğu düşünülmektedir. Çünkü kâğıtlar incelendiğinde Temel seviyede isimden isim yapan ekin hiç kullanılmadığı görülmektedir. Orta ve Yüksek seviyelerde ise bu ekin gereksiz kullanımlarına rastlanmıştır.

Aşağıdaki çizelgeye baktığımızda Temel seviyede en az Belirtili İsim Tamlaması ekinde yanlış yapıldığı görülmektedir. Temel seviyede öğrenilmesi gereken konulardan biri tamlamalar olmadığı için öğrencilerin hata yapması muhtemeldir.

Çekim ekleri içinde en çok yanlış Temel ve Orta seviyede yönelme hal ekinde yapılmıştır. Yönelme hal ekinin birçok görevde kullanılmasından dolayı öğrencilerin bu ekin kullanım yerlerini karıştırdıkları düşünülmektedir.

Yüksek seviyede en çok yapılan yanlış ise nesne hal ekinde görülmektedir. Yüksek seviyedeki öğrenciler nesne hal ekini kullanmamışlar veya nesne hal eki yerine başka ekler, genellikle yönelme hal eki kullanmışlardır.

	Temel Seviye	Orta Seviye	Yüksek Seviye
En az yanlış yapılan ek	Belirtili İsim Tamlaması	Vasıta hal eki Nasıllık hal eki	Karşılıklılık hal eki Vasıta hal eki
En çok yanlış yapılan ek	Yönelme hal eki	Yönelme hal eki	Nesne hal eki

Aşağıdaki tablolarda öğrenci yanlışlarının seviyelere göre toplam sayıları ve oranları verilmiştir.

Seviyelere Göre Toplam Yanlışlar

Seviye	Yanlış Sayısı
Temel	81
Orta	149
Yüksek	119

	Temel Seviye		Orta Seviye		Yüksek Seviye	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Ekin kullanılmaması	53	%18.2	66	%22.7	67	%23.1
Ekin gereksiz kullanılması	3	%1	32	%11	34	%11.7
Görevli ek yerine başka bir ek kullanılması	33	%11.3	71	%24.5	44	%15.2

Genel olarak yazılı anlatım kâğıtlarındaki yanlış tipleri değerlendirildiğinde farklı ülkelerden gelen, farklı dilleri konuşan ve Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin kâğıtlarında;

- Görevli ekler yerine farklı ekler kullanıldığı,
- Eklerin birbirlerinin yerine kullanıldığı veya görevli eklerin kullanılmadığı,
- Eklerin gereksiz kullanıldığı,
- Ek hatalarının yanında bazı kâğıtlarda ses uyumu hatalarının da yapıldığı,
- Çoğul eki yerine nesne hal eki kullanıldığı,
- Nesne hal ekinin görevli olarak kullanılması gereken yerlerde eksik olduğu,
- Birçok kâğıtta yönelme hal ekinin görevli ek yerine kullanıldığı,
- İsim tamlamalarında genellikle tamlanana getirilen eklerin yanlış kullanıldığı,
- Haber kiplerinde zaman kavramlarının karıştırılmasından doğan ek hataları yapıldığı,
- Dilek kipleri yerine şimdiki zaman çekimi kullanıldığı,
- Şahıs eklerinde “ben” ve “biz” şahıs eklerinin birbirlerinin yerine kullanıldığı,
- Yapım eklerinin genellikle eksik kullanıldığı tespit edilmiştir.

Tezimizin sonuç bölümünde maddelerle sıraladığımız yanlışların sebeplerine değinecek olursak, öğrencilerin anadilleri ve Türkçe arasında farklı kuralların olduğu ekleri kullanma durumunda, anadillerinden olumsuz aktarım yapmış olabilecekleri bir sebeptir. Ayrıca öğrendikleri başka bir yabancı dilin etkisinde kalmış olabilirler. Ya da yanlış yapan öğrenci yanlış yaptığı ekin özelliğinin ne olduğunu edinememiş veya bilmiyor olabilir. Bazen öğrenciler Türkçe öğretimi sırasında çeşitli sebeplerle sorunlar yaşadığından, bu öğrenime de yansımış ve yukarıda değindiğimiz yanlışları yapmış olabilirler. İncelemeler sonucunda ek hataları ile ilgili yapılan bazı çalışmalarda da olumsuz aktarımdan kaynaklanan yanlışlar görülmektedir.

Yanlışların önemli bir sebebi anadildeki farklılıklar olsa da olumsuz aktarım, yanlış öğrenme, kişisel sebeplerden dolayı öğrenememe, öğretim programından kaynaklanan hatalar da yanlış sayısının artmasında ciddi rol oynar. Bu yanlışların önlenmesi için bazı önerilerde bulunacağız. Bu alanda çalışanlara ve Türkçe öğrenenlere faydalı olacağı düşünülmektedir:

1. Her dilin kendine özgü zorlukları vardır. Yabancı bir dil öğrenirken hedef dildeki zorlukları aşmak anadil ve hedef dil arasındaki farklılıkları edinmekle sağlanacaktır. Bu yüzden yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler için Türkçe ve diğer diller arasındaki farklılıklar belirgin biçimde ortaya konmalıdır.
2. Türkçe dilbilgisi anlatılırken somut bir hale getirilmeye çalışılmalıdır. Öğrencinin zihninde bilgiyi daha belirli hale getirmek için verilmek istenen konularla ilgili kavram haritaları oluşturulup kullanılabilir.
3. Aynı dilden öğrencilerin öğrenim gördüğü sınıflarda Türkçe ile anadilin ortak özellikleri, varsa ek benzerlikleri verilmeli, öğrencinin olumlu aktarım yapmasına imkân sağlanmalıdır.
4. Biçimbirimler öğretilirken Türkçe'nin ek özellikleri vurgulanmalı, başka dillerde karşılığı olmayan terimler olduğunun üzerinde durulmalıdır. Bu olumsuz aktarımı önleyecektir.
5. Dilbilgisi kuralları öğretilirken yapılan etkinlikler yazma becerisini de geliştirmeye yönelik olmalıdır.
6. Seviyeler dikkatle oluşturulmalı, sınıflara ayırmak için yapılan seviye sınavları özgün ve öğrencinin bilgi düzeyine uygun olmalıdır.
7. Türkçe ile diğer dillerin benzer, farklı ve ortak noktaları belirlenirse eklerin öğretiminde ortaya çıkacak sorunlara kolaylık sağlayabilir.

8. Öğrenciye yazma dersindeki dilbilgisi ve ek kurallarını kavratacak yöntem ve teknikler geliştirilmelidir. Bu yöntem ve teknikler her birey farklılık gösterdiği için her sınıfa özgü olmalıdır.
9. Hal eklerinin öğretiminde cümlenin yüklemi konumundaki fiil ile ek arasında bağlantı vurgulanmalıdır.
10. Yönelme hal eki öğretilirken ses uyumuna dikkat edilmesi gerektiğinin altı çizilmelidir. Çünkü incelen bazı kâğıtlarda ses uyumunda yanlış yapıldığı için yönelme ekinin doğru kullanılmadığı görülmüştür.

KAYNAKÇA

- Akdoğan, G. (1993), Yabancıların Türkçe Öğreniminde Ad Durumu ve Çekim Açısından Sık Rastlanan Yanlışlar ve Nedenleri (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Aksan, D. (1995), Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim, TDK Yay. :439, Ankara
- Albayrak, F. (2010), Türkçe Öğrenen Moğol Öğrencilerin Yazılı Anlatım Yanlışlarının Dil Bilgisi Açısından Değerlendirilmesi (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum
- Alyılmaz, S. (2010), Türkiye Türkçesinde Bulunma Hali Kategorisi, Dil Araştırmaları Sayı:7, 107–123 ss.
- Baran, B. (2006), Orta Türkçede İsim Çekim Eklerinin Kullanılış Şekilleri ve Fonksiyonları (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi), Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır
- Benzer, A. (2012), Belirtili Ad Tamlamasında İyelik Ve İlgi Eki Yanılgısı, Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 7/4
- Berbercan, M. T. (2012), Türkçede Fiil Çekiminin kuruluşu Üzerine Değerlendirmeler, The Journal of Academic Social Science Studies International Journal of Social Science Volume 5 Issue 5, p. 25–36, October 2012
- Bölükbaş, F. (2011), An Evaluation Of Arab Students' Turkish Writing Skills, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 6/3 Summer

- Delice, İ. H. (2012), Türkçede Fiil Çekimlerine Yeni Bir Bakış , Türk Dil Kurumu, Ankara.
- Doğan, C. (2007), Türkçede Fiil Çekimi ve Arap Öğrencilere Öğretimi (Kahire Türkçe Öğretim Merkezi Öğretim Merkezi Uygulaması), İlahiyat Fakültesi Dergisi 12:1 (2007), Ss.39–61, Diyarbakır
- Ercilasun, A. B. (2004), Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi, Başer Matbaası, Ankara.
- Ercilasun, A. B. (2013), Dil Araştırmaları Sayı: 12 Bahar 2013, 17–22 ss.
- İlhan, N. (2005), Türkçede Olumsuzluk
- Erdem, M. (2011), Türkçede Çekim ve Yapım Eklerinin Özellikleri ve Sınırları, Bilig Dergisi Sayı: 58
- Ergin, M. (2013), Türk Dilbilgisi, Bayrak Yayınları.
- Ersoy, S. (1997), Türkçe Öğrenen Yabancıların Yazılı Anlatım Yanlışlarının Dilbilgisi Açısından Değerlendirilmesi (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Erten, M. (2007), İlgi Zamiri ve İyelik Zamiri Terimleri Üzerine, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi (221-228)
- Gedizli, M. (2012), Türkçede Tek Şekilli ve Çok İşlevli Yapım Ekleri, Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 7/4, Ankara
- Gencan, T. N. (1979). Dilbilgisi, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara
- Güven, E. (2007), Yabancıların Türkçe Öğrenirken Ad Durum Eklerinde Yaptıkları Hataların Çözümlemesi ve Bu Hataların Giderilmesine

Yönelik Öneriler (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

İşlioğlu, S. (2015). Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Yaşanan Sorunlar Ve Çözüm Önerileri (Yayımlanmış Doktora Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir

İpek, B. (2008), Türk Dilinde Vasıta Hali, Türkiyat Araştırmaları Dergisi

Karahan, L. (1999). Yükleme (Accusative) Ve İlgi (Genitive) Hali Ekleri Üzerine Bazı Düşünceler

Korkmaz, Z. (2009), Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara

Kürüm, M. (2015), Türkçede İyelik Eklerinin Ele Alınışı ve Çağdaş Lehçelerde Kullanılışı, Mavi Atlas, 4/2015: 76-95

Melanlıoğlu, D. (2012), Yabancılara Türkçe Öğretenlerin Hâl Eklerinin Öğretimine İlişkin Görüşleri: Nitel Bir Araştırma, International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 7/4, Ankara

Mert, O. (2003), Türkçe'de Hal Kategorisi ve Öğretimi, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitü Dergisi Sayı: 21, Erzurum

Özkan, A. A. (1992), Yabancıların Türkçeyi Öğrenme Esnasında Yaptıkları İsim Hal Ekleri Yanlıları ve Bu Konunun Değerlendirilmesi Nedenleri (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara

Salan, E. (2012), Eski Anadolu Türkçesinde *-Duk* Ve *+Lık* Eklerinin İşlevsel Denkliği, Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 7/4.

- Subaşı, A. (2010), Tömer'de Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Arap Öğrencilerin Kompozisyonlarında Hata Analizi, Dil Dergisi, Sayı: 148
- Şahin, E. (2013), Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Yazılı Anlatımlarındaki Ek Yanlıları, Tarih Okulu Dergisi (TOD) Sayı XV, ss. 433–449, Çanakkale.
- Üstünova, K. (2004), Dilek Kipleri Ve Zaman Kavramı, Türk Dili ve Edebiyat Dergisi, C. LXXXVIII, S. 635, s. 678–686
- Üstünova, K. (2004), Eklerin Öğretimi Üzerine Bir İki Söz, Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi S.6, 2004/1, S. 173–182
- Yılmaz, F. (2015), İsim Hal Eklerinin Yabancı Öğrencilere Etkinliklerle Öğretimi, The Journal of Academic Social Science Studies International Journal of Social Science Number: 36, p. 139–155, Summer II

EKLER

TÜRKÇE ÖĞRENEN YABANCI ÖĞRENCİLERE AİT YAZILI ANLATIM KÂĞITLARI

TEMEL SEVİYE ÖĞRENCİ KÂĞITLARI

4. Aşağıdaki karışık sıralanmış kelimelerle anlamlı cümleler kurunuz (20p.)

- gidelim-sinemaya-mi-yarın

Yarın Sinemaya galdim mi? ✓

- İstanbul'dan-kalkıyor-uçağımız-saat-yarın-10.00'da

Yarın saat 10:00'da İstanbul'dan uçağımız kalkıyor ✓

- yerim-ben-içerim-her-ve-çay-kahvaltıda-tost

Ben her kahvaltıda yerim tost ve çay içerim (3)

- geçiyorlar-yaya-karşıya-insanlar-geçidinden

İnsanlar geçidinden karşıya yaya geçiyorlar (3)

5. Ankara'daki hayatınızı anlatan bir kompozisyon yazınız. (30p)

Ankara'da hafta içi hayatım çok yoğun, çünkü her sabah saat 08:00'de evde şikşiyorum, otobüs bekliyorum sonra otobüs ile Tömer'e gidiorum - Tömer'den sonra eve gidiorum. Sonra spor salonu gidiorum çünkü ben kilo vermek istiorum. Spor salonundan sonra ders çalışiorum. Ankara'da hafta sonu hayatım çok keyifli ve eğlenceli. Çünkü tatil var ve alışveriş yapıyorum ve spor yapıyorum. Her hafta sonu yemek yapıyorum çünkü yemek yapmak çok seviorum. Bazen hafta sonu aile ile piknik yapıyorum çok güzel bir zaman, fotos çekiorum ve voleybol oyniorum. Ankara çok güzel ve Sakin bi mâkan ben çok seviorum. 😊

(22)

4. Aşağıdaki karışık sıralanmış kelimelerle anlamlı cümleler kurunuz (20p.)

- gidelim-sinemaya-mi-yarın
Yarın sinemaya gidelim mi? (4)
- İstanbul'dan-kalkıyor-uçağımız-saat-yarın-10.00'da
Yarın saat 10.00'da uçağımız İstanbul'dan kalkıyor ✓
- yerim-ben-içerim-her-ve-çay-kahvaltıda-tost
Her kahvaltıda ben yerim tost ve çay içerim. (4)
- geçiyorlar-yaya-karşıya-insanlar-geçidinden
Yaya insanlar geçidinden karşıya geçiyorlar. (3)

5. Ankara'daki hayatınızı anlatan bir kompozisyon yazınız. (30p)

Benim adım Jafar. Yirmi dört yaşındayım. Ben Türkiye'denim. Ankara'da yaşıyorum. Dört ay önce Gazi Tömer ile Türkiye'ye geldim. Her zaman eğleniriz. Tömer'in çok mizahı var. Tömer'de çok çok komikler var. Tömer'in çok çok komikler var. Türkiye'ye gelmek için ailemle birlikte geldik. Ankara'da yazın sıcaklarıyla spor yapıyoruz. Bazen piknik yapıyoruz. Orada piknik yapmak çok güzel. Bazen Ankara'da sinemaya gidiyoruz. Bazen Ankara'da yolları geziyoruz. Yazın için Ankara piknik çok güzel çünkü yolların kenarında çok çok güzel. Ankara'da çok mutluymuş ve hiç sıkılmıyordum. Öğretmenlerin her şeyi biliyor. Bunu için ben mutluymuş.

(25)

Merhaba Ben Abdülaziz Türkiye'de Yaşıyorum. İki ay önce
 Yemen'den ^{gelim} gittim. Hafta içi her sabah saat altı ^{büyük} kalkıyorum.
 Sonra ^{iki} ^{dakika} spor yapıyorum ve spor'dan sonra ^{duş} yapıyorum.
 Saat sekiz ^{büyük} kahvaltı yapıyorum. Kahvaltı'dan sonra Yurdum'dan
 çıkıyorum ve Yurdum'dan TÖMER'e baş ^{da} çıkıyorum. Saat dokuz ^{da}
 dersim başlıyor ve TÖMER'den sonra Yurdum'a dönüyorum. Bir saat
 kesiriyorum. Akşam saat beş ^{te} akşam yemeği başlıyor. Yemektan sonra
 der çalışıyorum. Ama hafta sonu her sabah saat dokuz ^{da} kalkıyorum
 sonra on ^{beş} ^{da} ^{te} spor yapıyorum ve saat on ^{da} kahvaltı yapıyorum
 ama ^{öğle} öğle'den sonra ben ve arkadaşım beraber geziyoruz ve saat beş
^{büyük} Yurdum'a dönüyorum bazen müzik dinliyorum ve bazen
 film izliyorum. Saat ^{beş} ^{te} akşam yemeği başlıyor ve yemektan ^{den}
 sonra ^{da} dönüyorum bir kitap okuyorum.

H) Bir haftanızı anlatınız. (30 P)

Barak

Ben hafta içi Sabah Saat yedi^{de} uyanıyorum. Sonra kahvaltı^{de} yapıyorum. Sonra Saat sekiz^{de} on^{dan} var^{den} evim gikiyorum. Sonra on dakika yürüyorum otobüs bekliyorum →

Sonra TÖMER'e^e gidiyorum. Saat 9'da ders başlıyor. Sonra Saat 12'de öğle yemeği^{de}. Saat iki buçukta devam^{de} bitiyor. Sonra evim^e gidiyorum. Akşam ödev^{uyuyorum} çalışıyorum. Saat 12'de uyuyorum.

Hafta Sonu. Sabah Saat 9'da uyanıyorum. Kahvaltı yapıyorum. Sonra evim^{de} temizlik^{de} yapıyorum. Öğle yemeği^{de} yapıyorum. Akşam^{larına} gidiyorum. alışveriş yapıyorum. Banyo yapıyorum. Ödev çalışıyorum. Televizyon izliyorum. Sonra Saat 12'de uyuyorum.

YAZMA

TÜRKÇE

F. Kendinizi ve ailenizi tanıtırız. (35 P)

Ali Talib Fatih

Benim adım Ali, Ben Iraklıyım, kırk iki yaşındayım
 Ben Evliyim, Eşim Ayşe hanım, üç çocuğumuz
 var. Ben Kayseri'de öğrenciyim. Kayseri
 çok güzeldir ama havalar çok soğuk
 Erzen'de hoşalar çok iyi ve çok muhtesim
 ara sıra ailemi ziyarete giderim. Allah'a şükretler
 olsun.

15

YAZMA

TÜRKÇE

F. Kendinizi ve ailenizi tanıyınız. (35 P)

Ben Ne ailem.....

Benim adım yasir 30 yaşındayım Ben
 Evliyim üs şo cak var iki Erkek
 bir kız ben traktörüm Benim mesleğim
 öğretmen Eşim Maha 30 yaşında
 Eşim ~~meslek~~ o meslek öğretmen Ben
 Eşim şimdi öğrenci türkçe sanka yapıyorum

Yasser AlHalebi

(10)

YAZMA

TÜRKÇEM

F. Kendinizi ve ailenizi tanıntınız. (35 P)

Merhaba, Benim adım Naseer. Ben Iraklım, götüz
 İki yaşındayım. Ben Ersem öğrenciyim. bir çanak
 var. Ben Eşim mühendislik. İki ay önce Türkiye
 gediyorum. Şimde Türk çedil öğretmenim. Ben erim
 Çok güzel Dayre üç adalar ve yadınlık ve partman
 bahçesi. yanende ve alışveriş markizi var. ve Şali
 pazar var. Ben her gününün yürki Üniversitesi. hava
 Çok güzel.

(15)

Naseer Al-Sorray

F. Kendinizi ve ailenizi tanıntınız. (35 P)

Benim adım Saba ABDUL Hadi 35 yaşındayım
 evliyim, iki çocuğum var, iki kardeşim
 öğretmenlik çalışıyorum. Her sabah
 saat 6.30 evden çıkıyorum işe gidiyorum
 Hafta sonum çok kefli sabahları spor
 yapıyorum. Bazen öğleden sonraları arkadaşları
 buluşuyoruz eş veres yapıyoruz ve
 sinemaya gidiyoruz

Saba Abdul Hadi

Al kafaje

15

YAZMA

TÜRKÇEM

G) Sen nasıl birisin? (boy, kilo, saç rengi, göz rengi, ten rengi) (5 p)

Ben bir önceki sınıfta. Saçым 1. metre.
 73 yapışım. Ben tam yetmiş kiloyum.
 Benim saçlarım yeşil rengi. Benim
 Saçım siyah. Ben ten rengi benim
 beyaz. Benim gözlerim siyah. Benim
 Futbol seviyorum. İstanbul ve tavuk
 durumun yeşil ak seviyorum.

(3)

12

YAZMA

TÜRKÇEM

Mikail Başel

H) Bir haftanızı anlatınız. (30 p)

Pazartesi Çarşamba'ya kadar dersim
 yok. O yüzden haftanın ilk günleri çok
 gezerim. Bazen zamanı Mevdana
 giderim. Kayseri parka gezerim
 yaka Forum'a giderim alışveriş
 yaparım. Öğle yemeğini kantinada
 yerim. Bazen zamanı Kayseri giderim
 ailemi görmek için. Akşam zamanı
 yemeği evimde yerim. Sonra televizyonu
 izlerim ve yatarım. Perşembe günü
 Pazar'a kadar derse gidiyorum. Saat
 7'de kalkıyorum. Çay içiyorum ve
 evde oturuyorum. Derse tram ile
 gidiyorum. Derse saat 8:15
 başlıyor. Öğle yemeği yemek hareket
 yapıyorum ve saat 13:15 ders geri
 başlıyor. Derse saat 15:00 bitiyor.
 Ben saat 16:00 eve geliyorum ve
 ödevlerimi yapıyorum. Sonra yemeği
 yapıyorum. Sonra televizyonu izliyorum.
 Akşam saat 21:00 yatıyorum.

(25)

13

77.11.2014

ORTA SEVİYE ÖĞRENCİ KÂĞITLARI

"DÜNYAM"

40

Adım Abdulsalam, 28 yaşındayım. 10 Haziran 2014'ten önce güzel ve iyi bir hayat yaşıyordum, kendi ülkenimde, kendi Şehirimde, doğum yerimde yaşıyordum. Ailemle beraber, babam, annem, erkek kardeşlerim, kız kardeşlerim ve dedem ile beraber bu tarihten önce yaşıyordum. Şimdi ben nereleyim? Ne yapıyorum? Ne hissettiğimi? Neden öyle oldu? Şimdi ben kendi ülkenimde değilim. Ailemle değilim, kız kardeşim bir Şehirde yaşıyor, babam, annem ve diğerleri kardeşimle başka bir Şehirde yaşıyorlar, amcalarım başka Şehirde yaşıyorlar. Burada burada Arkadaşlarım tek iye eşimle yaşıyorum. Bu sorunlar Savaş, yarından oldu. Şimdi Şehirimde güvenlik yok, devlet yok, hükümet yok, arkadaşlarımla hepsi ayda. Orada hiçbir Sağlık, telefon ve internet yok bu sebeple onlarla konuşamıyorum. Çok üzgünüm, her gün vaka çıkarak istenilen, ancak burada kalmam gerekiyor, Türkçe öğrenmem lazımdır. Türkçe biraz öğrendim, ama okul bittikten sonra bilenebileceğim!

Bu paragrafta Hayatın yabancı bir ülkede zor şeyleri ve avantajları ifade edeceğim. Olumlu ve olumsuz açısından anlatacağım.

- Birinci: Olumsuz Açıları

Yabancı ülkelerde yaşam çok zor durumlarda yaşanır. Örneğin: Dil, adetler, kültürler, ilişkiler (sosyal) eğitim, masrafların vs. Dil alanında konuşaydım bilirsiniz ne kadar zor yaşam yaşadığım bir ülkede dilini bilmeden

Olumlu açısından:

Yeni dil öğrenilebiliriz ve ilişkiler yeni arkadaşları farklı ülkelerden yapabiliriz. Eğitim alanında kendimizi geliştirebiliriz ve işler işin güzel fırsatlar bulabiliriz.

Sonunda yabancı bir ülkeye yaşamak için gitseydik olumlu ve olumsuz hayatın özellikleri gözlemimiz önünde kolaydır ve engelleri aşmalıyız ve zaman zaman alışacağız hedeflerimiz için yapmalıyız.

4) Siz hangi üniversitede, hangi bölümde ve hangi amaçla okumak istiyorsunuz, bu konuyla ilgili bir kompozisyon yazınız. (50p)

ADDİSE ABABA ÜNİVERSİTESİ

Ben Addise Ababa Üniversitesinde, Hukuk bölümü ^{ci} Savici olarak okumak istiyorum. Bu üniversite Etiyopyanın başkentinde ve Addise Ababa Üniversitesi, Etiyopyanın üniversitelerinden en eski ve en iyisi orada öğretmenler unvanı ile Cal Bujarlar ve ustelerdir. Bu üniversitede çok kitaplar var. Bu üniversite başka üniversitelere göre, kız öğrencileri için çok burs veriyor ve çok destek ile çalışıyor. Öğrenciler de bu okullara katılabilirler.

Ben Addise Ababa Üniversitesinde, Hukuk bölümü okumak istiyorum çünkü hukuku seviyorum. Çocukluğumdan beri hukuk okumayı istiyordum. Addise Ababa Üniversitesinde, hukuk öğrencileri için ulus ve uluslararası yarışmalar var. Öğretmenler de yetenklidir.

Savici olarak istiyorum. Bence SUG bir ülkenin ekonomiyi olumsuz yönde etkiliyor. Bu yüzden SUGu seviyorum. Günümüzde SUGu ile mücadele etmek zorundayız.

Sonunda Addise Ababa Üniversitesinde hukuk bölümü okumayı seçmeden önce Santana dikkat ettim: Üniversitenin mesafesi, Üniversitenin şöhreti ve bölümün şöhreti.

4)Siz hangi üniversitede, hangi bölümde ve hangi amaçla okumak istiyorsunuz, bu konuyla ilgili bir kompozisyon yazınız.(50p)

Benim Hayalim

48

48

Siz benden Üniversitede ne okumayı düşünüyorsun diye soru sorusunuz. Ben tabiki tıp diyorum. Ama ben sadece doktor değil, Bir insana yardım etmek istiyorum ve o insanı ciddi durumdan kurtarmak istiyorum. Şimdi benim düşündüğümü size anlatıyorum.

Ben Üniversitede tıp okumak istiyorum. Ama hangi üniversitede hala sefermedim. Ama sevdiğim bir kaç üniversite var. Mesela Ankara'daki Ankara Üniversitesi, Gazi Üniversitesi; İzmir'deki Ege Üniversitesi; Antalya'daki Akdeniz Üniversitesi, bunları çok seviyorum. Bence tıp okumak öğrencinin çok çalışkan olması lazım, zeki olması lazım. Kızlar için tıp okumak çok zor olabilir. Ama çalışkan olsak her şeyleri yapabiliriz. Peki birisi benden neden doktor olmak istiyorsun diye soru sorsa, ben böyle cevap veririm "Ben çocuk zamanımda cessetleri gördüm, babam onları nasıl kesip parçalap ayırdığını gördüm. Bu sayede doktor olmayı seviyorum. Babam gibi doktor olmak için çalışacağım."

Benim hariciye bölümünde ya da cerrah olmayı istiyorum.

Doktor olmak kolay değil. Ama ben bu yola doğru çalışacağım. İnşallah 5,6 yıldan sonra Türkiye'nin bir hastanesinde çalışacağım.

YAZMA

TÜRKÇEM

İsra
 11. 2. c'de Bana... arkadaşları... söyle... sonra kim
 olduğunu söyleyeyim.

15

...Tüm insanlar... ile... arkadaşlar... var... okul... arkadaş
 yurt... arkadaş... iş... arkadaş... aynı bina... arkadaş var
 her yerde... arkadaş var... ama... çok farklı... bazı
 zarar... veriyor... çünkü... kötü... adını... varsa... bazı
 fayda... veriyor... iyi... adını... varsa... bir... bir...
 her zaman... kitap... okuyor... sonra... arkadaş... aynı gibi
 olacak... ama... bazı... her zaman... sigara... içiyor... sonra
 arkadaş... bu... beğenen... ve... sigara... de... içiyor... her
 zaman... iyi... bir... insan... ile... ^{seçer} sohbet... ediyor... bu... bakan
 aynı... aynı gibi... çünkü... çok... zarar... hayatına... ve
 çok... kötü... insanlar... var... her zaman... onlar...
 yasa... çok... rahat... olmak... sonra...
 Bence... ^{iyi} arkadaş... seçmek için... çok... zarar... arıyorum.
 Tüm ömürüm... az... arkadaşları... var... babam
 bana... söyledi... "arkadaş... aynı gibi..."

Ali Karadede

YAZMA

TÜRKÇEM

İnsanın en büyük dostu Zartuklardır

15

insanlar iyi arkadaşlar lazım çünkü arkadaşın nasıl.....
 davranır sen aynı. Arkadaşın iyi sen iyi arkadaşın kötü
 sen kötü. Seni dostu madan önce düşünüyör. Bu insan nasıl....
 bir insan belki dil güzel ama içinde...kötü...ve bir kız...
 antıyör...kırmızı başlık kız...bir varmış bir yokmuş...kırmızı başlık
 ad Leyla...çok güzel bir kız...ve baba anne ile yaşamış. Leyla
 her gün baba annesi oynamış. Bir gün baba annesi hasta olmuş
 ve...ve Leyla gelmemiş Leyla...çok üzgün olmuş...ve.....
 anne konuşmuş...baba annesi ötmek istemiş. Anne...tamam değil? varmış ama
 dikkat etmiş. Çünkü baba annesi...örümde yaşamış ve orda bir kurt varmış. Leyla
 gitmiş ve...örümde kesmiş. aniden bir kurt çıkmış ve Leyla kurtunmuş. Kurt ile Leyla
 konuşmuş merhaba...Ben iyi bir kurt ve sen neyi gelmiş Leyla baba annesi hastaymış. Kurt
 baba annesi nerede yaşamış Leyla...sen örendi. Üç yaş var orda bir ev var. Kurt baba sen baba
 oynamış çünkü hava çok güzel. Kurt Leyla baba annesi gitmiş ve hemen Leyla baba annesi
 yemiş ve Leyla bakmış. Leyla eve baba annesi gitmiş ve Kurt hemen Leyla yemiş. Sana
 uymuş. Bir adam gelmiş ve Kurt görmüş. Hemen bu adam...kurt karan kesmiş
 ve Leyla ve baba annesi sıkılmış. Bu yüzden dikkat ediyor arkadaş seçiyor

30

Ülkem En Önemli Sorunu

Kamboçya benim ülkem. Orada en önemli sorunu yoğun trafik. Günümüzde, insanlar çok yorulmuş ve onlar yakınıyor. Daha yoğun trafik, sabah saat 9.00, öğle saat 12.00, özellikle akşam saat 5.00. Bazen 30 dakika hareket yok.

Bu sorun çünkü neredeyse her aile kendi araba kullanıyor. Bazı aile üç araba var. Bir kişi bir araba var. Ayrıca devlet araç yok ve günbegün insanlar daha çok. Büyüden yoğun trafik oluyor. Hatta bu sorun nasıl çözülebilir?

Birinci, devlet araç lazım ve bunlar araç ucuz fiyat ve temiz. Çünkü geniş bazıları beğenmiş, o yüzden kampanya yapmak gerek. Özellikle Kamboçyalı kendi araçları devlet araçlarına geçmeli.

Bunun için, bu bilgiyi paylaşacağım ve devlet araçlarının avantajlarını anlatacağım.

~~devlet araçları~~ = toplu taşıma araçları

Sadık
Şahin

YAZMA

12

TURKCEM

insanın en büyük dostu zorluklardır.

Evet, gerçekten insanın büyük dostu zorluklardır.
Bende bu konuyu çok beğendim.

Zorluklar insanı çok akıllı olmasın.

Eğer zorlukları görmezsiniz rahat

yaşamak için umitinizi unutunuz.

Eğer zorluklardan korkarsanız korku

iyi ve kolaylıkla yaşayabilirsiniz.

Mesela biz şimdi çok zorluklarla karşılaşmaktayız.

Yabancı dil öğrenmek kolay değil ama biz zorundayız.

Bu bir zorluk duruma baba'dan ayrılmak bir zorluk.

Biz şimdi misafirimiz anne baba'dan ayrılmak.

Yabancı ülkelerde fakirlik oluyoruz.

ama merak etmeyin.

Çünkü bu zorluklar sonuçları iyi olacaktır.

ve bu zorluklar ortasında iyi vakit

gelecek.

Eğer bir kişi zorluklarla karşılaşmazsa

o insan karanlık gibidir.

Haberleri
dinlemeyi bırakın

YAZMA

Düşünceleri söylemek iyidir ama

TÜRKÇEM
20

..... söylemeden önce düşünmek daha iyidir.
 Bu sözün konusu "size söylemek istiyordum."
 Düşünceleri söylemek iyidir ama söylemeden önce düşünmek
 daha iyidir. Çünkü bazen yanlışlık çıkar. Mesela
 Saka yapmadan önce düşünmek lazım, belki insanın
 için o saka çok kötü. Dün kantindeki bir insan
 benim arkadaşımın saka yaptı. Ama ben o sakayı
 sanmadım çünkü kükür vardı. Biraz sonra ben
 o insana söyledim: "Öyle bir saka yapma, konuşmadan
 önce biraz düşün." Ama o kızdı ve devam etti. Ben
 ona söyledim: "Artık arkadaşımınla konuşma."
 Düşünceleri söylemek iyidir ama söylemeden önce
 daha iyidir. Belki kötü bir şey yapıyor sun ve sonra
 problem çıkacak.

YÜKSEK SEVİYE ÖĞRENCİ KÂĞITLARI

Başarılı Olmak Çok Kolay !..

... Hayatımızdaki herkes başarılı olmayı istiyor. Pek çok insan başarılı olmak hakkında yalnız bir acı ile görüşür. Örneğin ünlü olmak, zengin olmak v.b. Ama başkalar çok farklı görüyor. Ben de onlara katılıyorum. Başarıya başarılı olmak eğitimi, çok çalışma ve tecrübeyle alakası vardır.

... Birincisi eğitim, yani çok şey bilmene lazım. Örneğin, üniversite bitirmeniz lazım, çünkü eğitimsiz adam hiç başarılı olamaz. Başak bir dil öğrenmeniz lazım. Peki neden yeni bir dil öğrenmeniz lazım? Çünkü günümüzde ki kim üş ya da dört dil bilirse çok hızlı başarılı olabilir. Ayrıca yeni bir dil öğrenenlerin dünyaların kapılarını açılıyor.

... İkincisi... tecrübe etmek çok önemli bir şey. Bizde bir oto sözü var. "Tecrübe etmeyen kişi hayatta yaşamaz". diyoruz. Peki nasıl önemli? Tecrübe etmekten çok öğreniyoruz. Örneğin, geçen yolda arkadaşımı yeni bir tecrübe yaşamıştır. O tecrübeye çok zor ve kötü yaşamıştır. Ama şu an tecrübe etmiştir çok öğrenmiştir. Artık hatırlar tekrar yapamaz. Öğrendi yani ve o zorluk ona çok kolaydır. O konu hakkında %100 başarılı oluyor.

... Sonuç, tecrübesiz ve eğitimsiz adam hiç başarılı olamaz. Ünlü olmak ve zengin olmak başarılı olabilir ama çok zor değildir. Ancak eğitilmiş ve tecrübeli adam başarılı olmak için çok kolaydır!

Şerif

Hayallerin Peşinde...

! Bazı insanlar hayallerin peşinde koşarak kazanan olur, bazıları hayal kırıklığına uğurup çok zarar görür. Hayal kırıklığına uğrayanlar yine de hayal ederek hayatını devam ediyor.

"İnsan dünyada hayal kurabildiği kadar yaşar." Evet, ben de Sn. Yahya Kemal'e katılıyorum. Hayalsiz kimse yaşamaz. "Hayal kurmak" aslında hayatımızın önemli bir parçasıdır. İnsan kendine çok yüksek bir yerde görür, çok mutlu ve huzurlu bir ailede hayal eder. Önemli olan hayal dünyasında yaşamak değil. En önemli olan hayatımıza uygun bir hayal kurup onu gerçekleştirmek için gayret etmek. Biz gelecekte ne olacak bilmiyoruz fakat iyi ve güzel bir gelecek için hayal edebiliriz, ve ona göre gayret edebiliriz.

Geçmişe baktığımızda, sadece hayal gücüyle imkânsız olmayan şeyler yapan insan da bulabiliriz. Mesela Benim de hayallerim vardır. Gelecek yıl Uluslararası ilişkiler okuyacağım. Ben de bir diplomat olmayı hayal ediyorum. Çok fazla emek harcarsam

Başarılı olmanın yolları

Her insan bu dünyada başarılı olmak ister ama hepsi başarılı olmaz. Günümüzde hayat şartları özerkinden daha zor oldu bu nedenle başarılı olmak için insan büyük emek vermeli. Önce sidi çalışarak, kendi sevdiği alanı seçecek. Çünkü çok insanların başarısız olduklarının nedeni sevmedikleri alanda çalışmak. Diğer taraftan insanın özel hayatında problem olsa keşinlikle bu problemler başarılı olmak için mücadelesine bir sıkıntı yarata bilir. Başarılı olmak isteyen insan sağlığına özenle bakmalı, ve sağlıklı için zararlı şeylerden uzak durmalı. Binler hepsi başarılı olmak için yola çıkar. Son olarak Başarılı hiçbir zaman kolay yoldan gelmeyecek, ısrarla, sık saba hercamakla gelir. Örneğin Dünyanın gecelerini aydınlatan insan 'Tomas Edison' empülü icad etmek için binlerce tecrübe yaptı. Pek çoğunda başarısız oldu ama siktığı yoldan geri dönmedi. Sonunda başarılı oldu. O günden beri insanizet "Edisonun" başarısız soğesinde bu icadı kullanıyor.

Başarılı Olmanın Basit Yolları.

Hayatımızda yapacağımız en iyi şekilde yaparsak başarılı oluruz. Hayattaki Zamanları önemli sayarsak başarılı oluruz. Başarılı Olmanın Basit Yolları. Başarılı olmak için basit yollar var ve bu yollar dünyadaki başarılı insanların kullandığı yollar. Size bu metotlardan bahsedeceğim.

Öncelikle başarılı olmak için yapılacak gereken şeylerden biri gelecekte planlamaktır. Eğer bir insan her geçen gün gelecekteki işine düzenli tasarlarsa onun başarılı olması mümkündür. Gelecekte plan yaptıkten sonra planladığı günlük etkinlikleri tek tek gerçekleştirilmeye sabır göstermek de önemlidir. Ayrıca, bu planları gerçekleştirmek için kendisini teşvik etmeli. Üstelik başarılı olmak için hayalimizde cesaret olmama lazımdır. Bazen çok Sabırlı yaşamamız da gerektirir. Çevremizdekilerin başarılı olduklarını çok merak etmemize gerek yok. Çünkü başkasının başarılı olduğunu çok merak ettiğimizde kendimizi sadece üzülüyoruz. Hayattaki başarılı insanların pozitif düşüncelerle önleri takip etmemiz de bizim başarılı olmamızı sağlar.

Nihayet hatırladığımız başarılı olmak isterseniz zamanlarınızı iyi kullanın, hayattaki başarılı olmanın basit metotlarıyla düzenli takip edin.

Ghadir Nuri 6-1

TÜRKÇEM

Günümüzde teknoloji hayatımızın herşeyinde dahil. Her şey teknolojiyle yapılır. İnsan doğmadan teknoloji kullanır. Önce biz sadece önemli olan şeyler teknoloji kullanırdık ama şimdi çok kullanır. Mesal öğrenciler okullarda İpad ya da telefonla gelir. Kitaplar okumayı bırakır ve sadece teknolojiyi kullanır. Berke bu şeyi çok yanlış çünkü kitaplar çok önemli bize hayat tadı verir. Aslında kitaplar dünyanın anhtarı. Bilgisayarda ya da internette kitap okuyabilir ama insanlık için iyi değil. Teknoloji insanlara çok zarar verir. Gözlerine zarar verir. Cancer hastası. Radyasyon internet bağımlı.

Rasme göre öğrenci ders dikkat etmeyip bilgisayar kullanır. Zaten bu halimizdir. Şimdi. Bence bu sorunı halletmek için teknolojiyi biraz bırakalım ve kitaplar ya da diğer şeylere dönelim.

Elie Christian AZOUACK

TÜRKÇEM

"Bilgiyi ve onun ürünü olan teknolojiyi üretmeyen toplumlar, bağımsızlıklarını ve dolayısıyla mutluluklarını da yitirirler." (Cahit Arf)

Dünyanın tarihine baktığımızda, görüyoruz ki bilgi çok önemli bir yer alıyor, çünkü bilgi sayesinde her toplum kolaylıkla gelişiyor, mutlu oluyor ve daha rahatlıyor. Yani, Cahit Arf'ın simgesi ne demek ve nasıl önemli olduğunu bu kompozisyon da konuşacağız.

Günümüzde teknoloji sayesinde ülkeler daha hızlı gelişiyor ve daha güçlü oluyor. Bu yüzden dünyanın neredeyse her ülkesi daha teknoloji kazanmak için çalışıyor. Cahit Arf ünlü bir Türk matematikçisi. Fransa'da ve Almanya'da okudu. Mezun olduktan sonra Almanya'da çalışmaya kendi ülkesinde çalışmayı tercih etti çünkü ona göre başka bir ülkede çalışıyorsa, onun teknolojisi daha hızlı gelişecek ve o diğer ülkelerden daha güçlü olacak. Ben onun sözüne tamamen katılıyorum çünkü günümüzde yataca ülkelerde yaşayan insanlar mezun olduktan sonra çok bilgili oluyor ve kendi ülkelerine dönüyorsa da aldıkları bilgiler paylaşacaklar, ülkeleri daha teknoloji kazanacak, daha güçlü ve mutlu olacak. Yoksa kendi mutluluklarını yitirirler.

Ahmed Abdulrahman

TÜRKÇEM

.....Teknolojiyi Yakalamak.....

(3)

.....Günümüz Teknolojiye gündür, bildiğimiz gibi teknolojiye dünyanın her yerinde yayılmış. Ama teknolojiyi sadece tüketmek bilmez, teknolojiye dünya çapısını kontrol altında etmiş, zaman ona bağlanan insanlar da bu kontrolün altındadır, gelişmiş ülkeler teknolojiyi üretiyor, başka insanlar karşısında kullanılıyor, bilgi ve teknoloji insanların hayatından bir parça olunca da o insanların hayatına hakim olabilir. Teknolojiya esir olmamak için insanlar kendi bilgilerini alıp ve teknolojiyi üretmelidir. Kendi bilgilerini kullanan millet hem kendilerini hem de ülkelerin zafar kazandırır. Teknolojiya hakim olmak büyük bir göstür. Kendi üretimini kendi halkın kullanması bağımsızlık anlamı verir. O yüzde türk bilim adamı Cahit arif başka ülkeler iyi ücret verdiklerine rağmen kabul etmemiş ve Türkiye'de çalışmayı tercih etmiş, bunun anlamıda halk hem kendi bilgileriyle teknolojiyaya sahip ve kullanır hem de kendi vatanında çalışır. Bizde Üçüncü dünya devletlerin halkı olarak gelişmiş ülkelere gidip bilgi kazanmalıyız. Sadece kendi ülkemizi değil ve halkımızı hizmet eden teknolojiyi kullanmalıyız.

Adı: Basel
Soyadı: Rahhal
Grubu: 4.

Teknoloji Gelişmesi

TÜRKÇEM

On yıl önce şousukken, hiç bilgisayarım yoktu. Okula gidince şantam her gün kitaplar ve defterler ile doluyordum. Şantam çok ağır oluyordu. Günümüzde dünyadaki okul öğrencilerin çoğu şanta ihtiyacı yok. Her öğrenci için özel bir bilgisayar veya tablet okulda kullanabilir. Şu an öğrenciler matematik alıştırmalarını kendileriyle bilgisayarla yazabilirler. Hiç ödevler eve almazlar. Öğretmenler de derslerle ilgili bilgiler internetten alabilirler ve öğrencilere hemen gösterirler. Bu teknoloji gelişmesi hem eğitim çalışmalarını ileri atıyor hem de öğretmenin ödevini kolaylaştırıyor. Diğer tarafta teknoloji gelişmesi zararlı olabilir, özellikle şousuklar bilgisayarın ekranına karşısında uzun vakit geçirirlerse, onların sosyal ilişkileri aile, arkadaşlar ve bütün toplumla zayıflar. Yani teknoloji araçları orta yöntemle kullanmayı tavsiye edilir. Bunun için hem toplumun eğitiriz, hem de

Musab Şahaloğlu

3

TÜRKÇEM

1. Teknolojik İlerlemesi.....

Günümüz dünyasının en önemli kaynağından biridir. Teknolojik ilerlemesi iki farklı temel amaçla için kullanılmaktadır. Bunlardan ilki, ailesi iyi bir şekilde yaşayabilmek için çalışıyor. İkincisi ihracat ve ithalat için çalışıyor.

Teknolojik ilerlemesi hem yarar hem de zarar vardır. Yanındaki fotoğraf gibi bu çocuk her zaman bilgisayerdedir.

Buna rağmen iyi bir şekilde düşünür. Böylece bizim çocuklarımızı daha güzel bir fikir çıkarabilir.

Ne var ki teknolojik ilerlemesinin kötülüğü vardır.

mesela: Çok uzun bir zaman tüketiyor, gözlerimizi ⁱⁿ kirletiyor, zarar veriyor.

Bizim çocuklarımız için birkaç şey söyleyeyim.

Tüm zaman bilgisayarında oturmamalıdır. Onun arkadaşlarıyla birbirleriyle konuşmalıdır.

SALIMA BINTI MOSA

TÜRKÇEM

Teknoloji kullanmak

Öğretmen, öğrenciyle bilgisayarda ders çalışıyor,
yani öğrenciyi bilgisayarda cevap alıyor.
Kısmenimizdeki öğrenciler teknoloji ile derse çalışıyorlar,
mesela bu resim gördüğümüz, öğretmen bir soru vardı
ve öğrenci bilgisayarda cevap aldı.
Teknoloji ile işlerimiz ve derslerimiz daha kolay ve
çabuk yapabiliriz ama bana göre bu resim öğrenciyi
yaptığını iyi değil çünkü onun aklına hiç çalışmıyor
ve matematik için aklımızı kullanmamız lazım,
özellikle bu öğrenci tembel bir öğrenci. Bu öğretmen de
sadece onun işi bitirmek ve para kazanmak düşünüyor
çünkü öğrenci ile pazarları hiç anlatamıyor.
Biz, gençler sadece önemli şeylerimizi teknolojiye
alabiliriz ama dersleri aklımızı kullanmamız
lazım.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı: Esra ALTINTOP

Doğum Yeri ve Tarihi: Kayseri, 1988

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Çin Dili ve Edebiyatı

Yüksek Lisans Öğrenimi : Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Programı

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce, Çince

Bilimsel Faaliyetleri :

“Sun Zı Savaş Taktikleri ve Vietnam Savaşı” Lisans Tezi

İş Deneyimi

Stajlar: Ankara Üniversitesi TÖMER

Çalıştığı Kurumlar: Erciyes Üniversitesi, Sürekli Eğitim Merkezi-Okutman

İnci Koleji-Öğretmen

İletişim

E-Posta Adresi: esraaltintop0@gmail.com

Tarih: 27.05.2016